

Evaluering af Brug for alle unge

1. perioderapport

Den 29. september 2009

Ministeriet for Flygtninge,
Indvandrere og Integration

Indholdsfortegnelse

1.	Effektevaluering af Brug for alle unge, 2008 -2009	3
2.	Sammenfatning og konklusioner	4
3.	Kort om Brug for alle unge	8
3.1	Rollemodeller	8
3.2	Lektiecaféer	9
3.3	Vidensbasaren	9
3.4	Holdningsbearbejdende kampagne: "Spil dine kort rigtigt!"	10
3.5	Formidlingsindsatsen	10
4.	Ernst & Young's metode til løsning af evalueringsopgaven	11
4.1	Evalueringsramme	11
4.2	Konkret tilgang til effektevaluering af Brug for alle unge	15
5.	Evaluering af unge rollemodeller (lokale og centrale)	19
5.1	Indledning og sammenfatning	19
5.2	Præsentation af grundskolerne	19
5.3	Grundskoleniveau - kvalitative data	20
5.4	Grundskoleniveau - kvantitative data	24
5.5	Individniveau	24
6.	Evaluering af forælderrollemodeller	28
6.1	Indledning og sammenfatning	28
6.2	Præsentation af grundskolerne	28
6.3	Grundskoleniveau - kvalitative data	28
6.4	Grundskoleniveau - kvantitative data	32
6.5	Individniveau	32
7.	Evaluering af lektiecaféer	35
7.1	Indledning og sammenfatning	35
7.2	Præsentation af grundskolerne	35
7.3	Grundskoleniveau - kvalitative data	36
7.4	Grundskoleniveau - kvantitative data	41
7.5	Individniveau	43
8.	Spørgeskemaundersøgelse: Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanens formidlingsmæssige indsats	45
8.1	Indledning og sammenfatning	45
8.2	Respondenterne, besvarelsesprocent og rykkere	45
8.3	Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen	46
9.	Brug for alle unge - Vidensbasaren	58
9.1	Indledning og sammenfatning	58
9.2	Udformning af spørgsmål og kvalitetssikring	58
9.3	Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen	59
10.	Holdningsbearbejdende kampagne: "Spil dine kort rigtigt!"	61
11.	Andre relevante aktiviteter	62
Bilag		
Bilag 1:	Begrebsafklaring	63
Bilag 2:	Spørgeskemaundersøgelse: Brug for alle unges formidlingsmæssige indsats overfor de fagprofessionelle	65
Bilag 3:	Interview oversigt	75
Bilag 4:	Interviewguides	76
Bilag 5:	Vidensbasaren	90

1. Effektevaluering af Brug for alle unge, 2008 -2009

Opgaven er udført af:

Ernst & Young P/S
Gyngemose Parkvej 50
2860 Søborg
Tlf.: 35 87 22 22
Fax: 35 87 22 00
Hjemmeside: www.ey.com/dk
E-mail: ey.copenhagen@dk.ey.com
CVR-nr.: 73 31 74 28

Opgaven er udført for:

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration
Holbergsgade 6
1057 København K
Tlf.: 33 92 33 80
Fax: 33 11 12 39
Hjemmeside: www.inm.dk
E-mail: inm@inm.dk
CVR-nr.: 26 48 17 32

2. Sammenfatning og konklusioner

Brug for alle unge-indsatsen arbejder for at sikre, at flere unge med anden etnisk baggrund end dansk påbegynder og fuldfører en uddannelse med henblik på at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Brug for alle unge blev oprettet i december 2002 på baggrund af en stor ungdomshøring afholdt af Integrationsministeriet. Blandt indsatsens første initiativer var rollemodeller, lektiecaféer og holdningsbearbejdende kampagner. Det er disse initiativer, som fortsat udgør en central del af Brug for alle unges samlede indsatser, der har hovedfokus i nærværende periode-rapport.

Effektevalueringen i denne perioderapport bygger på både kvalitative og kvantitative data. De anvendte indikatorer og spørgsmål til evaluering af indsatserne, er udvalgt på baggrund af en forandringsteoretisk tilgang. For de kvantitative data er der udvalgt to indikatorer til måling af effekten af indsatserne - karakterer fra 9. klasses afgangsprøver og overgang til øvrig uddannelse 3. måneder efter afslutning af 9. klasse for at belyse eventuelle faglige forandringer og udvikling i andel af unge, der fortsætter med uddannelse efter 9. klasse. I forbindelse ved indhentningen af kvantitative data til belysning af indikatorerne er evalueringen stødt på en praktisk udfordring i forhold til rollemodelindsatsen. Som følge heraf er det valgt at opprioritere den kvalitative del af rapporten på dette område samtidig med at fastlægge en kvantitativ baseline for rollemodelindsatsen for de udvalgte skoler med henblik på evaluering fremadrettet.

Samlet set kan det konkluderes, at størstedelen af de interviewede personer har oplevet en umiddelbar effekt af såvel rollemodeller som lektiecaféer. Der er således bl.a. registreret øget motivation, tolerance og øget konstruktiv dialog blandt de unge som følge af indsatserne. På langt og mellemlangt sigt er det ikke muligt at lave samme klare konklusioner og skolernes resultater er af meget forskelligartet karakter, hvilket kan tilskrives en række faktorer, hvor den tidsmæssigt begrænsede data også spiller ind. Dog er der på flere områder indikationer om, at der er et udviklingspotentialer, idet flere respondenter udtrykker forøget fokus og opprioriterede indsatser på området fremadrettet.

Unge rollemodeller

I forbindelse med evalueringen af unge rollemodeller er der følgende interessante iagttagelser:

- De interviewede lærere og vejledere fra Ungdommens Uddannelsesvejledning tilkendegiver, at der på kort sigt er blevet registreret en større gensidig (kultur)forståelse blandt eleverne og øget motivation i forhold til skolen blandt enkelte elever som følge af rollemodelbesøgene.
- De interviewede lærere udtrykker manglende registrering af effekter på langt sigt, hvilket ifølge respondenterne tilskrives komplikationer ved effektmåling af sådanne indsatser. Det skal dog ses i lyset af, at flere respondenter peger på, at man er i en opstartsfase med forøget indsats på området.
- Flere elever nævner, at enten de eller en ven har ændret adfærd efter besøget af rollemodeller, mens en selv ønskede at blive rollemodel og hjælpe andre.

Ovenstående er interessant set fra et forandringsteoretisk synspunkt. Selvom der ikke er registreret en længerevarende effekt, er der via positive umiddelbare effekter lagt et fundament for, at de unge rollemodeller på sigt vil kunne bidrage positivt på mellemlangt og potentielt langt sigt. Kombineret med, at skolerne selv fremhæver en øget indsats fremover, kan denne indledende analyse give grund til positive forventninger fremadrettet.

Udover de nævnte konklusioner, har vi gjort os en række observationer, hvor man særligt kan fremhæve nogle punkter til inspiration og videre overvejelse:

- Rollemodelkorpsets sammensætning bør prioriteres mht. at sikre en tilstrækkelig variation i uddannelsesmæssig baggrund (dvs. både boglige og praktiske uddannelser) for at sikre appel til alle elever mht. interesser og evner.
- Overvejelser om behovet for systematisering af tilfredshedsundersøgelser efter hvert rollemodelbesøg med henblik på at udnytte de løbende indsamlede tilbagemeldinger og forslag til forbedringer optimalt på et generelt niveau (også relevant ifht. forældre rollemodellerne).

Forældre rollemodeller

I forbindelse med evalueringen af forældre rollemodeller er der fremkommet følgende interessante iagttagelser:

- Der er på grundskoleniveau registreret en øget dialog mellem forældre og skole, hvilket potentielt kan udvikle sig til et styrket skole-hjem samarbejde. Set i et forandringsteoretisk perspektiv, kan dette være det første skridt på vejen til længerevarende effekter.
- På individniveau registrerede vi flere interessante forhold gennem interviews med forældre, der har deltaget i rollemodelbesøg, der peges bl.a. på, at besøgene har haft konkret personlig betydning for nogle af deltagernes egne holdninger og adfærd over for deres egne børns uddannelse og opdragelse.

Ved siden af de overordnede konklusioner vil vi fremhæve nogle interessante observationer til inspiration og videre overvejelse:

- Det bør overvejes, om det vil være hensigtsmæssigt at finde alternativer til skolerne med hensyn til sted for afholdelse af forældrerollemodelbesøg for at sikre trykke og afslappede rammer for forældrene.
- Formen for oplæggene kan også overvejes i forhold til at sørge for at gøre møder mere dialogorienterede og erfaringsudvekslende, så rollemodelbesøg bliver mindre undervisningspræget.
- Overvejelser om at indtænke rollemodelbesøg som en del af skolernes indsats på skole-hjem området, da indsatsen kan hjælpe til en personlig kontakt mellem forældre og skolen. Man kan tilmed overveje at invitere etnisk danske forældre for at facilitere forældre-netværk omkring de enkelte klasser.

Lektiecaféer

I forbindelse med evalueringen af lektiecaféerne er der fremkommet følgende interessante iagttagelser:

- Et fokus på både det sociale og det faglige i lektiecaféerne bliver understreget som gavnlige og ønskeligt ved størstedelen af de gennemførte interviews med lærere, frivillige og skoleledere.

- Adgangen til et dansk netværk og styrket lokalt tilhørsforhold gennem kontakt til lektiehjælpere fremhævet som en vigtig afledt effekt.
- På individniveau gør flere interviewede elever opmærksom på, at de bl.a. har oplevet, at det er blevet nemmere at lave lektier og sjovere at gå i skole.
- Eleverne fremhæver også det sociale aspekt ved lektiecafeerne som et vigtigt element, hvilket understreges af, at flere har givet udtryk for, at de godt kunne finde på at komme i en lektiecafé, selvom de ikke har lektier for.
- Analysen af de kvantitative data viser, at i hvert fald én af de skoler, der har haft et lektiecaféinitiativ, har udviklet sig signifikant i forhold til såvel karaktergennemsnit i afgangsprøverne som overgang til ungdomsuddannelserne. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en forandring baseret på en meget kort periode for de to indikatorer.

Ud over disse overordnede konklusioner på evalueringen, har vi gjort os en række interessante observationer, hvor man særligt kan fremhæve nogle enkelte til inspiration og videre overvejelse:

- Forøget og mere organiseret vidensdeling og erfaringsudveksling generelt mellem lektiecaféerne bør overvejes, herunder i hvilken form det evt. skal ske.
- Overvejelse om at følge udviklingen og erfaringerne fra de skoler, der vælger systematisk at måle elevernes udvikling i forbindelse med brug af lektiecaféer med henblik på vidensdeling og vejledning af nye indsatser.
- Mulighederne ved at kombinere lektiecafeindsatsen med en mere omfattende social indsats, hvor cafeen kan være kontaktflade til brugernes forældre og indgang til etablering af et dansk netværk i lokalområdet, bør overvejes.

Formidlingsmæssig indsats

I forhold til kendskab til den formidlingsmæssige indsats er der blevet foretaget en spørgeskemaundersøgelse blandt de fagprofessionelle, som Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen har været i kontakt med. Undersøgelsen viser, at kendskabet til Brug for alle unge er forholdsvis begrænset, da kun ca. 50 procent af respondenterne vurderer, at de har et selverklæret positivt kendskab til indsatsen. Kendskabet til Fastholdelseskaravanen er endnu mere begrænset, da kun knap fire ud af ti har angivet at have et enten "godt" eller "meget godt" kendskab. Undersøgelsen viser også, at der er overvældende enighed blandt brugerne om, at Brug for alle unges og Fastholdelseskaravanens materialer er anvendelige og der er generel tilfredshed med hjemmesiden www.brugforalleunge.dk.

Ud over de generelle konklusioner, kan man fremhæve en række andre centrale observationer fra undersøgelsen til inspiration og videre overvejelse:

- Det vurderes, at der er et stort behov og potentiale for at øge kendskab til Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanens aktiviteter blandt fagfolk på området.
- Der er potentiale med hensyn til en øget satsning på elektronisk kommunikation både i forhold til at udsende information og nyheder og med hensyn til at distribuere materialer via download.

- Trods generel tilfredshed og kendskab til hjemmesiden, besøger de færreste respondenter siden regelmæssigt. Det kunne undersøges om der er et behov og, hvad der potentielt kunne få brugere til at besøge siden oftere.

Vidensbasar

Med hensyn til Vidensbasaren kan det konkluderes, at der overordnet set er stor tilfredshed med arrangementet. Endvidere bør det fremhæves, at 66 procent svarer bekræftende på, at de har brugt de pågældende metoder og viden fra Vidensbasaren i deres arbejde, og op til 44 procent bruger den præsenterede viden ugentligt.

Spil dine kort rigtig

I "Spil dine kort rigtigt!", hvor der blev sat fokus på 20 af industriens erhvervsfaglige ungdomsuddannelser, lykkedes det at forbedre kendskabet for 10 af de 20 uddannelser, mens kendskabet var uændret for ni og for én af dem var kendskabet blevet dårligere blandt de unge i målgruppen for indsatsen¹.

Intern udvikling

Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen samt Ernst & Young har i samarbejde identificeret en række forskellige interne udviklingspotentialer i relation til effekt-evaluering. På den baggrund er der afholdt både en intern workshop i forhold til udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelser og udarbejdet en kort guide med retningslinier til udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelser. Der er ligeledes blevet udpeget to interne superbrugere i udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelser, der fremadrettet kan sparre og vejlede integrationskonsulenterne i Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen om dataindsamling ved spørgeskemaundersøgelser.

I forhold til angivelse af de eksakte tidspunkter for hvornår, at de forskelle rollemødder har været ude på de enkelte skoler vil det være fordelagtigt hvis Brug for alle unge yderligere styrker den løbende registrering og opdatering af kontaktpersoner og tidspunkter for initiativer på de enkelte skoler. Ernst & Young har ved nogle lejligheder er registreret diskrepans i mellem besøgstidspunktet oplyst af Integrationsministeriet og skolerne. For at sikre præcis evaluering fremadrettet vil det være formålstjenligt med præcision og klarhed omkring dette.

¹ I forhold til evalueringen af den holdningsbearbejdende kampagne, "Spil dine kort rigtigt!", gør Ernst & Young opmærksom på, at vi på ingen måder har været involveret i den nævnte undersøgelse.

3. Kort om Brug for alle unge

Brug for alle unge-indsatsen arbejder for at sikre, at flere unge med anden etnisk baggrund end dansk påbegynder og fuldfører en uddannelse med henblik på at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Brug for alle unge blev oprettet i december 2002 på baggrund af en stor ungdomshøring afholdt af Integrationsministeriet. Blandt de første initiativer var rollemodeller, lektiecaféer og holdningsbearbejdende kampagner. Det er disse initiativer, som fortsat udgør en central del af Brug for alle unges samlede indsatser, der har hovedfokus i nærværende rapport.

Fastholdelseskaravanen, der er en selvstændig del af Brug for alle unge og et tværministerielt samarbejdsprojekt mellem Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet blev etableret i efteråret 2008. Fastholdelseskaravanen, der delvist er finansieret af EU's socialfond, skal frem til 2012, gennem et samarbejde med 24 erhvervsskoler og otte produktionsskoler, bidrage til at forbedre skolernes fastholdelse af etniske minoritetselever.

3.1 Rollemodeller

Rollemodeller er personer, som via deres egne personlige beretninger fortæller om udfordringer i forbindelse med bl.a. uddannelsesvalg og gennemførelse, beskæftigelse- og, for forælderrollemodellernes vedkommende, om opdragelse og vejledning af sine børn i den forbindelse. Rollemodelbesøgene har til formål dels at motivere og inspirere andre unge til at tage en uddannelse, dels at motivere og inspirere de unges forældre til at rådgive og støtte deres børn i forbindelse med uddannelse.

Tre forskellige former for rollemodelindsatser vil blive evalueret i denne rapport²:

- Centrale unge rollemodeller
- Centrale forælderrollemodeller
- Lokale unge rollemodeller.

3.1.1 Centrale forælderrollemodeller

Alle forælderrollemodeller har selv børn, der enten allerede har gennemført en uddannelse, eller er i færd med det. Derfor besidder de konkrete erfaringer med at støtte unge i den forbindelse, både med uddannelsesvalg, gennemførelse og håndtering af udfordringer. De centrale forælderrollemodeller rejser rundt om i landet og fortæller om deres erfaringer med vejledning og støtte af børn og unge i deres uddannelse.

² Ud over de tre nævnte former, er det første lokale forælderrollemodelkorps under oprettelse.

3.1.2 Centrale unge rollemodeller

De centrale unge rollemodeller har enten gennemført eller er i færd med at gennemføre en uddannelse. De centrale unge rollemodeller repræsenterer mange forskellige uddannelser. De centrale unge rollemodeller er konkrete eksempler på, at unge med en anden herkomst end dansk kan gennemføre en uddannelse, på trods af de udfordringer der måtte være.

3.1.3 Lokale unge rollemodeller

De lokale unge rollemodeller forankres typisk lokalt i Ungdommens Uddannelsesvejledning; de første fire korps blev oprettet i 2006. De lokale rollemodeller består - ligesom det øvrige rollemodelkorps - af unge med anden etnisk baggrund end dansk, som selv har mødt udfordringer men har klaret sig godt inden for det danske uddannelsessystem. Der er særligt fokus på at rekruttere unge rollemodeller med en erhvervsfaglige uddannelser (dvs. unge med anden etnisk herkomst end dansk, der har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse og samtidig har opnået beskæftigelse som et resultat deraf)³.

3.2 Lektiecaféer

På nuværende tidspunkt støtter Brug for alle unge flere end 80 forskellige lektiecaféer rundt omkring i Danmark. Personalet på de forskellige lektiecaféer består af frivillige lektiehjælpere. Tilbuddet er hovedsageligt rettet mod personer på grundskolerne. Alle børn og unge er som udgangspunkt velkomne, og der er fra Integrationsministeriets side ikke krav om, at man har en anden etnisk herkomst end dansk for at kunne deltage⁴.

I nærværende undersøgelse har vi hovedsageligt fokuseret på grundskoler, der har haft en lektiecafé koblet til den specifikke grundskole. Dette har været en forudsætning for at kunne fastlægge en årsagsvirkningsrelation mellem udviklingen i de kvantitative indikatorer og indsatsen på de enkelte skoler. Dog er der udvalgt en frivillig lektiecafé på Blågårds Plads, der ikke direkte er tilknyttet én skole i forbindelse med undersøgelsen af elevernes oplevede effekt af lektiecaféerne. Denne er dog ikke medtaget i forhold til de kvantitative data.

3.3 Vidensbasaren

Vidensbasaren blev afholdt den 25. marts 2009 i Torvehallerne i Vejle. Her var mere end 300 fagfolk fra over 100 forskellige grundskoler repræsenteret med henblik på at udveksle viden og erfaringer samt tilegne sig nye metoder i forhold til at fremme andelen af unge med anden etnisk baggrund end dansk end dansk, der gennemfører en ungdomsuddannelse. I løbet af dagen var der ca. 20 forskellige udstillingsstande og flere oplæg om coachmetoder, læring og pædagogik.

3 I forbindelse med nærværende rapport har vi valgt at fokusere på grundskolerne. Det betyder, at de lokale unge rollemodellers særlige fokus på de erhvervsfaglige uddannelser ikke har kunnet evalueres direkte. Endvidere fremgår det af interviews, at skolerepræsentanterne ikke har bemærket forskelle ved besøg af hhv. centrale og lokale rollemodeller, hvorfor det er valgt at evaluere begge i det samme kapitel.

4 I forbindelse med de kvalitative interviews, som Ernst & Young har foretaget, har det dog vist sig, at der decentralt på de enkelte grundskoler er en tendens til at være en indsats, der er forbeholdt de børn og unge med anden etnisk herkomst end dansk. På visse grundskoler har dansk etniske børn og unge mulighed for at deltage, såfremt der ikke er nok børn og unge med anden etnisk herkomst end dansk. Dette gennemgås i kapitel 9, "Lektiecaféer".

3.4 Holdningsbearbejdende kampagne: "Spil dine kort rigtigt!"

I perioden fra den 7. januar til den 2. marts 2008 gennemførte Brug for alle unge i samarbejde Tejlmann & Co. (marketingsvirksomhed) og Barfod Kommunikation en kommunikationsmæssig indsats, der hed, "Spil dine kort rigtigt - tag en uddannelse i industrien". Formålene var for det første at skabe opmærksomhed omkring de mange ubesatte job, der på daværende tidspunkt eksisterede i industrien og dernæst at få en øget andel af de unge personer i folkeskolen til at tage en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse⁵.

3.5 Formidlingsindsatsen

Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen har ønsket, at formidlingsevnen over for fagfolkene, der omgiver børn og unge med anden etnisk herkomst end dansk, bliver evalueret. Begrundelsen for dette er, at man er i færd med at lave en række tiltag inden for det pågældende område, og man var derfor bl.a. interesseret i at måle kendskabet og tilfredsheden med den formidlingsmæssige indsats samt de udviklede undervisningsmaterialer. Siden opstarten af Brug for alle unge-indsatsen har der ikke været foretaget en sådan måling, og derfor er det ikke muligt i nærværende rapport at måle effekten af Integrationsministeriets tiltag inden for formidlingsindsatsen. Formidlingsindsatsen vil dog blive målt fremadrettet i forbindelse med udarbejdelsen af de enkelte periode-rapporter, og det vil derfor være muligt at fastlægge effekten i de senere rapporter.

⁵ Ernst & Young gør opmærksom på, at man ikke har været involveret i den nævnte undersøgelse. Evalueringen er udført af Integrationsministeriet og dennes samarbejdspartner.

4. Ernst & Young's metode til løsning af evalueringsopgaven

I nærværende evalueringsrapport vil vi med både kvantitative og kvalitative metoder og data fastlægge, hvilke umiddelbare og mellemlangsigtede effekter, der er afstedkommet som en konsekvens af de evaluerede indsatser: unge rollemodeller, forælderrollemodeller og lektiecaféer. Udgangspunktet og den overordnede ramme for vurdering af indsatserne er vores opstillede evalueringsramme, der er opbygget på baggrund af en forandringsteoretisk tilgang.

Figur 1. De forskellige faser i forhold til effektmålingen

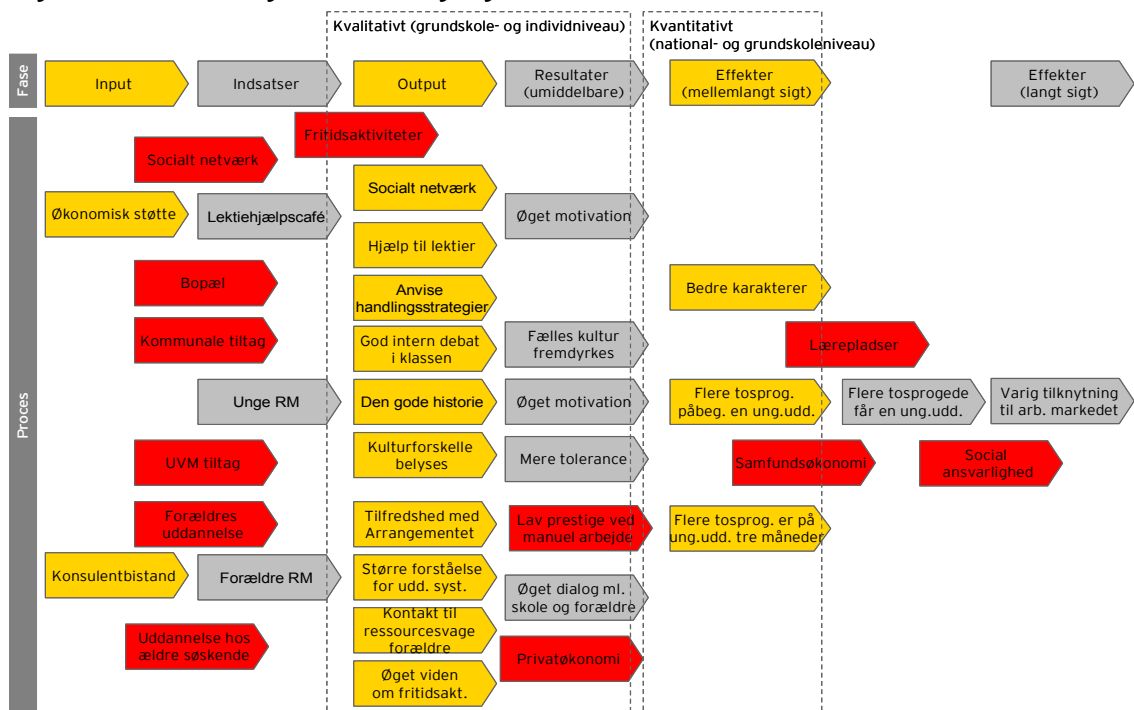
Rationalet i forhold til at fokusere på umiddelbare effekter samt mellemlangsigtede effekter er, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at vurdere, om de langsigtede effekter er indtruffet på de evaluerede grundskoler, der er involveret i nærværende undersøgelse. Skulle dette have været muligt, skulle de aktuelle Brug for alle unge-indsatser - rollemodeller og lektiecaféer - have været gennemført på de pågældende grundskoler i en tilstrækkelig tidsperiode til at det kunne muliggøre en måling mht. om deltagerne havde fuldført en ungdomsuddannelse og derefter opnået en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet. Da det ikke er muligt i forhold til de udvalgte grundskoler, er der identificeret en række kvantitative indikatorer, der beskriver effekten på mellemlangt sigt. Disse indikatorer er koblet med kvalitative interviews, hvoraf sidstnævnte afdækker de oplevede effekter hos både brugerne af indsatserne og hos skolerepræsentanter og koordinatore ud over at validere og kvalificere de kvantitative data. Dette kan jf. den forandringsteoretiske tilgang give indikationer på, om aktiviteterne er på rette vej i forhold til at opnå den ønskede langsigtede effekt, hvor flere unge med anden etnisk herkomst gennemfører en ungdomsuddannelse og dernæst opnår en permanent tilknytning til arbejdsmarkedet.

4.1 Evalueringsramme

Evalueringsrammen tager som nævnt udgangspunkt i en forandringsteoretisk tilgang, der er blevet udviklet specifikt til Integrationsministeriets arbejdsområde og behov. På denne måde sikres en fælles overordnet tilgang til effektevaluering af Brug for alle unge og dennes forskellige indsatser.

Forandringsteori kan bedst beskrives som værende en årsagsvirkningsrelation, hvor man med udgangspunkt i virkningen på langt sigt arbejder sig baglæns i en årsagsvirkningsrelateret kæde og på den baggrund fastlægger, hvilke virkninger der skal opnås på mellemlangt sigt, de nødvendige umiddelbare effekter, outputtet, indsatserne og det krævede input. For effektevalueringer er det vigtigt, at der kan skabes en årsagsvirkningsrelation mellem effekt og de pågældende indsatser. Der eksisterer dog en lang række eksogene faktorer, som både kan være indenfor og udenfor den enkelte aktørs indflydelsessfære og kan have en betydelig påvirkning af den langsigtede effekt. I nedenstående figur 2, har vi opstillet de tre evaluerede indsatser og dernæst koblet dem med output, resultater, effekter samt eksogene faktorer (i nedenstående figur repræsenterer de røde bokse de eksogene faktorer).

Figur 2. Forandringsteoretisk tilgang⁶

I forbindelse med at tilvejebringe den fornødne information til effektevalueringen af de tre forskellige indsatser indsamles information fra tre forskellige niveauer, hhv. nationalt, institutions/skole- og individniveau. Disse niveauer vil have et specifikt fokus i forhold til at indsamle information fra en eller flere af faserne i den opstillede forandringsteoretiske ramme.

Af den overordnede evalueringsramme angivet nedenfor fremgår det, at Ernst & Young vil anvende to overordnede kvantitative indikatorer på både det nationale niveau og på grundskoleniveau. Følgende indikatorer er valgt:

- Afgangskarakterer for 9. klasse (virkning på mellemlangt sigt)⁷.
- Andelen af elever der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt efter tre måneder (virkning på mellemlangt sigt).

Indikatorerne viser om de pågældende indsatser har haft en indvirkning, men det statistiske datamateriale kan dog ikke i sig selv bibringe en udtømmende forklaring, hvilket er årsagen til, at der benyttes kvalitative metoder til yderligere afdækning og validering.

⁶ De røde bokse er eksempler på eksogene faktorer, der kan påvirke Brug for alle unges ambition om, at flere tosprogede fuldfører en ungdomsuddannelse og dernæst opnår varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

⁷ Udviklingen i 9. klassernes afgangskarakterer er beregnet på baggrund af gennemsnittet i forhold til de fag, hvor 9. klasserne hvert år er til eksamen i bundne prøvfag. Årskaraktererne er således fraseroteret, da de i højere grad bygger på et subjektivt grundlag. Afgangskarakterer er derimod tildelt af en uvildig censor og forventes derfor at være mere objektive og sammenlignelige i forhold til andre grundskolers karakterer.

På nationalt og grundskoleniveau vil vi benytte de kvantitative indikatorer til at fastlægge en baseline, som vi vil benytte i senere rapporter til at fastlægge en eventuel udvikling i forhold til udarbejdelsen af de kommende evalueringsrapporter. En baseline kan bedst beskrives som værende et fastlagt udgangspunkt, hvorfra fremtidige målinger opgøres i forhold til. Baseline opgøres både på det nationale niveau og på grundskoleniveau. Dette er for at sikre, at udviklinger på grundskoleniveau - i positiv eller negativ retning - ikke tilskrives en specifik indsats på den enkelte grundskole, såfremt der har været en tilsvarende udvikling på nationalt niveau.

Tabel 1. Overordnet evalueringsramme fordelt per niveau

Niveau	Evalueringsspørgsmål	Metodiske værktøjer
Nationalt niveau	1. Hvilken udvikling har der været i forbindelse med karakterudviklingen i forhold til 9. klasses afgangskarakterer på nationalt plan?	Kvantitativt datamateriale fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
	2. Hvilken udvikling har der været i andelen af elever, der vælger at begynde på en ungdomsuddannelse og stadig er i gang med denne ungdomsuddannelse efter tre måneder?	Kvantitativt datamateriale fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
Grundskoleniveau	1. Hvilken betydning har de unge rollemodeller, forælderrollemodeller og lektiecaféerne haft for udviklingen i den pågældende grundskoles karakterniveau i forhold til gennemsnittet for de obligatoriske afgangsfag for 9. klasse, og hvad har udviklingen været i denne andel?	Kvantitativt datamateriale fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
	2. Hvilken betydning har de unge rollemodeller, forælderrollemodeller og lektiecaféerne haft for udviklingen i den pågældende grundskoles andel af elever, der vælger at starte på en ungdomsuddannelse og stadig er i gang med denne ungdomsuddannelse efter tre måneder?	Kvantitativt datamateriale fra Undervisningsministeriets hjemmeside.
	3. Hvordan har den oplevede effekt været på kort sigt i forhold til de interviewede lærer/uddannelsesvejledere/skoleledere/frivillige?	Kvalitative interviews med lærere og uddannelsesvejledere.
	4. Hvordan har den oplevede effekt været på mellemlangt sigt i forhold til de interviewede lærer/uddannelsesvejledere/skoleledere/frivillige?	Kvalitative interviews med lærere og uddannelsesvejledere.
Individniveau	1. Hvordan har den oplevede effekt været på den enkelte unge eller forældre på kort sigt?	Kvalitative interviews med eleverne.
	2. Hvordan har den oplevede effekt været på den enkelte unge eller forældre på mellemlangt sigt?	Kvalitative interviews med eleverne.

4.1.1 Nationalt niveau

Som beskrevet vil begge nævnte kvantitative indikatorer blive benyttet i forbindelse med alle de evaluerede indsatser. I nedenstående er resultaterne for indikatorerne angivet på nationalt niveau.

Afgangskarakterer for 9. klasse (virkning på mellemlangt sigt):

Med hensyn til de nationale tal var gennemsnittet i 2006 og 2007 på 8,1 for landets samlede 9. klasser i forhold til bundne prøvefag, mens den i 2008 steg til 8,2. Med andre ord i forhold til landets samlede 9. klasser har udviklingen været uden nævneværdige udsving i perioden.

	2006	2007	2008 (7-trinskala)	2008 (13-trinskala)
Lands gennemsnit	8,1	8,1	6,4	8,2

Andelen af elever der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt efter tre måneder (virkning på mellemlangt sigt):

I forhold til andelen af elever der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er tilmeldt uddannelsen efter tre måneder, er der ikke sket nævneværdige forskydninger siden fra 2006 til 2007. Alle ungdomsuddannelserne er forholdsvis stabile, og der er ikke registreret store forskydninger i disse år⁸.

(EOU) Overgang til uddannelse efter 3 måneder, i procent fordelt på uddannelsestype		
	(EOU) Overgang til	
	2006	2007
Uoplyst/ukendt	11,20%	10,30%
Grundskolen	48,70%	48,50%
Ikke kompetencegivende udd.	1,10%	0,50%
Gymnasiale uddannelser	28,30%	29,50%
Erhvervsfaglige uddannelser	10,70%	11,20%
Korte videregående uddannelser	0,00%	0,00%
Mellemlange videregående uddannelser	0,00%	0,00%
Lange videregående uddannelser	0,00%	0,00%
Total	100,00%	100,00%

Ovenstående data anvendes, således at vi i forbindelse med analyse af de pågældende kvantitative data på grundskoleniveau kan forvente at finde en tilsvarende udvikling; en eventuel positiv eller negativ afvigelse (afhængig af dens størrelse) vil kunne vurderes som værende et resultat af decentrale tiltag, herunder rollemodelindsatsen og lektiecaféerne. En sådan vurdering bør dog kontrolleres og underbygges af de kvalitative data.

Som nævnt baseres evalueringen også på kvalitative data for at kvalificere evalueringen og fastlægge den oplevede effekt hos respondenterne. Den kvalitative evaluering vil fokusere på to niveauer, hhv. grundskole- og individniveau.

4.1.2 Grundskoleniveau

På grundskoleniveau fokuseres på skolerepræsentanter, koordinators og frivillige for at indsamle information om oplevede og mellemlange effekter på institutionsniveau gennem kvalitative interviews. Respondenter inden for hver indsats udvælges:

- Unge rollemodeller: Lærere.
- Forælderrollemodeller: Lærere og forældreambassadører.
- Lektiecaféerne: Skoleledere, frivillige lektiehjælpere og lærere.

4.1.3 Individniveau

På individniveau vil vi fokusere på de personer og brugere, som tiltaget har været rettet imod med henblik på at indsamle information om den oplevede effekt og potentielt den individuelle udvikling over tid. De udvalgte respondenter er:

- Unge rollemodeller: Børn og unge på de udvalgte skoler.
- Forælderrollemodeller: Forældre/forældreambassadører på de udvalgte skoler.
- Lektiecaféerne: Børn og unge der har benyttet lektiecaféerne.

⁸ Tallene for 2008 er endnu ikke frigivet fra Undervisningsministeriets side, men forventes tilgængeligt i løbet af efteråret 2009.

Ved både at benytte kvantitativt og kvalitativt datamateriale vil vi kunne opnå velunderbygget viden om de forskellige indsatsers påvirkning og udvikling over tid med udgangspunkt i effekt på de opstillede indikatorer på mellemlangt sigt.

4.2 Konkret tilgang til effektevaluering af Brug for alle unge

Med udgangspunkt i den fastlagte evalueringsramme er nedenstående effektevalueringstilgang valgt. Denne tilgang ligger i umiddelbar forlængelse af den valgte forandringsteori og betyder at:

1. Der skal ske en beskrivelse af sammenhængen mellem indsatsen og effekten af denne.
2. Der skal ske en analyse af, i hvilket omfang effekten faktisk kan tilskrives den pågældende indsats, og om andre variable kan have haft indflydelse (eksogene variable).

Figur 3. Ernst & Young's Public Policy Evaluation Methodology

Som det fremgår af tilgangen til effektevalueringer af Brug for alle unge, består denne af tre forskellige faser, som en evaluering gennemløber:

- At der foretages en før-måling, hvor en baseline fastlægges, så der er et udgangspunkt at sammenligne med.
- At der gennemføres midtvejsmålinger for at se, om indikatorerne udvikler sig som de skal og for at kunne justere eller kvalificere igangværende aktiviteter.
- At der afholdes efter-målinger, så det bliver klarlagt, hvad effekterne har været, og om de forventede resultater er opnået.

I forhold til **før-målingsfasen** vil vi i nærværende perioderapport især benytte os af de kvantitative data med fokus på de to ovennævnte indikatorer. For rollemodelindsatsen er det særligt denne fase, som vi vil fokusere på i nærværende perioderapport, da de forskellige rollemodeller har været på besøg på de enkelte grundskoler i perioden 2008 og frem. Ved etablering af baseline, sikres et fundament for fremadrettet evaluering af indsatserne og analyse af eventuel udvikling på indikatorerne.

I forhold til **midtvejsevalueringssfasen** vil vi i nærværende perioderapport både gøre brug af det kvantitative data nævnt ovenfor, samt koble det med den oplevede effekt, som respondenterne giver udtryk for. Dette betyder, at vi vil benytte det kvantitative data og bruge det til at vurdere, om der kan spores en objektiv målt effekt og dernæst bruge denne viden, når vi tager ud og interviewer de pågældende personer om deres oplevelse af effekten. I forhold til lektiecaféerne vil det især være denne fase, som vi fokuserer på i nærværende perioderapport. Begrundelsen for dette er, at lektiecaféerne har eksisteret på de valgte grundskoler siden 2004/05, hvorfor det kan forventes, at man på nuværende tidspunkt vil kunne identificere en effekt af indsatsen.

Med henblik på **efter-målingsfasen** og de langsigtede effekter er det ikke muligt at fastlægge den langsigtede effekt af Brug for alle unge-indsatsen på nuværende tidspunkt, idet det forhåndenværende data ikke tillader en analyse af, hvorvidt flere gennemfører en ungdomsuddannelse og efterfølgende opnår varig tilknytning til arbejdsmarkedet som følge af Brug for alle unge indsatsen.

4.2.1 Valg af værktøjer

I forbindelse med denne evalueringsrapport har vi på baggrund af den valgte forandringssteoretiske metode vurderet, at brugen af statistisk data, kvalitative data og spørgeskemaundersøgelser er den bedst mulige måde at belyse effekten af Brug for alle unges indsatser. Begrundelsen for dette er, at vi med de kvantitative indikatorer kan måle en eventuel objektiv udvikling i effekterne på mellemlangt sigt og dernæst koble dette sammen med den oplevede effekt hos de interviewede respondenter. Hermed opnår vi objektive tal for udviklingen samtidig med, at vi får valideret og kvalificeret disse med respondenternes oplevede effekter gennem kvalitative interviews. Spørgeskemaundersøgelser er valgt, da metoden er ideel til simultan indsamling af en stor mængde data fra mange respondenter om et forholdsvis afgrænset emnefelt på en omkostningseffektiv måde, hvilket er opgaven i evalueringen af formidlingsindsatsen. Metoden muliggør ydermere en relativ hurtig efterfølgende analyse, hvilket også er hensigtsmæssigt i forhold til det aktuelle formål. I nedenstående er de valgte metodiske værktøjer beskrevet, kort beskrevet er de anvendt med følgende formål:

- Det statistiske datamateriale er benyttet i forhold til både rollemodeller og lektiecaféer. Der er taget udgangspunkt i to indikatorer: 1) udviklingen i elevernes afgangskarakterer for 9. klasse og 2) status tre måneder efter påbegyndelse af ungdomsuddannelse.
- De semistrukturerede kvalitative interviews benyttes til at validere og kvalificere viden i evalueringen af rollemodellerne og lektiecaféerne samt belyse de umiddelbare og oplevede effekter.
- Spørgeskemaundersøgelser anvendes til evaluering af kendskab og tilfredshed med Vidensbasaren samt Brug for alle unges formidlingsmæssige indsats.

4.2.2 Statistisk datamateriale

Det statistiske datamateriale vil i denne og i senere rapport blive benyttet som objektiv målestok for, om der kan måles en længerevarende effekt af rollemodellerne og lektiecaféerne. Tilvejebringelsen af statistisk materiale bruges i forhold til rollemodellerne til at etablere en objektiv baseline til anvendelse i de senere afrapporteringer, mens at det i forhold til lektiecaféerne benyttes til at kunne måle en konkret udvikling i 9. klasse afgangskaraktererne og statusen for personer på ungdomsuddannelser tre måneder efter start.

Evalueringsrapporten bygger på den samme tilgang til det statistiske data for evalueringen af både rollemodellerne og lektiecaféerne. Vi har benyttet os af afgangskaraktererne de bundne afgangsprøver hvert år⁹. På denne baggrund udregnes en gennemsnitskarakter, der anvendes til sammenligning over tid. I tidligere undersøgelser, hvor afgangskaraktererne har været genstandsfelt, er en gennemsnitskarakter af disse udregnet og anvendt til sammenligninger. Dette er bevidst fravalgt i

⁹ De bundende fag er dansk, engelsk, matematik og fysik/kemi.

nærværende rapport, da der hersker betydelige forskelle imellem antallet af afgangskarakterer i den undersøgte periode.

I den undersøgte periode skete der i 2007 en ændring af fagene dansk og matematik, hvor de bundne prøvofag blev ændret. Endvidere kom der med reformen af det danske karaktersystem en ændring, som har medført betydelige metodiske overvejelser om sammenligningsgrundlaget for afgangskaraktererne. I overensstemmelse med Undervisningsministeriets retningslinier, er dennes "karakterbro"¹⁰ anvendt for at kunne sammenligne afgangskaraktererne fra 2008 med de øvrige år.

4.2.3 Semistrukturerede kvalitative interviews

I de gennemførte kvalitative interviews har vi som ramme benyttet os af semistrukturerede interviewguides, hvilket sikrer et klart fokus og berøring af centrale emner gennem hele interviewet, men samtidig giver interviewer muligheden for at spørge ind til interessante kommentarer, der falder under selve interviewet. De semistrukturerede interviews er en vital del af evalueringen, idet de giver mulighed for at undersøge i dybden; metoden muliggør opfølgende spørgsmål og en mere personlig og uformel kontakt mellem Ernst & Young og respondenterne.

Metoden stiller krav til intervieweren i forhold til at etablere en overordnet struktur i det enkelte interview for at sikre sammenlignelig information. I nærværende evaluering er dette opnået ved at tage udgangspunkt i tilnærmelsesvist den samme semistrukturerede spørgeguide, ligesom Ernst & Young sørger for, at én af interviewerne har deltaget i samtlige interviews¹¹.

På baggrund af research og de første par interviews opstillede Ernst & Young en række fokusområder og spørgsmålsformuleringer, som blev gennemgået i forbindelse med alle interviewene, hvilket betød, at de senere interviews blev mere strukturerede end de første. Fordelen ved dette er, at det gjorde operationaliseringen af data lettere og etablerede samtidig et sammenligningsgrundlag for de forskellige svar på tværs af de enkelte respondenter, hvilket resulterede i muligheden for at fastlægge, om der var enighed eller uenighed om et givent emneområde. Da vi har gennemført 43 forskellige interviews, har det endvidere været nødvendigt at sikre, at data nemt og hurtigt kunne sammenlignes på tværs af de enkelte respondenter. Længden på interviewene var 15-60 minutter¹².

¹⁰ <http://www.uvm.dk/Uddannelse/Tvaergaaende.pct.20omraader/Temaer/7-trins-skalaen/Omregning.pct.20af.pct.20karaktergennemsnit.aspx> (4. august 2009)

¹¹ I forbindelse med interviewene foretaget på Valhøj Skolen og Blågårdsskolen var der dog kun én interviewer til stede, da skolerne ikke havde mulighed for at mødes på andre tidspunkter. I forbindelse med alle de andre interviews, var der altid to interviewere til stede.

¹² I forhold til interviewene med de voksne personer vi har interviewet, da har interviewene været fra 30 minutter til 60 minutter, mens at de for de unge vi har interviewet da har længden været på ca. 15 minutter. Interviewslængden med børnene er bevidst valgt til at være korte, da det ville virke mindre intimiderende i forhold til de unge og derudover blev det vurderet at lange interviews med de unge kunne komme til at virke, som en hindring for at kunne komme ud på skolerne og foretage de pågældende interviews. I forhold til interviewene med de voksne så var interviewene på ca. 30 minutter hovedsagligt med voksne der ikke havde særlig gode dansk kundskaber og derfor, mens at de øvrige interviewede var på ca. 45-60 minutter.

4.2.4 Spørgeskemaundersøgelser

Ernst & Young har i forbindelse med udarbejdelsen af perioderapporten brugt elektroniske spørgeskemaundersøgelser to gange, henholdsvis til dataindsamling i forbindelse med evaluering af formidlingsindsatsen og Vidensbasaren, hvor der blev sendt links ud til udvalgte personers e-mail-adresse hvorved de fik adgang til spørgeskemaundersøgelsen. I nærværende evaluering er www.defgo.net blevet benyttet. Begrundelsen for benyttelsen af spørgeskemaundersøgelser er at vi på den måde kom ud til en bred skare af personer fordelt ud over hele landet end det ville have været muligt, såfremt vi havde gennemført interviews eller lignende.

Spørgeskemaundersøgelsen - den formidlingsmæssige indsats

Konkret i forhold til spørgeskemaundersøgelsen vedrørende den formidlingsmæssige indsats foreslås det, at den gennemføres som en årlig tilbagevendende undersøgelse (longitudinal research), hvor spørgeskemaundersøgelsen udsendes i stort set identisk form til den samme gruppe af respondenter i forbindelse med dette evalueringensprojekts tidsperiode (2008-2012). På den måde vil vi kunne følge udviklingen i Integrationsministeriets formidlingsmæssige indsats. Dette vil også kunne bidrage til Brug for alle unge-enhedens løbende opbygning af viden og udvikling i forhold til det formidlingsmæssige område. De stillede spørgsmål vil i overensstemmelse med ovennævnte design i store træk være de samme fra spørgeskemaundersøgelse til spørgeskemaundersøgelse, ligesom respondenterne også vil bestå af den samme målgruppe. Det skal dog bemærkes, at de spørgsmål, der umiddelbart viser sig ikke at have værdi for dataindsamlingen og evalueringens formål ud fra respondenternes besvarelse af de første undersøgelser, vil blive omstruktureret eller fjernet, mens Integrationsministeriet vil have muligheden for at indsætte spørgsmål i forbindelse med iværksættelse af nye tiltag, som ønskes belyst.

5. Evaluering af unge rollemodeller (lokale og centrale)

5.1 Indledning og sammenfatning

De lokale og centrale unge rollemodeller bliver behandlet sammen i denne periode-rapport. Dette valg er truffet, da vi i forbindelse med vores interviews ikke har registreret nogen nævneværdig forskel mellem de to forskellige indsatsler.

I nærværende kapitel fastlægges den kvantitative baseline i forhold til de to valgte indikatorer. Endvidere præsenteres de interessante iagttagelser, som vi har gjort os i forbindelse med de foretagne interviews med skolerepræsentanter, uddannelses-vejledere og elever. Af særligt interessante iagttagelser kan fx nævnes:

- De interviewede skolerepræsentanter og UU-vejledere tilkendegiver, at der på kort sigt er blevet registreret en større gensidig (kultur)forståelse blandt eleverne og øget motivation i forhold til skolen blandt enkelte elever som følge af rollemodelbesøgene.
- De interviewede skolerepræsentanter udtrykker manglende registrering af effekter på langt sigt, hvilket ifølge respondenterne tilskrives komplikationer ved effektmåling af sådanne indsatsler. Det skal dog ses i lyset af, at flere respondenter peger på, at man er i en opstartsfase med forøget indsats på området.
- Flere elever nævner, at enten de eller en ven har ændret adfærd efter besøget af rollemodeller, mens en selv ønskede at blive rollemodel og hjælpe andre.

Ovenstående er interessant set fra et forandringsteoretisk synspunkt; selvom der ikke er registreret en længerevarende effekt, er der via positive umiddelbare effekter lagt et fundament for, at de unge rollemodeller på sigt vil kunne bidrage positivt på mellemlangt og potentielt langt sigt. Kombineret med, at skolerne selv fremhæver en øget indsats fremover, giver denne indledende analyse grund til positive forventninger fremadrettet.

5.2 Præsentation af grundskolerne

I forbindelse med evalueringen af unge rollemodeller, har Ernst & Young været i kontakt med skolerepræsentanter, lærere og/eller elever fra nedenstående grundskoler:

- Klostersvænget Skole (forældrearrangementer med centrale unge rollemodeller og aktiviteter i kvarteret med lokale unge rollemodeller).
- Blågårdsskole (haft besøg af unge rollemodeller i efteråret 2008).
- Enghøjsskolen (haft tre besøg siden 2007 og et besøg af forældrerollemodeller).
- Valhøj Skole (haft et besøg af unge rollemodeller i foråret 2008).
- Skovvangsskolen (haft tre besøg - et for unge i 2008, to efter-skolearrangementer for forældre/elever i 2008).

Alle fem skoler er offentlige folkeskoler. Skolerne varierer en del i størrelse og med hensyn til antal af tosprogede elever. Klostersvænget Skole er den mindste med ca. 230 elever, hvoraf op mod 80 procent er tosprogede. Enghøjsskolen har ca. 300 elever og op mod 60-70 procent tosprogede elever; andelen er stigende med de højeste andele i klasserne i udskolingen. Skovvangsskolen har ca. 510 elever, og den har den laveste andel af tosprogede elever af de fem skoler, ca. 10 procent. Blågårds-

skolen har ca. 570 elever, hvoraf ca. 50 procent af eleverne i indskoling og mellemtrin er tosprogede, mens andelen stiger til op mod 90 procent i udskoling. Valhøj Skole er den største af de fem skoler; ca. 30 procent af de 600 elever er tosprogede - en andel, der dog typisk er højere i indskoling, hvor den nærmer sig 50 procent.

5.3 Grundskoleniveau - kvalitative data

I kapitel 4 "Ernst & Young's metode til løsning af evalueringsopgaven" er den overordnede evalueringsramme angivet, tilsvarende struktur anlægges i nærværende kapitel. I forbindelse med de kvantitative indikatorer på grundskoleniveau fokuseres der på karakter fra 9. klasses afgangsprøver og overgang til uddannelse efter tre måneder med henblik på at fastlægge en baselineevaluering af effekten af de unge rollemodellers besøg.

Endvidere suppleres dette med den oplevede effekt hos både lærere og uddannelsesvejledere, som bruges til at afspejle outputtet og de umiddelbare resultater. Der er i forhold til grundskoleniveau foretaget fem interviews med henholdsvis UU-vejledere, en afdelingsleder og lærere.

5.3.1 De unge rollemodeller og udfordringer på skolerne

Adspurgt om konkrete udfordringer i forhold til skolens elever og kvarteret peger respondenterne på en række forskellige udfordringer. Nogle af udfordringerne er specifikke for de enkelte skoler, mens andre gik på tværs af de enkelte grundskoler. Således fremhæves manglende opbakning hjemmefra blandt de tosprogede familier fra de interviewede på Valhøj Skole, Skovvangskolen og Blågårdsskolen. Ydermere fremhævede de interviewede på Enghøjsskolen, Blågårdsskolen, Skovvangskolen og Valhøj Skole også de tosprogede forældres manglende kendskab og viden om det danske uddannelsessystem og dets forskellige muligheder som en udfordring. Derudover fremhæves kulturelle forskelle og anderledes 'omverdensforståelse' som en udfordring af de interviewede voksne på Blågårdsskole og Valhøj Skolen, ligesom sproglige udfordringer er et tema på Skovvangskolen og Valhøj Skolen.

Af mere specifikke, men interessante udfordringer fremhævet af respondenterne, nævnes det af UU-vejlederen på Enghøjsskolen, at forældrene trods begrænset kendskab til uddannelsesmuligheder har stor indflydelse på børnenes uddannelsesvalg og ambitioner. Tilsvarende fremhæver lærerne på Valhøj Skole, at forældres høje ambitioner på børnenes vegne kan være en udfordring.

5.3.2 De enkelte besøg af unge rollemodeller

Besøgene af unge rollemodeller varierer i format og opbygning fra skole til skole. På Valhøj og Blågårdsskole har rollemodellerne været ude i 7. klasser, på Skovvang i 8. klasse og på Enghøjsskolen har rollemodellerne været på besøg i afgangsklasserne - dog med deltagelse af 8. klasse ved sidste besøg.

På Skovvangskolen var klassen opdelt i drenge og piger under rollemodelbesøgene. På Enghøjsskolen valgte man først at holde rollemodelbesøg kun for tosprogede men har ved efterfølgende besøg haft deltagelse af hele klassen. På både Valhøj Skolen og Blågårdsskolen var besøgene planlagt i forbindelse med temadage om uddannelse og multikulturalisme arrangeret af skolerne selv.

På Valhøj Skole var koordinator i aktiv dialog med Brug for alle unge om det individuelle besøg. Som nævnt ovenfor, har Enghøjsskolen både haft besøg af centrale og lokale unge rollemodeller fra Vestegnen.

Boks 1. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

På Klostervej skole i København har man valgt en alternativ anvendelse af unge rollemodeller. På skolen valgte man at invitere de unge rollemodeller til at tale med forældrene til de tosprogede elever i forbindelse med et arrangement med fokus på uddannelse og udfordringer for tosprogede familier. Dette var en succes, selvom man også gjorde sig nogle erfaringer om at være opmærksom på, at der i nogle kulturer kræves en vis autoritet for at opnå lydhørhed. Efterfølgende har skolen anvendt de lokale unge rollemodeller i op-søgende initiativer i kvarteret, hvor rollemodellerne laver aktiviteter med de unge, mens uddannelsesvejledere forsøger at komme i dialog med forældrene i mere uformelle rammer.

5.3.3 Styrker og svagheder ved besøg af unge rollemodeller

I forbindelse med interviews af respondenterne blev både elever og lærere/skole repræsentanter bedt om at vurdere styrker og svagheder ved rollemodelbesøget og initiativet generelt. I det følgende fokuseres på de interviews, der er foretaget med lærere og skolerepræsentanter; de interviewede elever vil blive gennemgået i afsnittet på individniveau.

Der var generel enighed blandt respondenterne om, at styrken ved de unge rollemodellernes besøg er, at unge mennesker, der på mange områder har samme baggrund som eleverne selv, fortæller om deres oplevelser, og hvordan de klarede sig igennem og fik en uddannelse. Flere fremhæver, at rollemodellerne kom med et positivt og fremadrettet budskab om, at det kan lykkes at få en uddannelse og arbejde, men også at man skal kæmpe for det selv. På Skovvangskolen fremhæver den interviewede lærer, at rollemodellernes oplæg og besøg satte fokus på forskelligheder og førte til et opgør med fordomme i klassen.

Med hensyn til svagheder pegede de to interviewede lærere på Valhøj Skole på, at nogen af rollemodellerne er bedre til at fange elevernes opmærksomhed end andre. Enghøjsskolen fremhæver, at for mange af rollemodellerne har en akademisk uddannelse, hvilket ikke menes at være aktuelt for mange af eleverne. Respondenten så hellere, at der var flere med en baggrund i de tekniske fag.

På Blågårdsskolen peges på, at der er en risiko for at overbetone en offerrolle hos tosprogede. Samtidig fremhæves, at der er for meget fokus på oplæg fra rollemodellerne og for lidt på dialog.

Boks 2. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge opprioriterer imødegåelsen af en potentiel u hensigtsmæssig overrepræsentation af rollemodeller med akademisk uddannelse. Problemstillingen er, at rollemodellerne ikke appellerer til målgruppen i optimal grad, da elever der ikke har tilsvarende ambitioner eller måske evnerne vil have svært ved at relatere til og drage nytte af erfaringerne fra en person med akademisk baggrund. I stedet bør korpset stræbe efter flere med erhvervsskolebaggrund, hvilket der både er behov og interesse for.

5.3.4 Oplevet effekt af besøg af unge rollemodeller

De voksne respondenter interviewet i forbindelse med besøg af unge rollemodeller arbejder ikke selv med de direkte mellemlange effekter som afgangskarakterer og overgange til ungdomsuddannelser. Der udtrykkes generelt skepsis over for at kunne måle på noget sådant, idet det vurderes, at man ikke kan isolere effekten af den pågældende indsats eller tage højde for alle relevante eksogene faktorer for den enkelte elev. Dette kan også hænge sammen med, at de mellemlange effekter ikke er anvendelige som styringsmekanismer, da de indtræffer sent, hvis ikke efter indsatsens forløb. Både Valhøj Skolen og Enghøjsskolen fremhæver, at indsatsen skal være længerevarende for at kunne registrere en ændring på mellemlangt sigt. Respondenten fra Blågårdsskolen siger ligeud, at der skal mere til end besøg fra rollemodeller til at ændre elevernes adfærd.

Trods dette manglende arbejde med at måle effekt fremhæver alle lærere og kontaktpersoner en oplevet, positiv effekt, som i det forandringsteoretiske perspektiv er interessante og relevante. På stort set alle skoler nævner lærerne, at besøgene var en positiv oplevelse for eleverne. På Skovvangskolen har både de øvrige lærere, elever og rollemodeller givet positiv feedback til lærerkoordinatoren. Lærerrespondenten beretter, at flere af eleverne efterfølgende har overrasket positivt, men at det er svært at isolere de forskellige tiltag og pege på en direkte årsag.

For Valhøjsskolens lærere har rollemodelbesøgene været et led i en fornyet indsats, hvor besøget gav inspiration og fortsat kontakt til rollemodeller i videre arbejde hvor man i øjeblikket er i gang med at tænke i, hvilke indsatser man kan anvende fremover - dette er et konkret resultat af rollemodelbesøget. Lærerrespondenterne giver udtryk for, at det har haft en positiv indflydelse på at skabe mere tolerance og en fælles kultur i klasserne.

På Enghøjsskolen vurderes det, at det er for tidligt og usikkert at konkludere på konkret effekt, men respondenterne fremhæver, at besøgene afleder en god debat blandt eleverne, og at de unge tager rollemodellernes budskaber til sig. Ligeledes åbner respondenterne for, at besøgene kan have en særlig, social effekt blandt pigerne, idet han vurderer, at de er mere modtagelige, ligesom oplæggene kan give dem ballast til at gøre op med kulturelle begrænsninger forbundet med at følge uddannelsesønsker - en udfordring der ofte er større for pigerne grundet traditionelle dogmer.

Boks 3. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at man overvejer muligheder for vejledning af lærere og uddannelsesvejledere i forhold til evaluering af effekter på mellemlangt sigt samt overvejer om der er behov for øget opmærksomhed og information med hensyn til anvendeligheden af kvantitative effektmål såsom karakterer i arbejdet på de enkelte skoler eventuelt i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Set i et forandringsteoretisk perspektiv er den umiddelbare oplevede effekt, som respondenterne beskriver decentralt på de enkelte grundskoler særlig interessant; især set ud fra den evalueringsramme, som nærværende rapport udarbejdes i, da det betyder, at der på kort sigt kan identificeres en effekt af besøgene af rollemodeller. Der tages således det første skridt i den rigtige retning med at skabe en ændring i forhold til den pågældende målgruppe. Hvilke andre indsatser, der dernæst skal kobles dertil for at kunne skabe en effekt på længere sigt, er også af stor værdi, og dette vil blive yderligere udforsket i efterfølgende perioderapporter.

5.3.5 Andre initiativer mod tosprogede vedrørende unge rollemodeller

I forbindelse med gennemførelse af interviewene specifikt fokuseret på unge rollemodeller har Ernst & Young også spurgt ind til, hvilke andre igangværende initiativer den enkelte skole har rettet mod tosprogede elever, og hvilke der overvejes, samt hvordan indsatsen er koordineret. Dette er gjort for at opnå indsigt i, hvordan de udvalgte skoler organiserer indsatsen fokuseret på unge med anden etnisk baggrund end dansk, og hvordan rollemodelbesøgene indgår.

På Skovvangskolen har man en række igangværende initiativer i form af lektiecafé, ekstraundervisning i dansk som andetsprog samt hjælp til eksamenslæsning. Derudover har skolen ligeledes haft besøg af forælderrollemodeller, der har talt med forældre om uddannelse, opdragelse og fritidsinteresser; dette uddybes i nedenstående kapitel om forælderrollemodeller. Skolens indsats koordineres af lærergruppen omkring dansk som andetsprog med repræsentant fra ledelsen og en koordinator med ansvar for det administrative; fokus er særligt på danskundskaber og faglig læsning.

Også på Enghøjsskolen har der været besøg af forælderrollemodeller, og der er generelt øget fokus på skole/hjem-samarbejdet; man har identificeret et stort behov for at forbedre kontakten til forældre og for at involvere tosprogede familier mere i skolens aktiviteter, idet skolens initiativer over for eleverne risikerer at gå tabt, hvis ikke man også kommer i dialog med forældrene. På Valhøj Skole var rollemodelbesøg en del af et større program; man har identificeret et behov for at tænke mere helhed ind i sine forskellige indsatser rettet mod tosprogede, hvilket er et fokusområde fremover med støtte fra ledelsen¹³.

5.3.6 Effekt og koordination af tiltag ved unge rollemodeller

For at opnå øget indsigt og inspiration, adspurgte Ernst & Young respondenterne, om hvilke redskaber der blev brugt til måling, og hvad holdningen var i forbindelse med måling af indsatsen fokuseret på tosprogede elever og uddannelse.

Respondenten tilknyttet Enghøjsskolen udtrykte skepsis i forhold til måling på indsatser; denne vurderede, at det er svært at bedømme, hvad man skal måle i forhold til, da alle elever og familier har individuelle forudsætninger og udfordringer. Ligeledes fremhævedes det, at det er svært at isolere den enkelte effekt, da der er alt for mange ubekendte i en sådan måling. På Blågårdsskolen er der mere konkrete overvejelser om evaluering, dog med fokus på den oplevede effekt, som lærerne registrerer gennem elevudtalelser, oplevelser og fællesskabets betydning. Konkret i forhold til karakterer vurderes det, at den enkelte karakter er for individuel og kontekstafhængig til at kunne anvendes som sammenlignings- eller udviklingsindikator.

På Skovvangskolen er der tilsvarende fokus på den oplevede effekt og elever og læreres positive feedback. Dog åbnes der for, at de mere direkte initiativer rettet mod eksamenslæsning kan have en positiv effekt på karakterer. Skolen har ikke løbende test, men opstiller handlingsplaner og mål for undervisning generelt og for ekstraundervisning. Her forventer respondenterne ligeledes, at dele af effekten skal aflæses som oplevet gennem øget selvtillid og lignende. Respondenten udtrykker ydermere en forventning til, at de nationale test, der er under udvikling, vil kunne anvendes konstruktivt i undervisningen fremover.

¹³ Blandt de initiativer, der skal sammentænkes er undervisning i dansk som andetsprog, lektiecafé, skole/hjem-vejleder, familieklasse og rollemodeloplæg.

På Valhøj Skole udtrykkes som nævnt et ønske om fremover at tænke mere helhed ind i indsatsen, ligesom der omtales et behov for en øget systematisering; hidtil har indsatsen i høj grad været baseret på individuelle initiativtagere. Respondenter giver klart udtryk for vigtigheden af målbare positive effekter ved initiativer; hvilket dog er et fokusområde fremover snarere, end udtryk for den nuværende situation - der er pt. kun måling på undervisningen i dansk som andetsprog, hvor eleverne evalueres efter målskemaer. Respondenterne fremhæver ligeledes, at indsatserne skal tænkes som en samlet, kontinuerlig proces, hvor det kan være svært at isolere det enkelte initiativ og fastslå årsagen for udviklingen, og hvor effekterne primært forventes som oplevet og i form af tilfredshed.

Boks 4. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at den løbende tilfredshedsundersøgelse ved rollemodelbesøg bør genovervejes med henblik på at få indarbejdet mere systematik og på den måde få arbejdet en løbende evaluering af oplevet effekt af indsatsen og inspiration til forbedringer.

5.4 Grundskoleniveau - kvantitative data

Det forhold, at de unge rollemodelindsatser, som Integrationsministeriet har henvist til, hovedsageligt har fundet sted i 2008, betyder, at den kvantitative del af effekt-evalueringen udgår. Det skyldes, at det ikke er muligt på nuværende tidspunkt at vurdere på afgangskarakterer eller overgang til ungdomsuddannelser for aktiviteter over for 7. - 9. klasse, da disse tiltag tidligst vil have en effekt i 2009.

I stedet fastlægges 2008 som baseline for den videre effektevaluering af unge rollemodeller. Med dette valg er det kun karakterer efter den nye skala, der skal vurderes på, og vi ved, at indsatsen endnu ikke har haft en effekt på de valgte indikatorer. Nedenfor vises 2008 data (baseline) for karaktergennemsnit i afgangsprøverne.

Unge rollemodeller	2008 (7-trinskala)
Blågårdskolen	5,7
Enghøjskolen	5,6
Valhøj Skole	5,4
Skovvangskolen	7,3
Klostervængets Skole	3,6

Tilsvarende vil data fra den anden indikator - overgang til uddannelse efter 3 måneder - blive en del af baseline fastsat til 2008. Imidlertid er disse data ikke tilgængelig fra Undervisningsministeriet på nuværende tidspunkt, men vil blive anvendt fremadrettet i evalueringsarbejdet.

5.5 Individniveau

Nedenstående bygger på interviews med elever fra henholdsvis Skovvangskolen, Valhøj Skole og Blågårdsskole, hvor der sammenlagt er foretaget 16 interviews med elever fra 8. - 9. klasse.

5.5.1 Oplevede umiddelbare resultater i relation til unge rollemodeller

Elever på flere skoler fremhæver, at besøgene har haft positiv indflydelse på viden om uddannelsesmuligheder og motivation for at klare sig godt i skolen. Både på Skovvangskolen og Valhøj Skole nævner både etniske danske og tosprogede elever, at besøgene og de efterfølgende diskussioner har sat fokus på kulturforskelle og

åbnet nogles øjne og konfronteret fordomme. Lærerrespondenterne på Valhøj Skole beretter om, at besøget og aktiviteterne forbundet med dette har været med til at skabe starten til en fælles kultur i klassen, der tidligere har været meget opdelt.

På Blågårdsskolen giver både lærer og elever udtryk for, at besøget var en positiv oplevelse. Flere af eleverne udtrykker, at besøget har givet motivation til at koncentrere sig mere i skolen, selvom der også nævnes, at det ikke har haft den store indflydelse samlet på klassen efter besøget.

I forbindelse med interviewene med eleverne på Blågårdsskole var det ikke alle eleverne, der præcist lige kunne huske, hvad det var, rollemodellerne havde fortalt, og derfor måtte vi på denne skole især bruge lidt tid på at hjælpe eleverne med at huske, hvornår besøget var og hvad det gik ud på.

Om rollemodeloplæggene fremhæver flere elever, at de fandt oplæggene relevante, og at de fik mere viden om uddannelsesmuligheder og troen på, at det kan lade sig gøre at gennemføre en uddannelse; helt konkret fremhævede flere, at hvis rollemodellerne med alle deres udfordringer kunne klare det, så kunne man også selv.

5.5.2 Unge rollemodellernes personlige historie

I forbindelse med interviewene med de enkelte elever, hvor vi spurgte dem ind til hvad de huskede bedst i forbindelse med besøg fra de unge rollemodeller, gjorde de opmærksom på, at det især var den personlige historie, som havde gjort indtryk.

På Skovvangskolen var en af pigerne især imponeret over, hvordan den pågældende rollemodel havde været i stand til at stå over for klassen og være så åben som vedkommende havde været. Den pågældende pige havde som en konsekvens deraf selv fået lyst til at blive rollemodel og hjælpe andre. Netop denne pige gjorde et indtryk på interviewererne, da det var meget tydeligt, at hun havde haft en rigtig god oplevelse. Åbenheden og ærligheden mente en anden elev var blevet større af, at lærerne blev bedt om at forlade lokalet, når den unge rollemodel besvarede spørgsmål. Generelt blev det på alle tre skoler udtrykt, at man synes historierne havde været spændende - flere gav udtryk for, at det ikke havde været direkte relevant for dem selv, men de var dette til trods, glade for besøget.

Både på Blågårdsskolen og Valhøj Skole, hvor selve rollemodeloplæggene var kombineret med forskellige aktiviteter som musik/rap og teater, fremhævede flere elever, at aktiviteterne var gode og noget af det de huskede bedst.

Boks 5. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge og rollemodellerne arbejder videre med konceptet, hvor rollemodelbesøg kombineres med andre aktiviteter på de enkelte skoler, hvilket viser sig at have en positiv effekt på elevernes oplevelse af besøgene. Desuden fremhæves rollemodellernes åbenhed og ærlighed som det, der ved oplægget gør størst indtryk på eleverne.

5.5.3 Unge rollemodellernes besøg opdelt i grupper

I forbindelse med besøget på Skovvangskolen i Allerød nævnte de, at de var opdelt i grupper. En af eleverne nævnte, at det havde været en positiv oplevelse, da det gav dem mulighed for at spørge ind til kønsspecifikke områder. Hoveddelen af de pågældende elever fremhævede dog, at de havde været kedede af, at de ikke havde haft mulighed for at overvære det modsatte køns rollemodel besøg.

På de andre skoler, var dette ikke et emne, som elever eller lærere udtrykte behov for, men der var nogle, der godt kunne se, at man måske kunne stille flere spørgsmål om følsomme emner, hvis man var kønsopdelt.

5.5.4 Ønske om genbesøg af unge rollemodeller

Ved de enkelte interviews med eleverne spurgte vi ind til, om de gerne ville have besøg af dem igen. Ud af de i alt 16 elever svarede stort set alle, at de gerne ville have besøg igen; et par enkelte udtrykte, at de ikke synes, det ville være nødvendigt eller relevant, men disse var formentlig heller ikke i indsatsens kernemålgruppe.

I den forbindelse spurgte interviewererne altid ind til, om hvad rollemodellerne så skulle tale om, hvilket eleverne svarede forskelligt på. På Blågårdsskolen fremhævede flertallet, at det er mest spændende, at rollemodellerne fortæller om deres liv og de udfordringer, som de har haft; flere kunne i den forbindelse se en fordel i, at det var andre rollemodeller med nye historier. Det samme var det generelle billede på Valhøjskolen; en nævnte dog, at han næste gang gerne ville høre mere om uddannelsesmuligheder. På Skovvangskolen - hvor drengene og pigerne havde været opdelt - var der flere, der gerne ville have, at man næste gang også hørte rollemodeller fra begge køn eller i hvert fald det modsatte af sidst.

5.5.5 Unge rollemodellens effekt på sigt

I forhold til effekten på kort og langt sigt, så var der på Skovvangskolen stor enighed blandt eleverne, når man spurgte ind til rollemodellernes effekt. På kort sigt nævnte eleverne, at rollemodellerne havde været rigtig gode til at fange klassen, og at det var godt, at der var mulighed for spørgsmål. En dreng nævnte, at han specifikt havde fået et større kendskab til de øvrige elever omkring kultur. I forhold til om det så dernæst havde ændret noget i klassen på langt sigt, var der enighed hos eleverne om, at det havde det ikke. En anden nævnte, at hverken vedkommende eller klassen havde foretaget en holdningsændring, mens en anden ligeledes nævnte det samme. En etnisk dansker gjorde opmærksom på, at det havde givet et indblik i det, han beskrev, som en lukket verden (i forhold til de to sprogedes kultur).

På Valhøj Skolen var det samme konklusion som på Skovvangskolen. Efter rollemodellernes besøg talte man om besøget på dagen. Hos en enkelt havde det givet vedkommende en større forståelse for muslimer, men for hoveddelen af de interviewede elever vurderede man ikke, at det havde gjort nogen forskel i forhold til klassen.

På Blågårdsskole var der en pige, der specifikt nævnte, at hun siden de unge rollemodeller havde været på besøg ikke havde pjækket. Hun vurderede dog, at det for nogle i klassen havde betydet noget, mens at for andre mente hun ikke at det havde haft nogen betydning.

Umiddelbart synes tendens at være klar hos de enkelte elever. Én enkelt havde stoppet med at pjække som en effekt af initiativet, men størstedelen har dog nævnt, at det betød noget for dem i starten - i form af højere indsigt i andre kulturer - men på sigt havde det ikke ændret noget. Den positive ånd er til stede umiddelbart efter oplægget, men en længerevarende effekt opleves ikke. En leder på Blågårdsskolen nævnte, at for at sikre en længerevarende effekt havde man måske behov for et længerevarende forløb med rollemodellerne. Konkret nævnte vedkommende, at det kunne ske i form af et valgfag, som en eller flere rollemodeller kørt i en længerevarende periode.

Boks 6. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge overvejer en dialog med Undervisningsministeriet i forhold til at etablere en forsøgsordning med en eller flere skoler omkring et længerevarende forløb med rollemodeller evt. som valgfag. Efterfølgende skal forsøgsordningen evalueres med henblik på at fastslå, om der havde været en længerevarende effekt af ordningen.

I denne forbindelse kunne man gøre sig overvejelser om, hvilke klassetrin, der ville være optimale for besøg. Det er vores opfattelse, at besøgene har haft størst effekt, hvor rollemodellerne har været ude i 8. klasse eller senere, hvor eleverne er mere sporede ind på at tænke i uddannelse. Det understøttes af respondenter, der dog også understreger, at indsatsen generelt bør starte så tidligt som muligt.

6. Evaluering af forælderrollemodeller

6.1 Indledning og sammenfatning

For at opnå et kendskab til brugen af forælderrollemodellerne er det i dette kapitel valgt både at analysere måden, hvorpå de enkelte grundskoler har benyttet forælderrollemodellerne, og om de har benyttet dem i forbindelse med andre integrationsfremmende indsatser. På denne måde opnås den nødvendige viden om mulighederne for anvendelse af forælderrollemodeller og forskellige anvendelsesformer undersøges med henblik på at opnå viden om gode erfaringer. Yderligere fastlægges den kvantitative baseline i forhold til de to valgte indikatorer. På baggrund af den gennemførte evaluering vil vi fremhæve et par særligt interessante iagttagelser, vi har gjort os, herunder kan nævnes:

- På grundskoleniveau er der ikke registreret nogen effekt på mellemlang sigt; dog gives der udtryk for positive umiddelbare effekter, herunder at rollemodelbesøgene har bidraget til en forbedring i skole-hjem-samarbejdet og med personlig kontakt mellem skole og de tosprogede forældre.
- På individniveau nævner nogle af forældrene konkret, at enten de eller et familiemedlem har ændret holdning til uddannelse og opdragelse, herunder mht. viden om sundhed og ernæring madvaner (hvilket påvirker eleveres indlæringskapaciteter).

6.2 Præsentation af grundskolerne

I forbindelse med evalueringen af forælderrollemodeller, har Ernst & Young været i kontakt med tre skoler:

- Kildemarksskolen (besøg af rollemodeller to gange årligt siden 2007).
- Sønderkærskolen (tre besøg af rollemodeller i henholdsvis 2007, 2008 og 2009).
- Skovvangskolen (haft tre besøg af rollemodeller - et for unge og to for forældre/elever i 2008 - 2009).

Skovvangskolen har ca. 510 elever, hvoraf ca. 10 procent er tosprogede. Sønderkærskolen har omkring 300 elever, hvoraf ca. 20 procent er tosprogede, mens ca. 20 procent af Kildemarksskolens godt 580 elever er tosprogede. Alle tre skoler er offentlige folkeskoler.

6.3 Grundskoleniveau - kvalitative data

På grundskoleniveau, har Ernst & Young været ude og interviewe fem forskellige personer, hhv. tre forældreambassadører¹⁴, en lærer og en uddannelseskonsulent til indsamling af kvalitativt data. Følgende er baseret på disse interviews.

¹⁴ Forældreambassadørerne er hybrid, der nogle gange udtaler sig på vegne af en stor forældregruppe og andre gange angiver deres egen oplevelse. Derfor vil deres holdning blive gengivet på både grundskoleniveau og på individniveau, afhængig af om de udtaler sig som forældre eller forældreambassadør.

6.3.1 Forældrerollemodellerne og udfordringer på skolerne

Vi bad respondenterne om at beskrive de udfordringer, de selv møder eller hører om blandt tosprogede familier i kvarteret omkring skolerne. Der er en række fællesstræk blandt besvarelserne, men også en vis variation der blandt andet kan skyldes, at de forældre, vi talte med på Sønderkærskolen, havde yngre børn end de interviewede i forbindelse med Kildemarksskolen.

Fælles for besvarelserne er, at forældre og lærere fremhæver sproglige barrierer og kulturelle forskelle. Samtidig peges der generelt på, at forældrene er vant til en anden skolekultur, der ikke lægger vægt på aktiv forældredeltagelse, og desuden har et begrænset kendskab til det danske system og har svært ved at finde ud af, hvor man modtager den ønskede information om uddannelse mv. Dette udgangspunkt gør det svært for forældre at støtte og vejlede børn, særligt i de ældre klasser.

Både lærerrespondenten på Sønderkærskolen og flere af forældreambassadørerne fra Kildemarksskolen fremhæver desuden, at forældre har høje ambitioner mht. uddannelse på børnenes vegne, og at der er fokus på statusuddannelser, hvilket kan være en udfordring for unge, hvor de faglige forudsætninger og/eller opbakningen ikke er tilstrækkelig stor. På Kildemarksskolen bliver det ydermere fremhævet, at forældrene mangler den fornødne viden om omverden og et dansk netværk. Flere af forældrene er arbejdsløse og har ikke selv en uddannelse. Forældrenes manglende dansk kundskaber fremhæves yderligere som en udfordring, idet eleverne dermed oplever en skoledag med dansk og fritid med modersmål, hvilket med lærerrespondentens ord gør dem til 'dobbelt halvsprogede'.

6.3.2 Forældrerollemodelbesøgene på de enkelte skoler

Konkret i forhold til besøg af forældrerollemodeller har Sønderkærskolen haft tre besøg, hvoraf de første to havde et uddannelsesfokus, og det sidste var med et tema om sundhed og ernæring. Til møderne inviteres tosprogede forældre til børn på alle klassetrin, og det er generelt et stort arbejde at få forældre til at deltage.

På Kildemarksskolen er rollemodelbesøgene arrangeret af den interviewede koordinator i samarbejde med forældreambassadørerne. Ambassadørerne står for kontakt og laver opsøgende arbejde for at få forældre til at deltage, hvilket gennem hårdt arbejde, vurderes som en succes med et stort fremmøde. Besøgene er ikke arrangeret i skolens regi, men henvendt til alle forældre i kvarteret; dog foregår de fleste møder rent fysisk på Kildemarksskolen og med deltagelse af forældre til skolens elever. Oplæggene er opdelt efter kultur- og modersmålsgrupper. Emnerne aftales mellem arrangører og rollemodeller og bygger primært på emner, der nævnes under tidligere besøg. En af forældreambassadørerne mente dog, at det ville være nemmere at tiltrække flere tosprogede forældre, såfremt man afholdt rollemodelbesøgene uden for skolen. Endvidere gjorde en anden af forældreambassadørerne opmærksom på, at det er vigtigt, at forældrerollemodeloplæggene ikke kommer til at fremstå som belærende, men snarere bør afholdes med fokus på dialog.

På Skovvangskolen har man afholdt et arrangement om fritidsaktiviteter for både forældre og elever, hvor man i den forbindelse havde inviteret forældrerollemodeller til at holde oplæg og indgå i dialog. Forældrene var inddelt i modersmål og dele af programmet foregik på dette. Klostervængets Skole, der blev interviewet primært i forbindelse med de lokale unge rollemodeller, har afholdt et arrangement, hvor forældrene var delt op i grupper for at imødekomme sproglige begrænsninger.

Besøgene blev afholdt som en del af et tredages arrangement for alle forældre med anden etnisk baggrund end dansk om skole og uddannelse.

Boks 7. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge overvejer, hvilke alternativer der kunne være i forhold til afholdelse af forælderrollemodelarrangementer. Nogle tosprogede forældre opfatter ikke skolen som "neutral grund", og det kan derfor være bedre i hvert fald indledningsvist at mødes i et kultur- eller medborgerhus.

6.3.3 Styrker og svagheder ved forælderrollemodellerne

Generelt fremhæves det, af de fleste respondenter, at den klare styrke ved besøgene er, at rollemodellerne forstår at tale til forældre 'i øjenhøjde', dvs. de kender til forældrenes udfordringer, og forældrene kan relatere sig til rollemodellernes historier. Samtidig har denne form for dialog et mindre præg af undervisning af forældrene, hvilket flere af forældrene fremhæver som positivt. På flere skoler bliver der ligeledes peget på, at oplæggene også fører til, at forældrene indbyrdes får startet en debat og kan dele erfaringer og bekymringer om fælles udfordringer i en tryk ramme. På Kildemarksskolen fremhæves det ligeledes, at oplæggene fører til, at forældrenes viden om uddannelsessystem og muligheder forbedres. Det er en klar styrke, at en rollemodel kommer ud og viser med sin egen historie, at man kan være velintegreret men samtidig være loyal over for sine kulturelle rødder. Det fremgik også tydeligt af forældreinterviews på Sønderkærskolen, at rollemodellernes oplæg blev modtaget med stor lydhørhed, hvilket afspejledes i spørgelyst og efterfølgende samtale forældrene imellem.

Blandt svaghederne og de faktorer, man skal være opmærksom på, kan overordnet fremhæves, at respondenterne giver udtryk for vigtigheden af at holde møderne opdelt i kulturelle og sproglige grupper. Dette skyldes både, at der kan være sproglige barrierer, der holder forældre fra at kunne deltage, men også at der kan være problematikker og konkrete kulturelle emner, der bedst behandles i forholdsvist lukkede fora. Også overvejelser i forhold til hvem der sendes ud til hvilke grupper er centralt; på Klostervænget oplevede respondenterne, at to yngre, kvindelige rollemodeller havde svært ved at opnå respekt og lydhørhed blandt gruppen af arabiske forældre, hvor primært fædrene deltog. Samtidig bør det fremhæves, at man skal være forsigtig med, hvordan besøgene annonceres, da der er en skepsis blandt nogle forældre over for møder, hvor det kan opfattes, at formålet er, at forældrene 'skal integreres'. Til trods for, at der generelt udtrykkes tilfredshed, fremhæves det ydermere, at rollemodelbesøgene skal have vægt på dialog og uformel forsamling, snarere end foredrag og 'uddannelse'.

Boks 8. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge overvejer, hvordan man kan afholde oplæg med større fokus på dialog mellem deltagere og rollemodeller og forældrene imellem om udfordringer med uddannelse og opdragelse og mindre direkte 'integrationsfremmende', så oplæggene kommer til at bygge mere på involvering og ikke fremstår som belærende for forældrene.

6.3.4 Effekt af forælderrollemodelbesøgene

På de fire skoler, som var involveret i undersøgelsen, var de interviewede lærere og forældreambassadører enige om, at rollemodelbesøgene åbner for dialog mellem skolen og forældre, ligesom det giver forældrene imellem et rum for udveksling af erfaringer omkring deres børn og unge. Flere respondenter påpeger, at samarbejdet mellem skole og forældre efter rollemodelbesøgende er forbedret. Nogle påpeger dog, at det er en effekt, som ikke varer ved, mens andre bevidst betragter rollemodelindsatset som en langsigtet proces, hvor man gentagne rollemodelbesøg spiller sammen med andre tiltag for at inddrage forældregruppen. Enkelte respondenter påpeger, at forældrene som følge af besøgene taler mere om uddannelse med deres børn, og at børnene har kommenteret, at det var rart, at forældrene kunne møde op og få informationer omkring uddannelse og tilbud om fritidsaktiviteter.

Kun en af de fire skoler har selv forsøgt at måle på den oplevede effekt af rollemodelbesøgende. Heraf fremgår det, at forældrene vurderer rollemodelbesøgene positivt. På Kildemarksskolen er man i gang med overvejelser om, hvorledes man skal evaluere en overordnet indsats i kvarteret rettet mod tosprogede familier, hvor man vil anvende parametre, som øget tilgang til ungdomsuddannelser og forældredeltagelse i skoleaktiviteter. Alle respondenter udtaler sig kritisk om, hvorvidt man kan evaluere indsatsen som selvstændig årsag til udsving i karaktererne.

Boks 9. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young gør på baggrund af den indsamlede viden opmærksom på, at besøg af forælderrollemodeller kan indtænkes i forbindelse med at skabe en bedre kontakt mellem tosprogede forældre og skolerne/lærerne som supplement til det eksisterende skole-hjem-samarbejde.

6.3.5 Andre tiltag og koordination af indsatser

i Kildemarkskvarteret er 'Projekt Samtaletårnet' det overordnede initiativ rettet mod kontakt og dialog med forældre, hvor rollemodelbesøg er en del af denne indsats. Blandt andre initiativer er der planer om museumsbesøg og aftener om dansk kultur (forståelse), som alle de tre interviewede forældre giver udtryk for, er der efterspørgsel blandt forældrene i kvarteret efter sådanne arrangementer og øget kontakt til danske forældre. På Klostervængets Skole gennemføres der, ud over rollemodelindsats rettet direkte mod forældre, en række opsøgende aktiviteter rettet mod kvarteret, hvor undervisningsvejledere og rollemodeller i fællesskab forsøger at etablere kontakt til familierne og informere om uddannelse. Læreren på Sønderkærskolen giver klart udtryk for, at indsatsen for kontakt til forældre fremover er et fokusområde, men at processen er under opstart, hvorfor der ikke på nuværende tidspunkt var initiativer i gang ud over rollemodelbesøg og skole-hjem-samtaler.

6.3.6 Generel effekt af samlet indsats rettet mod forældre

Overordnet set giver de gennemførte interviews et billede af variation i forhold til, hvordan man forsøger at evaluere på de indsatser, de individuelle skoler har iværksat. Generelt udtrykkes der dog en skepsis over for at anvende karakterer som parameter for effektmåling, idet det vurderes, at karakterer er for individuelle og indeholder for mange ubekendte. Kildemarksskolen har umiddelbart gjort sig flest overvejelser omkring evaluering af den samlede indsats, og respondenter nævner det selv som et fokusområde fremadrettet. Af parametre man vil anvende, nævnes forældredeltagelse i skoleaktiviteter og skoledemokratiske organer samt afgangselevs overgang til uddannelser.

Boks 10. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at man overvejer behov for systematisering af den løbende tilfredshedsmåling efter de enkelte rollemodelbesøg for at opnå optimal udnyttelse af indsamlede tilbagemeldinger og forslag til forbedringer samt drage nytte af andre rollemodellers erfaringer fremadrettet.

6.4 Grundskoleniveau - kvantitative data

Som beskrevet i evalueringsrammen, er der valgt følgende to kvantitative indikatorer til vurdering af effekten af de evaluerede tiltag, herunder forældrerollemodeller:

- Afgangskarakterer for 9. klasse (virkning på mellemlangt sigt).
- Andelen af elever der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er der efter tre måneder (virkning på mellemlangt sigt).

Det forhold, at indsætterne i forhold til forældrerollemodelindsatser, som Integrationsministeriet har henvist til, hovedsageligt har fundet sted i 2007 og frem, betyder, at den kvantitative del af effektevalueringen udgår i denne rapport. Dette skyldes, at det ikke er muligt at vurdere på afgangskarakterer eller overgang til ungdomsuddannelser for aktiviteter over for 7. - 9. klasse, da disse tiltag tidligst vil have en effekt i 2008 og data udspecificeret på institutionsniveau først har været tilgængelig fra Undervisningsministeriet fra 2008.

Derfor vælges det i stedet at gøre 2008 til baseline for den videre effektevaluering af unge rollemodeller, der samtidig sikrer, at det kun er karakterer i forhold til den nye skala, der skal vurderes på. Nedenfor vises 2008 data (baseline) for karaktergennemsnit i afgangsprøverne.

Forældre rollemodeller	2008 (7-trinskala)
Kildemarkskolen	5,9
Sønderkærskolen	4,9
Skovvangskolen	7,3

Tilsvarende vil data fra den anden indikator - overgang til uddannelse efter 3 måneder - blive en del af baseline fastsat til 2008. Imidlertid er disse data ikke tilgængelig fra Undervisningsministeriet på nuværende tidspunkt, men vil blive anvendt fremadrettet i evalueringsarbejdet.

6.5 Individniveau

I forbindelse med interviewene på Sønderkærskolen talte Ernst & Young med to mødre, der begge havde deltaget i to besøg af forældrerollemodeller, mens vi på Kildemarkskolen interviewede tre forældre, der også fungerede som ambassadører mellem kvarterets familier og skolen. Den ene forældreambassadør har kontakt til de tyrkiske forældre i Kildemarkskvarteret, mens de to andre har tilknytning til arabiske forældre. Alle tre har været med til at indkalde forældrene fra deres etniske gruppe til forældrerollemodelarrangementerne.

6.5.1 Forældrenes udfordringer og forældrerollemodellerne

I forhold til forældrenes udfordringer nævnte den ene af de arabiske forældreambassadører, at hun havde oplevet, at der eksisterer en kulturkløft mellem etniske arabere og etniske danskere. De to grupper har således ikke tilstrækkeligt kendskab til hinanden, og der eksisterer misforståelser og fordomme. Den ene forældreamb-

bassadør gør opmærksom på, at forældrene har svært ved at finde ud af deres rolle som støtte og sparringspartner til deres større børn uden at diktere eller presse dem. I den forbindelse fremhæver hun, at der eksisterer store krav til de unge omkring at opnå statusuddannelser såsom ingeniør, advokat, og læge osv.

Den ene forælder fra Sønderkærskolen var af serbisk afstamning og gjorde opmærksom på, at hun hjemmefra havde været vant til en anden skolekultur med mere disciplin. Hun gjorde fremhævede, at det var en udfordring at finde ud af, hvilke muligheder det danske uddannelsessystem har, og det var svært at finde information.

6.5.2 Styrker og svagheder ved forælderrollemodelbesøgene

Begge forældrene på Sønderkærskolen fremhæver, at rollemodelbesøgene har været med til at skabe en dialog forældrene imellem, og at mange har vist lydhørhed og udtrykt tilfredshed med møderne, og at de fik brugbar viden med sig. Den ene forælderrespondent har deltaget i to forælderrollemodelbesøg, hvoraf det ene handlede om uddannelse. Dette havde ikke været en succes, da respondenterne ikke synes, at forældrene fik nok konkrete svar eller anbefalinger. På det næste rollemodelbesøg, der handlede om sundhed, havde oplægget været bedre.

Den anden forælder, vi interviewede på Sønderkærskolen, var meget begejstret for de to rollemodelbesøg hun havde deltaget i; især besøget der omhandlede ernæring og sundhed havde været godt. Det havde gjort et stort indtryk på respondenterne, som nævnte, at hun var blevet mere opmærksom på ernæring og vigtigheden af sund mad. Hendes indtryk i forhold til øvrige forældre, der deltog, var, at der var tilfredshed, og forældrene havde diskuteret arrangementet meget efterfølgende. Hun ville endvidere meget gerne have forælderrollemodellerne ud igen og nævnte specifikt, at hun gerne ville tale om religion og respekt religionerne i mellem.

På Kildemarkskolen interviewede vi, som nævnt, personer, der både selv var forældre men også havde kontakt til andre forældre i kvarteret. De mere generelle betragtninger fra interviewene er beskrevet ovenfor, her fremhæves iagttagelser af individuel karakter. Den ene af de arabiske forældreambassadører gjorde opmærksom på, at hun synes, at arrangementet omkring forælderrollemodellerne havde været godt, men understregede at hun gerne ville have nogle møder, der handlede mere om at skabe kontakt mellem etnisk danske og tosprogede forældre. Generelt pegede flere af forældreambassadørerne på, at der er et ønske fra forældrene i kvarteret om at få etableret et dansk netværk for forældrene selv og deres børn. Forælderen foreslog konkret, at der blev afholdt flere sociale arrangementer, der var mere uformelle og afslappede, frem for oplæg fra fagpersoner på skolen eller arrangementer med særlig fokus på 'integration'. En anden forælder fra skolen nævner, at hendes mand har skiftet holdning til uddannelse, og hvordan man motiverer sine børn. Yderligere gjorde hun opmærksom på, at forældrene i kvarteret har talt sammen om arrangementerne og flere viser interesse for fremtidige arrangementer. Endvidere nævnte hun at det, at der kom repræsentanter fra Integrationsministeriet betyder noget positivt for fremmødet hos forældrene, da mange har spørgsmål, de gerne vil stille vedrørende formelle emner.

Blandt svaghederne ved besøgene nævner flere af forældrene, at de personligt har oplevet, at det er vigtigt, at oplæggene foregår opdelt i etniske grupper. Forældrene fremhæver både sproglige barrierer, men også kulturelle og etniske problematikker, der potentielt forhindrer en konstruktiv atmosfære og dialog indbyrdes.

Boks 11. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge i forbindelse med centrale rollemødelbesøg overvejer også at invitere etnisk danske forældre til møderne for at få en dialog i gang og skabe et netværk.

7. Evaluering af lektiecaféer

7.1 Indledning og sammenfatning

For at evaluere brugen af lektiecaféer analyserer dette kapitel bl.a. organiseringen af de valgte lektiecaféer, hvilke grupper af personer der har adgang, og hvordan denne adgang administreres. Ligeledes undersøges graden af sociale aktiviteter, og om skolerne har benyttet lektiecaféer i forbindelse med andre integrationsfremmende indsætter. Begrundelsen for denne brede tilgang er, at der i forbindelse med nærværende rapport har været et dobbelt sigte. For det første ønskes det at opnå et kendskab til, hvordan lektiecaféerne er organiseret lokalt ude på de enkelte skoler, hvilket er sket ved at interviewe en række forskellige personer, herunder frivillige lektiehjælpere, skoleledere, lærere. Vi vil derfor løbende præsentere iagttagelser omhandlende fremtidige tiltag eller overvejelser, som Integrationsministeriet kan gøre brug af i forhold til lektiecaféerne. For det andet har vi med denne evaluering ønsket at opnå kendskab til de umiddelbare output, resultater og effekter på kort og mellemlangt sigt med henblik på at kunne fastlægge, om lektiecaféerne har haft en positiv, negativ eller ingen effekt. Fra evalueringen af indsatsen, vil vi fremhæve en række interessante pointer:

- Ingen af de interviewede skoler måler elevernes fremgang systematisk igennem lektiecaféerne og generelt bliver der udtrykt skepsis og manglende kompetencer i forhold til effektmåling. Kun på en enkelt skole bliver effektmåling nævnt eksplicit som et fokusområde fremadrettet.
- Et fokus på både det sociale og det faglige i lektiecaféerne bliver understreget som gavnligt og ønskeligt ved størstedelen af de gennemførte interviews med lærere, frivillige og skoleledere. Særligt i Kerteminde er der en stor social involvering, hvor LINK-Kerteminde bruger lektiecaféerne, som kontakthoved til tosprogede familier. Endvidere bliver adgang til et dansk netværk og lokal forankring gennem kontakt til lektiehjælpere fremhævet som en vigtig afledt effekt.
- På individniveau gør flere interviewede elever opmærksom på, at de bl.a. har oplevet, at det er blevet nemmere at lave lektier og sjovere at gå i skole.
- De interviewede elever giver udtryk for, at de vil komme hen i lektiecaféen, selvom de ikke har lektier for, fordi de synes, det er hyggeligt at være der.
- Analysen af de kvantitative data viser, at i hvert fald én af de skoler, der har haft et lektiecaféinitiativ, har udviklet sig signifikant i forhold til såvel karaktergennemsnit i afgangsprøverne som overgang til ungdomsuddannelserne. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en meget kort periode på hhv. to år (karakterer) og et år (overgang til ungdomsuddannelse).

7.2 Præsentation af grundskolerne

I forbindelse med evalueringen af lektiecaféerne, har vi været i kontakt med skoleledere, lærere eller frivillige lektiehjælpere fra nedenstående grundskoler, mens der for Blågårds Plads er tale om elever:

- Kerteminde Skole
- Sct. Albani Skole
- Højstrupskolen
- Nordagerskolen

- Faaborg Sundskole
- Lektiecaféen på Blågårds Plads (ikke tilknyttet specifik grundskole)¹⁵.

De fem grundskoler vil alle blive benyttet i forbindelse med nedenstående kvantitative og kvalitative analyse, mens lektiecaféen på Blågårds Plads har været involveret i forbindelse med at vurdere elevernes oplevelse i forhold til lektiecaféerne.

Skolerne er fire offentlige folkeskoler, mens Sct. Albani Skole er privat. Kerteminde Skole er den største med godt 500 elever, hvoraf ca. 5 procent af eleverne er tosprogede. På Højstrupskolen går ca. 430 elever, hvoraf omkring 30 procent har anden etnisk herkomst end dansk. Nordagerskolen har ca. 470 elever og ca. 10 procent tosprogede, mens Faaborg Sundskole har ca. 380 elever og 5-6 procent tosprogede elever. Sct. Albani Skole er den mindste af dem fem; ca. 30 procent af de 200 elever er tosprogede.

7.3 Grundskoleniveau - kvalitative data

Det blev valgt at fokusere på lektiecaféer, der foregik på konkrete skoler, idet det muliggør en kobling mellem lektiecaféerne og udviklingen i karaktererne og overgang til ungdomsuddannelse på den pågældende skole, hvilket ikke ville være tilfældet med en analyse lektiecaféer på fx folkebiblioteker, da brugerne af disse potentielt går på forskellige skoler. Undtagelsen er dog lektiecaféen på Blågårds Plads, som er valgt med henblik på at vise elevernes oplevelse af at benytte lektiecaféen.

7.3.1 Brugere og reglerne for brug af lektiecaféerne

I forbindelse med hvilke personer der kan benytte lektiecaféerne, har vi oplevet, at der hersker en række forskelle mellem, hvilke brugere der har mulighed for at deltage i de forskellige lektiecaféer. Det overordnede indtryk er dog, at det i langt overvejende grad er et tilbud til tosprogede børn og unge - hvilket ligger i forlængelse af lektiecaféernes intenderede formål - men at der på visse skoler er overvejelser, om at det skal være et tilbud for alle elever.

På Sct. Albani Skolen i Odense har det indtil videre været de tosprogede børn, der havde adgang til lektiecaféerne, men skolelederen udtrykker, at det bør være et tilbud til alle elever, vurderet efter den enkelte elevs behov for et sted til og hjælp til lektier. Skolelederen understreger dog, at de midler, der ofte har været afsat til lektiecaféerne, har været forbundet til de tosprogede børn og unge. Såfremt man skulle vælge at udvide det til også at inkludere etnisk danske børn og unge, ville skolen skulle afsætte egne midler og eventuelle lærere dertil, hvilket den gør.

På Nordagerskolen og Kerteminde Skole er tilbuddet åben for tosprogede børn og unge. På sidstnævnte begrundedes det eksplicit med ressourcemangel. På Faaborg Sundskole og Højstrupskolen er tilbuddet i princippet åbent for alle - både tosprogede og etniske danskere - men der er fortrinsret til de tosprogede børn og unge.

¹⁵ I forhold til lektiecaféen på Blågårds Plads, har vi kun interviewet elever. Da lektiecaféen på Blågårds Plads er en lektiecafé, der ikke er tilknyttet en specifik skole men i stedet er åben for alle brugere, kan vi ikke koble brugerne med en bestemt skole, hvilket umuliggør kvantitative målinger. Herudover bemærkes det, at aktiviteterne i lektiecaféer uden for skole regi ofte er mindre strukturerede omkring lektielæsningen end lektiecaféer tilknyttet skolerne.

I forhold til organisering har flere af lektiecaféerne på de enkelte skoler valgt at opdele de forskellige lektiecaféer på forskellige aldersmæssige niveauer. På Højstrupskolen og Faaborg Sundskolen er lektiecaféerne opdelt i indskoling, mellemtrin og udskoling. I Kerteminde ser man ligeledes en opsplnitning i aldersmæssige niveauer, hhv. 1. - 5. klasse, 6. - 10. klasse samt forældre og unge, der har forladt skolen men stadig har behov for støtte i relation til det danske sprog. Sidstnævnte lektiecafé rettet mod unge og forældre, der alle har forladt skolesystemet, men som efterfølgende får behov for hjælp, har vi kun hørt om i Kerteminde. På Kerteminde Skole oplevede Ernst & Young, at der var en meget stor fokus på det sociale i lektiecaféerne, og respondenterne gjorde endvidere opmærksom på, at lektiecaféerne var en god mulighed for LINK-Kerteminde (den frivillige organisation der organiserede lektiecaféerne) til at opnå adgang til resten af familien.

Boks 12. Iagttagelse vedrørende effektmåling til inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge evaluerer, hvilke overvejelser der bør gøres i forbindelse med tilbud, der dækker både et- og tosprogede børn og unge. Evalueringen kunne eventuelt omhandle de erfaringer, som lektiecaféerne har gjort sig og begrundelse for trufne valg.

Endvidere kunne man komme med iagttagelser i forhold til opdelingen i hold på klassetrin. Hvad fungerer bedst, og hvad skal man være opmærksom på ved en given inddeling. I forbindelse med de større skoler kan det være muligt at inddele eleverne i ind-, mellem- og udskoling, mens det for de mindre skoler måske ikke er en mulighed at opdele på klassetrin.

I Kerteminde har LINK-Kerteminde oprettet en lektiecafé for personer, der har forladt folkeskolen. Erfaringerne fra Kerteminde og andre lignende steder anbefaler Ernst & Young udbredes til flere. De gode og dårlige erfaringer bør gives videre til andre "ildsjæle", der gerne vil lave noget tilsvarende i deres lokalområde.

7.3.2 Udvalgelse af brugerne til lektiecaféerne

I forhold til udvælgelsen af brugerne er der ingen tvivl om, at det primære fokus er på tosprogede børn og unge, men inden for denne ramme er der stadig variation. Generelt er der dog en tendens til, at de pågældende brugere bliver udpeget af lærerne, eller at lærerne opfordrer de enkelte elever til at deltage i lektiecaféerne.

Efter udvælgelsen, er der variation mht., hvordan samarbejdet mellem lektiecaféerne, skolen og brugerne af lektiecaféerne er struktureret. På Kerteminde Skole skrives der kontrakt med forældrene til brugerne af lektiecaféerne, og der følges op, hvis børnene ikke dukker op. På Nordagerskolen har man tidligere haft tilmelding og mødepligt, men man har dog i stedet gjort deltagelsen frivillig, hvilket ifølge det interviewede har en positiv indflydelse på fremmødet; dog er der stadig et uformelt opsyn med, om de unge kommer og forældrene inddrages, hvis en, der burde deltage, udebliver. Det understreges endvidere, at man har fokus på at gøre det attraktivt at gå lektiecaféen i bestræbelsen på at give elever lyst til at komme.

Boks 13. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young opfordrer Brug for alle unge til i senere rapporter eller i forbindelse med netværket med de enkelte lektiecaféer at undersøge flere lektiecaféers erfaringer mht. udvælgelse og registrering af de deltagende elever. Endvidere kunne man supplere med, om der er forskel mellem på overvejelser, som de enkelte institutioner har gjort i forbindelse med trufne valg.

Hermed vil man kunne udbrede gode erfaringer i forhold til eksisterende lektiecaféer i Danmark og kunne hjælpe personer/organisationer, der overvejer at starte en lektiecafé, med, hvad der har været erfaring med virker bedst og hvorfor.

7.3.3 Social og faglig fokus i lektiecaféerne

I forbindelse med interview af respondenterne fra Kerteminde blev der gjort opmærksom på, at lektiecaféerne bl.a. er en måde at sikre, at børn og unge – samt deres familie – får en forankring i det lokale samfund i Kerteminde, hvilket har medført en række positive afledte effekter. Således gjorde lektiehjælpskoordinatoren opmærksom på, at foreningen LINK-Kerteminde opnåede kendskab til forældrene gennem lektiecaféen og støtter dem med en række forskellige opgaver, såsom støtte og evt. deltagelse ved forældres møder med myndigheder og, hjælper hvis der er forståelsesvanskeligheder med breve fra myndigheder og lignende mv. Frivillige fra både Kerteminde og Nordagerskolen påpegede, at lokalsamfundet i en mindre by betyder, at børn og unge med anden etnisk herkomst end dansk, gennem lektiecaféerne, får begyndelsen til et netværk af danskere i byen i form af de frivillige lektiehjælpere, hvilket respondenterne på Højstrupskolen vurderede til i mindre grad at være tilfældet i en større by som Odense. På flere af de andre skoler er der også et fokus på sociale aktiviteter i lektiecaféregi, men ikke i samme omfang som i Kerteminde. På Højstrupskolen har man overvejelser om forsøg med indførelse af socialt dannende arrangementer, hvor tosprogede børn og unge kommer rundt i Odense og ser lokale kulturattraktioner og officielle bygninger, mens man i Ringe også arrangerer et par årlige ekskursioner.

Boks 14. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge undersøger forskelle mellem social involvering og eventuelt en afdækning af forskelle mellem større og mindre byer. På Nordagerskolen i Ringe og i Kerteminde bliver den sociale involvering fremhævet som værende med til at kunne skabe et netværk i lokalsamfundet.

Endvidere kunne man undersøge, hvilke sociale aktiviteter man har gode erfaringer med på de enkelte lektiecaféer og i forhold til forskellige klassetrin. Fx hvilke sociale aktiviteter kan man lave for at tiltrække børn fra ind-, mellem- og udskolingen, og hvilken effekt har det haft i forhold til fremmøde og fastholdelse.

7.3.4 Fag i lektiecaféerne og lektiehjælpernes kompetencer

I forbindelse med hvilke fag, der er fokus på i lektiecaféerne fremhæves generelt fagene dansk og matematik som de primære, mens nogle tilbyder engelsk og enkelte som udgangspunkt hjælper med, hvad eleverne har af lektier.

På Nordagerskolen understregede respondenterne, at lektiecaféer benyttes som en blød overgang mellem at gå i modtageklasse og komme over i en almindelig klasse¹⁶. Således har man god erfaring på Nordagerskolen med, at man via lektiecaféen og anden støttende ekstrahjælp kan sikre en god overgang for den tosprogede person og derfor primært satser på sprogkundskaber.

Respondenten fra Kerteminde vurderer, at lektiehjælperne er velkvalificerede, da mange er pensionerede lærere, hvorfor man kan hjælpe med det meste. Respondenten understreger dog, at de enkelte lektiehjælpere ikke må opfatte sig selv som værende lærer, men i stedet som en person der agerer i forældrenes sted. Dette tolker vi som værende en klar melding om, at det kan virke negativt over for brugerne af lektiecaféerne, såfremt lektiecaféerne blot bliver betragtet som ekstra skolegang.

På Sct. Albani Skolen og Højstrupskolen gjorde begge respondenter opmærksom på, at de ikke mente, at det altid var tilfældet, at de frivillige var kvalificerede til at yde lektiehjælp. Således gjorde skolerepræsentanten på Højstrupskolen opmærksom på, at der var en lærer tilkøbt, der var ansvarlig for lektiecaféen. På Sct. Albani Skolen afsættes ekstra tid til en lærer til en eller flere personer i en given klasse, hvis man oplevede problemer i forhold til de mere komplicerede fag og niveauer.

Boks 15. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at der sker en vurdering i forhold til, hvilke fag der bør tilbydes frivillig lektiehjælp til. Om der er nogle fag, man helt bør undgå, da stoffet og/eller niveauet er relativt højt, og hvilke udfordringer det stiller i forhold til tilvejebringelsen af de frivillige lektiehjælpere.

7.3.5 Målinger og oplevet effekt i forhold til lektiecaféerne

I forbindelse med de enkelte interviews var Ernst & Young meget fokuseret på, om de enkelte skoler, de forskellige lektiecaféer er tilknyttet, enten bruger test eller andre "objektive" måleinstrumenter til at kunne dokumentere en given effekt i forhold til lektiecaféerne. I forbindelse med interviewene af de forskellige respondenter var det tydeligt, at der ikke på nogen af skolerne skete en systematisk "objektiv" måling af de deltagende elevers standpunkt i forbindelse med brugen af lektiecaféerne. I stedet gør de enkelte skoler og lektiecaféer brug af den oplevede effekt, som enten de frivillige lektiehjælpere og/eller lærerne registrerer hos den enkelte elev.

På Nordagerskolen gjorde man således opmærksom på, at man ikke vurderer, at det er muligt at måle en konkret effekt - og at det derudover vil være svært at adskille effekten af netop denne indsats fra andre indsatser rettet mod samme målgruppe, hvilket vanskeliggør en traditionel effektevaluering. I stedet benytter Nordagerskolen - ligesom de øvrige skoler - sig af den oplevede effekt. Bl.a. gjorde respondenterne på skolen opmærksom på, at de ikke mente, at de frivillige ville vende tilbage, hvis ikke de kunne se, at det havde en effekt i forhold til børn og unge. Som nævnt fremhæves det både i Ringe og Kerteminde at indsatsen sikrer en lokal forankring for de unge i lokalsamfundet.

¹⁶ Nordagerskolen agerer som modtagerklasse for hele Faaborg-Midtfyn Kommune.

På Sct. Albani Skolen i Odense gjorde skolelederen opmærksom på, at man vil starte med at måle de pågældende elevers faglige udvikling i forbindelse med lektiecaféerne. Begrundelsen for dette er, at skolelederen vil sikre sig, at skolens penge skaber resultater samt at de frivilliges og elevernes tid anvendes hensigtsmæssigt. Indførelsen af test er ikke kun noget, der gør sig gældende for lektiecaféerne, men vil også blive indført i skolen, således at man løbende kan måle de pågældende elevers faglige udvikling. Endvidere fremhæver skolelederen, at fokuset i lektiecaféen i højere grad skal præsenteres som værende faglig og ikke et fritidstilbud, som det tidligere havde været tilfældet på skolen.¹⁷ Sct. Albani Skole har dog ikke tidligere benyttet sig af systematiske målinger i forhold til de enkelte elevers faglige udvikling.

Repræsentanten fra Kerteminde udtrykker også en interesse i og vilje til at måle elevernes faglige udvikling, men respondenterne gjorde opmærksom på, at man ikke har kendskab til eller adgang til et system til effektmåling; hun efterlyser inspiration til metoder.

Boks 16. Iagttagelse vedrørende effektmåling til inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge bør overveje at indlede en dialog med Sct. Albani Skolen, der fremadrettet planlægger at opprioritere effektmåling og test af brugere af lektiecaféen med henblik på at følge og eventuelt drage nytte af skolens erfaringer i en eventuel udarbejdelse af vejledning i effektmåling af lektiecaféer.

Det anbefales dog, at man overvejer, hvordan man bruger testene på de enkelte lektiecaféer og i hvilket regi. Således kunne man forestille sig, at der var stor forskel på, hvor vidt testen bliver gennemført af skolen eller af lektiecaféen, da omfattende tests kan have en negativ virkning på fremmøde, hvor deltagelse er frivillig. Det kan også overvejes at bruge indikatorer som udvikling i nationale test og fravær i forhold til måling af effekten af initiativerne.

7.3.6 Styrker og svagheder ved lektiecaféerne

I forbindelse med de enkelte interviews spurgte vi de forskellige respondenter mht. styrkerne og svaghederne ved lektiecaféerne. På Nordagerskolen og i Kerteminde fremhæver man ud over det faglige element, hvor eleverne får et sted, hvor de kan få lavet og få hjælp til lektier, elevernes øgede kontakt til lokalsamfundet samt øget selvtillid i skolen. Endvidere benytter LINK-Kerteminde indsatsen som en mulighed for at opnå kontakt med familierne til brugerne, hvilket også er en positiv afledt effekt, da familierne herigennem opnår forankring og et tilhørsforhold.

Højstrupskolen understreger, at den måde, de har organiseret lektiecaféerne på, har den fordel, at man i forbindelse med lektiecaféerne, som er rettet mod udskoling, tager udgangspunkt i den enkelte elev og dennes faglige behov og støtte frem mod afgangseksamener. Svagheden er lektiecaféernes frivillighed. De frivillige lektiehjælpere er således ikke altid af den kvalitet, man ønsker, mens eleverne ikke altid har den fornødne respekt over for de frivillige.

¹⁷ Forskellen i fokuseringen på det sociale og det faglige fokus mellem de forskellige lektiecaféer vil blive belyst i et senere afsnit og vil derfor ikke blive belyst grundigere i nærværende afsnit.

Boks 17. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge overvejer muligheden for at sikre en øget videndeling i mellem lektiecaféerne. Det bør dog indgå, hvem målgruppen er, og hvordan man bedst kommer i kontakt med disse. Således er det indtrykket, at mange af de frivillige lektiehjælpere er pensionerede folkeskolelærere, hvilket kan medføre, at de ikke i overvejende grad vil benytte sig af forskellige interaktive videndelingsværktøjer som fx blogs og lignende.

7.3.7 Vidensdeling savnes hos frivillige i lektiecaféer

Lektiehjælperne i Kerteminde og Nordagerskolen gjorde opmærksom på, at der tidligere var blevet afholdt workshops på tværs af de forskellige lektiecaféer. Arrangementet er ifølge respondenterne blevet afholdt af Dansk Flygtningehjælp i Odense.

Respondenterne på Nordagerskolen gjorde opmærksom på, at de savnede videndeling på tværs af lektiecaféerne samt relevante kurser. Begge fremhævede den årlige videndeling dag, som Dansk Flygtningehjælp tidligere havde afholdt i Odense, men som er stoppet efter tilskuddet fra Integrationsministeriet til lektiecaféerne er udløbet. Endvidere blev ønsket om andre konkrete værktøjer til videndeling også nævnt.

7.4 Grundskoleniveau - kvantitative data

Som beskrevet i evalueringsrammen er der valgt følgende to kvantitative indikatorer til vurdering af effekten af de evaluerede tiltag, herunder lektiecaféer:

- Afgangskarakterer for 9. klasse (virkning på mellemlangt sigt).
- Andelen af elever der overgår til ungdomsuddannelser og stadig er der efter tre måneder (virkning på mellemlangt sigt).

Som følge af at de valgte lektiecaféer alle har eksisteret siden 2005 sættes baseline til 2006. Til overgangen mellem den gamle og nye karakterskala bruges Undervisningsministeriets karakterbro.

Udviklingen i afgangskaraktererne

Der er foretaget en analyse af de enkelte skolars karakterudvikling i forhold til afgangskaraktererne; i nedenstående kan man se udviklingen i undersøgelsesperioden, 2006-2008.

Tabel 2. Karakterudviklingen for afgangskarakterer i 9. klasse i perioden 2006-2008

Lektiehjælpscaféer	2006	2007	2008 (7-trinskala)	2008 (13-trinskala)
Kerteminde Skole	8,3	8,5	6,4	8,2
Sct. Albani Skole	8,1	8,1	6,4	8,2
Højstrupskolen	7,7	7,7	5,5	7,8
Nordagerskolen	7,6	8,2	6,0	8,0
Faaborg Sundskele	8,0	7,6	5,7	7,9

Tabellen viser den gennemsnitlige karakter for de bunde afgangsprøver for 9. klasserne på fem udvalgte skoler. Lektiecaféerne har som tidligere nævnt, som minimum eksisteret siden 2005.

I forhold til de enkelte grundskoler, hvor der har været lektiecaféer, er der umiddelbart ikke en gennemgående trend i karakterudviklingen. Der er således to skoler, hvor afgangsprøvekarakteren falder, mens der er tre skoler, hvor karakteren stiger. Fælles for de fire af skolerne er dog, at der er tale om ganske små udsving:

- Nordagerskolen har oplevet en fremgang fra 7,6 til 8,0 (+0,4 karakterpoint)
- Sct. Albani Skole har oplevet en fremgang fra 8,1 til 8,2 (+0,1 karakterpoint) og
- Højstrupskolen har oplevet en mindre fremgang fra 7,7 til 7,8 (+0,1 karakterpoint)
- Faaborg Sundskole har oplevet en mindre tilbagegang fra 8,0 til 7,9 (-0,1 karakterpoint)
- Kerteminde Skole har således oplevet en tilbagegang i karaktererne fra 8,3 til 8,2 (-0,1 karakterpoint).

Nordagerskolen viser dog et klart spring opad mellem 2006 og 2008. Ses der på de enkelte år, er springet dog endnu højere mellem 2006 og 2007 (+0,6), mens der er tale om et fald (-0,2) mellem 2007 og 2008. Det illustrerer, at det ikke afspejler en generel stigende karakterudvikling, men dog er faldet mellem 2007 og 2008 langt mindre, og der er tale om en betydelig stigning mellem baseline og de seneste data.

I forhold til overgangen til uddannelse efter tre måneder viser nedenstående tabel udviklingen for de tilgængelige data (op til 2007).

Tabel 3. Status efter tre måneder efter påbegyndelse af ungdomsuddannelse i perioden 2006-2008

Overgang til uddannelse efter tre måneder (pct)										
	Faaborg Sundskole		Sct. Albani		Højstrupskolen		Nordagerskolen		Kerteminde Skole	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Uoplyst/ukendt	19,50%	0,00%	0,00%	6,30%	15,90%	7,10%	11,30%	8,60%	13,60%	6,50%
Grundskolen	31,70%	37,80%	100,00%	37,50%	63,60%	76,20%	67,90%	45,70%	59,30%	37,10%
Ikke kompetencegivende udd.	0,00%	0,00%	0,00%	6,30%	2,30%	2,40%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Gymnasiale uddannelser	34,10%	29,70%	0,00%	43,80%	11,40%	9,50%	15,10%	30,90%	18,60%	41,90%
Erhvervsfaglige uddannelser	14,60%	32,40%	0,00%	6,30%	6,80%	4,80%	5,70%	14,80%	8,50%	14,50%
Total	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Som tabellen viser, er der tale om et noget komplekst billede. Der er dog et klart fald i forhold til uoplyst/ukendt fra fire ud af fem skoler. Uoplyst/ukendt dækker oftest over, at elever er faldet uden for uddannelsessystemet og derfor har en mindre chance for at gennemføre en ungdomsuddannelse; hvorfor det er et positivt tegn, at fire ud af fem skoler altså har faldt i denne kategori. Den eneste af skolerne, der ikke oplever et fald i uoplyst/ukendt er Sct. Albani Skole, da der her er en stigning fra 0 til 6,3 procent. Der er dog et klart opmærksomhedspunkt i forhold til netop denne skole, da 2006 tallene viser, at samtlige af skolens 9. klasses elever (100 procent) forsat er i grundskolen (typisk 10. klasse), mens 43,8 procent af næste årgangs 9. klasses elever vælger en gymnasial uddannelse. Dette tyder på, at der er usikkerheder i forhold til datakvaliteten, da udviklingen ellers er meget markant. Derfor vælges det i denne rapport at se bort fra 2006 tallene fra Sct. Albani Skole.

Fokuseres der på udviklingen i gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser viser tre ud af de fire skoler en klar stigning i den procentvise overgang til disse to ungdomsuddannelsesmuligheder. Faaborg Sundskole stiger således med over 10 procent, når disse kategorier lægges sammen, mens Nordagerskolen og Kerteminde Skole stiger omkring 25 procent samlet. På Højstrupskolen er der derimod tale om et mindre procentmæssigt fald mellem 2006 og 2007.

Med hensyn til at konkludere på de kvantitative data er det nødvendigt at forholde sig kritisk i forhold til den korte periode datamaterialet dækker, ligesom man skal være opmærksom på, at lektiecafeerne ikke udelukkende henvender sig til elever i udskolingen, hvorfor effekten på de opstillede indikatorer ydermere forventes at følge med 'forsinkelse'. Der er således tale om henholdsvis to og ét års udvikling, som kan analyseres i forhold til baseline. Det er dog en forholdsvis stor udvikling i forhold til overgang til ungdomsuddannelser for tre (særligt to) af de behandlede skoler, og for Nordagerskolen er der også tale om et relativt stort spring i karaktergennemsnit. Derfor må udviklingen fra 2006 til 2007 betegnes som meget gunstig i forhold til Nordagerskolen, og med den anvendte forandringsteoretiske ramme vil dette alt andet lige delvis tilskrives lektiecaféerne.

7.5 Individniveau

I forbindelse med interviews med elever omkring lektiecaféerne foretoges disse blandt eleverne på en frivillig lektiehjælpscafe på Blågårds Plads på Nørrebro. Det er et tilbud åbent for alle, og det er frivilligt om de enkelte børn og unge vil komme. Det er endvidere åbent for alle aldre uanset etnicitet. I forbindelse med interviewet spurgte vi kort den daglige leder, om denne dag i forhold til antallet af elever og sammensætningen (køn, alder) var den sædvanlige. Vedkommende gjorde opmærksom på, at det hovedsageligt er piger fra 7. - 9. klasse, der benytter sig af tilbuddet og stort set kun tosprogede børn og unge. Den pågældende dag var der i alt ni elever; tre drenge og seks piger - alle tosprogede. Alle ønskede at blive interviewet.

To af de tre drenge, der blev interviewet, var i lektiecafeen for første gang og syntes begge, at det havde været hyggeligt, men da dette er en effektevalueringsrapport, vil vi ikke komme nærmere ind på disse to respondenter. Fire af de interviewede havde benyttet lektiecaféen i ét år, mens de to personer, der har været der gennem længst tid, har benyttet cafeen i ca. 3-4 år.

7.5.1 Oplevet effekt i lektiecaféer

For at fastlægge effekten ved de enkelte indsatser opstilledes spørgsmål om elevernes oplevelser om egne evners udvikling gennem brug af lektiecaféen.

I forhold til om de enkelte brugere havde fået nemmere ved at lave lektier, efter at de er startet på lektiecaféen, svarede alle de interviewede bekræftende på det. En af de interviewede gjorde opmærksom på, at hun især havde fået lettere ved at lave ligninger, mens en dreng fortalte, at han var blevet hurtigere til at lave lektier. I forhold til om de laver deres lektier oftere end tidligere, divergerer svarene lidt. En pige gjorde opmærksom på, at hun helt klart lavede flere lektier nu end tidligere, da hun nu havde hjælp til rådighed, så brugte hun tiden til noget fornuftigt. Endvidere gjorde tre andre opmærksom på, at de også i højere grad end tidligere lavede deres lektier, mens de øvrige mente, at det ikke havde ændret sig nævneværdigt.

Fire af de interviewede børn og unge gjorde opmærksom på, at de syntes, at det var blevet sjovere at gå i skole. En af de interviewede piger sagde ligefrem, at hun ikke gad holde fri fra skolen, selv hvis hendes mor tilbød hende en fridag fra skole. Samme pige gjorde endvidere opmærksom på, at det havde givet hende en større selvtillid i skolen, og at hun derfor var blevet mere aktiv i timerne. Ifølge hende skyldes det, at hun ikke er bange for at lektierne er lavet forkert, da hun har fået hjælp på lektiecaféen. En anden pige gjorde også opmærksom på, at hun nu deltog mere i undervisningen, og at det var blevet sjovere at gå i skole. De øvrige interviewede kunne ikke mærke nogen mærkbar forskel i forhold til, om det var blevet sjovere at gå i skole, eller om de var blevet mere aktive i skolen.

7.5.2 Gode ting/dårlige ting ved lektiecaféen

De interviewede unge har generelt meget positivt at sige om lektiecaféen og det er meget begrænset med ønsker om forbedringer. Kun en gør opmærksom på, at hun gerne ville have hjælp til flere fag. Hvorvidt der ikke er grundlag for forbedringer, eller brugerne ikke ønskede at give udtryk for dette, er uvist. Det skal dog her nævnes, at det selvfølgelig ikke er uden betydning, at de enkelte børn og unge møder op frivilligt, hvorfor en positiv indstilling og tilfredshed med tilbudet kan forventes. Af andre positive kommentarer til lektiecaféen blev hyggen fremhævet; fem af de adspurgte gør opmærksom på at det altid er hyggeligt at komme, mens de øvrige nævner, at man får lavet sine lektier og hjælp til det svære.

8. Spørgeskemaundersøgelse: Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanens formidlingsmæssige indsats

8.1 Indledning og sammenfatning

Nærværende spørgeskemaundersøgelse er udviklet af Ernst & Young i samarbejde med Integrationsministeriet, og den indsamlede data herigennem vil fremadrettet danne baseline for den formidlingsmæssige indsats. Baseline fastsættes til den 29. august 2009¹⁸.

I forhold til besvarelsene kan et par centrale observationer fremhæves:

- Undersøgelsens svarprocent ligger på godt 40 procent. Dette er acceptabelt for en undersøgelse som denne om end i den lave ende. Både mht. respondenternes institution og stilling er der overrepræsentation af visse grupper, hvilket dog også kan forventes i en undersøgelse baseret på frivillig basis og uden demografiske kvoter.
- Tre ud af fire foretrækker information elektronisk og kun hver tiende foretrækker trykt materiale. Ligeledes er der et tydeligt ønske om, at materialer fremover bliver distribueret elektronisk, hvilket Integrationsministeriet bør fokusere på både for at møde behov og for at udnytte potentiale mht. lavere distributionsomkostninger og sikring af anvendelse af opdateret materiale.
- Kendskabet til Brug for alle unge er forholdsvis begrænset, da kun omkring 50 procent af de fagprofessionelle, som har været i kontakt med Integrationsministeriet, vurderer, at de har et positivt kendskab. Kendskabet til Fastholdelseskaravanen er endnu mindre, da kun små 40 procent angiver et positivt kendskab. Der er således et stort potentiale for Integrationsministeriet i forhold til at øge kendskabet til de to indsatser, især da 31 procent vurderer sig selv som havende et neutralt kendskab til begge indsatser.
- Otte ud af ti har deltaget i eller benyttet en aktivitet fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen inden for det seneste år. Det er positivt, men bør ses sammen med, at respondenterne er udpeget netop på baggrund af, at de har været i kontakt med indsatserne eller med Integrationsministeriet.
- Der er et ganske højt kendskab til og tilfredshed med hjemmesiden www.brugforalleunge.dk. De fleste benytter siden til nyheder, men det er et fåtal, der besøger siden regelmæssigt. Det kunne være interessant at afdække, hvordan man kunne gøre siden mere attraktiv og undersøge, om der er behov, der ikke bliver mødt af den eksisterende opbygning.

8.2 Respondenterne, besvarelsesprocent og rykkere

Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til ca. 900 respondenter, der blev udvalgt, fordi de har været i kontakt med Brug for alle unge og eller Fastholdelseskaravanen. Ud af de Der blev i alt modtaget 352 besvarelser af spørgeskemaundersøgelsen, hvilket giver en svarprocent på 41,7 procent. Overordnet set vurderer Ernst & Young, at svarprocenten er acceptabel.

¹⁸ Den 28. august kl. 23:59 sluttede spørgeskemaundersøgelserne, og derfor er den efterfølgende dag valgt som værende baseline.

En vigtig pointe at præsentere vedrørende besvarelserne generelt er, at det blev besluttet ikke at indsætte en blokade, der forhindrer respondenterne mod at gå videre til næste spørgsmål uden at besvare det foregående, idet besvarelsen foregik på frivillig basis, og at det blev prioriteret at få svar på nogle spørgsmål fra flere frem for færre men komplette besvarelser. Det betyder, at der af figurerne i denne rapport samt tabellerne i bilag 2 fremgår en kategori, der hedder 'ubesvaret', hvilket er de respondenter, der har åbnet det pågældende spørgsmål uden at besvare det.

8.3 Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen

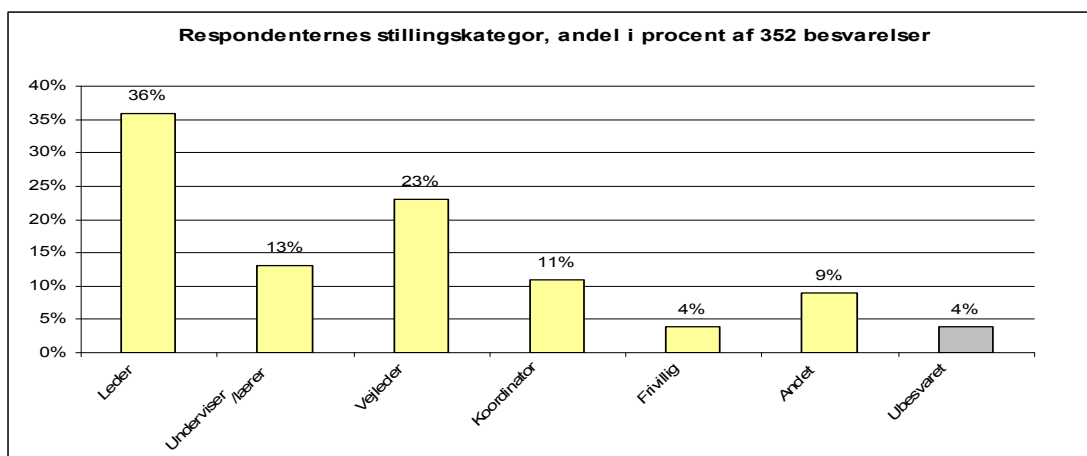
I nedenstående præsenteres de umiddelbart mest relevante besvarelser fra spørgeskemaundersøgelsen og særligt centrale spørgsmål er sat op mod hinanden for at belyse sammenhænge i besvarelserne på tværs. Alle undersøgelsens resultater fremgår af bilag 2.

8.3.1 Overblik over respondentgruppe

Undersøgelsen indeholdt indledningsvist en række generelle spørgsmål om den enkelte respondent for at få et overblik over det samlede datamateriale.

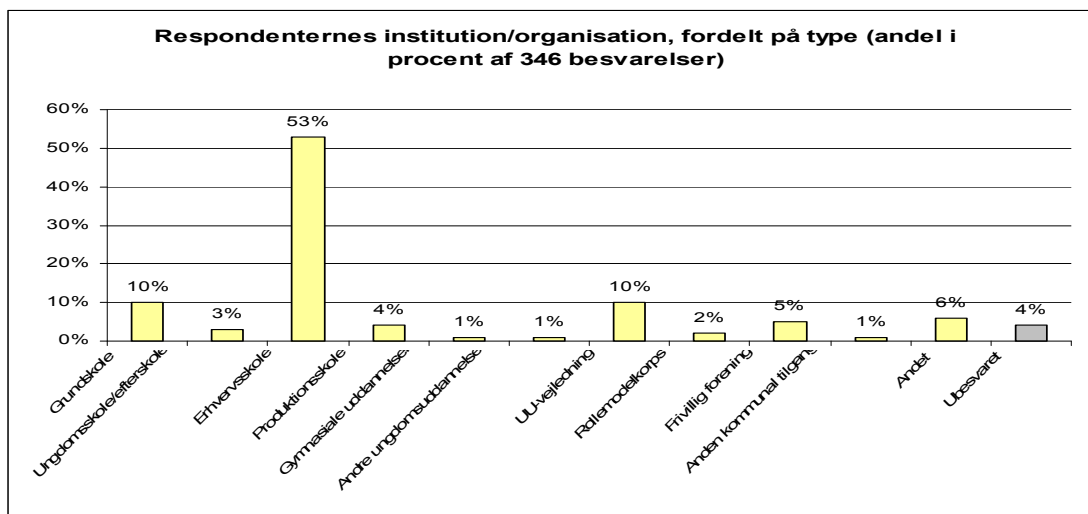
I forhold til kategorisering af respondenternes stilling er det tydeligt, at det især er ledere og vejledere, som har besvaret spørgeskemaundersøgelsen. De to grupper udgør henholdsvis 36 og 23 procent, dvs. seks ud af ti besvarelser. De øvrige besvarelser er fordelt på hhv. 13 procent undervisere/lærere, 11 procent koordinatører og kun 4 procent frivillige.

Figur 4. Respondentgruppen fordelt på stillingskategori

Over halvdelen af respondenterne er tilknyttet erhvervsskoler, mens ti procent hhv. er fra grundskoler og Ungdommens Uddannelsesvejledning. De øvrige syv kategorier udgør maksimalt fem procent af den samlede respondentgruppe hver og kun 17 procent sammenlagt - seks procent falder under 'andet'.

Figur 5. Respondentgruppen fordelt på institution/organisation

Den skæve fordeling, hvor tre kategorier udgør næsten tre ud af fire respondenter og en udgør over halvdelen, bør bemærkes i forhold til besvarelser på de øvrige spørgsmål. Dette skyldes, at det kan forventes, at der er en variation mellem besvarerne med udgangspunkt i, hvilken institution respondenterne er tilknyttet. Derfor 'krydses' centrale svar med denne kategorisering nedenfor for at afdække forventningen.

8.3.2 Informationskilder og former

I forbindelse med udsendelsen af spørgeskemaet ønskede det at klarlægge, hvor respondenterne enten selv aktivt indhenter eller passivt modtager faglig information om integration og uddannelse. Spørgsmålene var opdelt på forskellige aktiviteter og var opsat som åbne, hvor den enkelte respondent kunne besvare spørgsmålet med en beskrivende tekst. De åbne besvarelser er kategoriseret efter, hvor ofte de forskellige informationskilder nævnes og en liste på de syv-otte mest forekommende besvarelser for hver kategori fremgår af bilag 2.

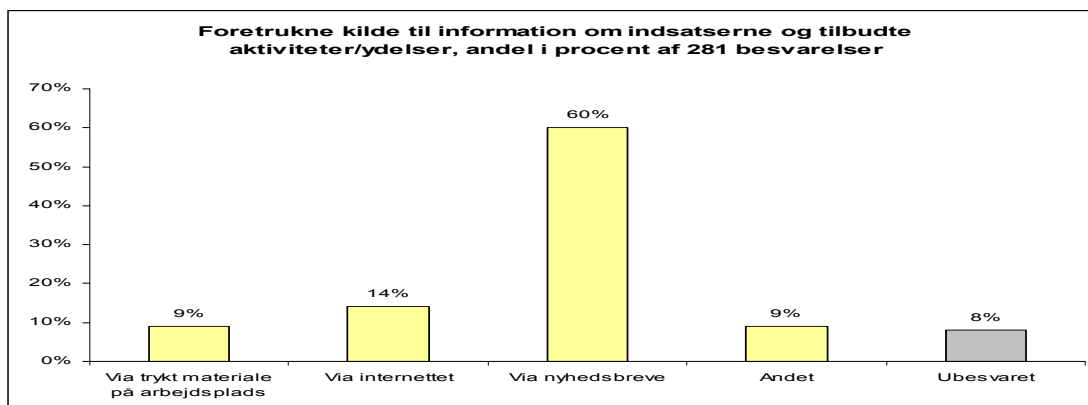
Generelt kan det her fremhæves, at Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet bliver hyppigt nævnt som kilde til information både med hensyn til hjemmeside, nyhedsbreve og som arrangør af konferencer; ligeså gør en række uddannelsesplatforme. Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen udpeges som informationskilde både i forhold til hjemmeside, nyhedsbrev, konferencer og faglige netværk. Derudover fremhæves en række faglige kilder både i relation til nyhedsbrev, fagblade og faglige netværk såsom Vejlederforum og Erhvervsskolen, ligesom frivillige organisationer som Dansk Flygtningehjælp er informationskilde. I forhold til konferencer og faglige netværk nævnes også lokale/kommunale initiativer samt faglige foreninger og netværk som relevante arrangører.

Adspurgte direkte til respondentens foretrukne måde at lære mere om Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen og de dertil knyttede aktiviteter/ydelser svarer 60 procent, at de foretrækker at modtage information i form af nyhedsbreve, mens 14 procent foretrækker at søge på Internettet. Med andre ord udtrykker tre ud af fire ønske om, at information bliver formidlet elektronisk. Ydermere er det også interessant, at kun ca. hver tiende foretrækker trykt materiale, som findes på respondents arbejdsplads.

Boks 18. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen bør satse på den elektroniske kommunikation, da tre ud af fire af respondenterne har svaret, at de vil foretrække denne form. Dermed møder man respondenternes behov samtidig med, at der er fordele i form af lavere omkostninger mht. distribution/porto.

Figur 6. Foretrukken informationskilde til Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen

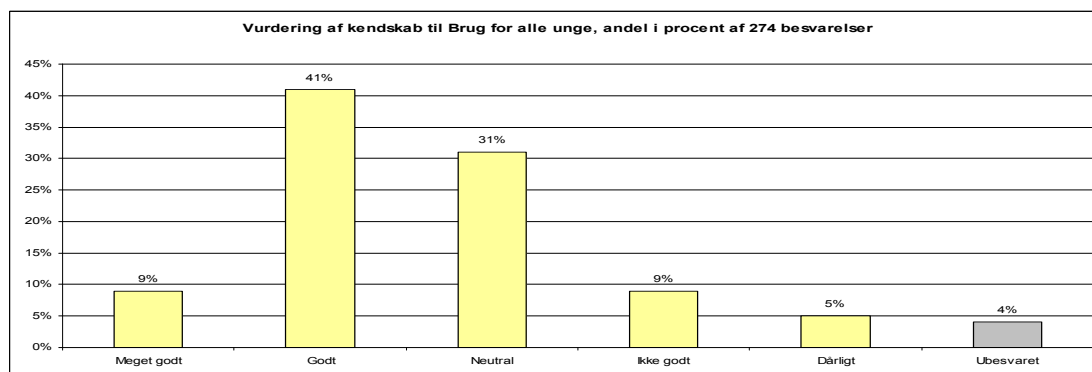

Næsten hver tiende respondent, der har besvaret spørgsmålet, har valgt kategorien 'andet'. De personer, der har valgt at uddybe svaret, fremhæver især konferencer og møder samt netværk. Endvidere er der flere, der også under 'andet' tilkendegiver ønsket om nyhedsbreve.

8.3.3 Kendskab til Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen

I forhold til det samlede billede af respondentgruppens selverklærede kendskab til Brug for alle unge indsatsen vurderer halvdelen, at de enten har et "Meget godt" eller et "Godt" kendskab; ca. hver tredje har tilkendegivet, at de anser deres kendskab til Brug for alle unge som værende neutralt. Kun 14 procent svarer negativt, dvs. enten et "Ikke godt" eller "Dårligt" kendskab.

Figur 7. Kendskab til Brug for alle unge

Umiddelbart må det konstateres, at det ikke kan være tilfredsstillende, at kun halvdelen af en indsatsens målgruppe, de fagprofessionelle, udtrykker et positivt kendskab til Brug for alle unge. Det er ydermere værd at gøre opmærksom på, at der er en forholdsvis stor gruppe på 31 procent, der anser sig selv som havende et neutralt kendskab, hvilket indikerer potentiale for forbedringer.

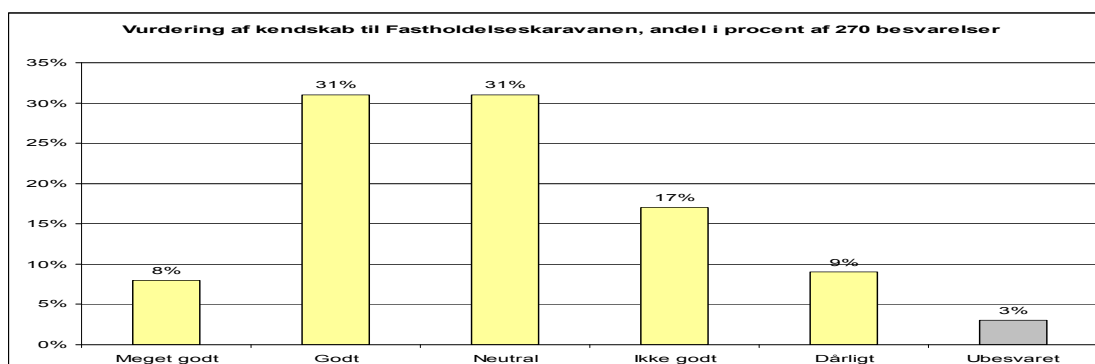
En kortlægning af den neutrale gruppe kan ud fra det eksisterende datamateriale ske gennem udspecificering af besvarelser om kendskab til Brug for alle unge på kategorisering mht. stilling og institution. Nedenstående tabel viser flere interessante resultater; ud af den generelt store andel af respondenter fra erhvervsskoler, tilkendegiver over halvdelen (54 procent), at de enten har et "Meget godt" eller "Godt" kendskab til Brug for alle unge. Samtidig er der dog en større end gennemsnitlig andel fra samme gruppe, der angiver at deres kendskab kan betegnes som værende "Neutralt". For UU-vejledergruppen er det tydeligt, at der generelt er et højt kendskab i forhold til gennemsnittet (76 procent sammenlagt), mens andelen af respondenter med tilknytning til grundskolen ligger over det generelle gennemsnit i kategorien 'neutral'. De øvrige kategorier har så få besvarelser, at det ikke giver brugbar, generel information om den pågældende gruppe.

Tabel 4. Kryds: institutionstype og kendskab til Brug for alle unge

Institution/organisation krydset med kendskab til Brug for alle unge						
	Total	1 = Meget godt	2 = Godt	3 = Neutral	4 = Ikke godt	5 = Dårligt
Grundskole	27	4%	37%	41%	15%	4%
Ungdomsskole/efterskole	8	25%	25%	38%	0%	13%
Erhvervsskole	145	8%	46%	36%	6%	4%
Produktionsskole	10	0%	70%	20%	0%	10%
Gymnasiale ungdomsuddannelser	3	0%	33%	67%	0%	0%
Andre ungdomsuddannelser	1	0%	100%	0%	0%	0%
Ungdommens uddannelsesvejledning	29	31%	45%	21%	0%	3%
Rollemodelkorps	7	0%	86%	0%	14%	0%
Frivillig forening	15	0%	27%	20%	33%	20%
Anden kommunal tilgang	3	0%	0%	67%	33%	0%
Andet	14	14%	14%	21%	36%	14%

I forhold til Fastholdelseskaravanen er kendskabet vurderet lavere af respondenterne end for Brug for alle Unge-indsatsen. Således tilkendegiver kun fire ud af ti (39 procent), at deres kendskab til Fastholdelseskaravanen er "Meget godt" eller "Godt". Samtidig er det værd at fremhæve, at 26 procent udtrykker et 'ikke godt' (17 procent) eller 'dårligt' (9 procent) kendskab til Fastholdelseskaravanen. I forhold til gruppen, der angiver et neutralt kendskab, er den nøjagtigt den samme som for Brug for alle unge, dvs. knap hver tredje af respondenterne (31 procent). Der er med andre ord et betydeligt potentiale for især Fastholdelseskaravanen i forhold til at udbrede kendskabet til initiativet.

Figur 8. Kendskab til Fastholdelseskaravanen

Ovenstående resultat skal ses i sammenhæng med, at Fastholdelseskaravanen overvejende vedrører erhvervsskolerne, hvorfor Ernst & Young finder det relevant at analysere, hvor vidt det lavere kendskabsniveau kan forklares herved, idet respondentgruppen er sammensat af personer fra en række ungdoms- og uddannelsesinstitutioner. De 53 procent af respondenterne, der, som ovenfor angivet kommer i kontakt med unge via erhvervsskolerne, må forventes at have et selvopfattet kendskab til Fastholdelseskaravanen, der er bedre end gennemsnittet.

I nedenstående krydstabulering har vi sammenholdt kendskabet med kategorisering af institution. Fokuserer man på erhvervsskolerne, som Fastholdelseskaravanen er rettet imod, ses det, at ca. halvdelen (49 procent) af respondenterne fra erhvervsskolen tilkendegiver, at de enten har et "Meget godt" eller "Godt" kendskab til Fastholdelseskaravanen, mens der kun er 17 procent, der tilkendegiver, at de enten har et "Ikke godt" eller decideret "Dårligt" kendskab til indsatsen. Dermed kan det konstateres, at kendskabet er bedre for denne gruppe, end det generelle for den samlede respondentgruppe.

Tabel 5. Kryds: institutionstype og kendskab til Fastholdelseskaravanen

Institution/organisation krydset med til Fastholdelseskaravanen						
	Total	1 = Meget godt	2 = Godt	3 = Neutral	4 = Ikke godt	5 = Dårligt
Grundskole	27	0%	11%	37%	33%	19%
Ungdomsskole/efterskole	8	0%	38%	13%	38%	13%
Erhvervsskole	145	10%	39%	33%	12%	5%
Produktionskole	10	10%	70%	10%	10%	0%
Gymnasiale ungdomsuddannelser	3	0%	33%	67%	0%	0%
Andre ungdomsuddannelser	1	0%	100%	0%	0%	0%
Ungdommens uddannelsesvejledning	28	18%	32%	29%	18%	4%
Rollemodelkorps	7	0%	29%	43%	29%	0%
Frivillig forening	15	0%	7%	27%	27%	40%
Anden kommunal tilgang	3	0%	0%	33%	33%	33%
Andet	14	0%	7%	50%	21%	21%

Det er positivt men også forventet og stadig ikke overvældende; yderligere bør det fremhæves, at der er et potentiale for at udvide kendskabet markant, idet hver tredje respondent med tilknytning til erhvervsskoler udtrykker et neutralt kendskab. Integrationsministeriet rådes til at være særligt opmærksomt på den halvdel, der udtrykker neutralt eller negativt selvopfattet kendskab, hvilket gælder både for Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen, og på de muligheder den indeholder mht. indsatserne i forhold til erhvervsskolerne.

Boks 19. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at der bør gøres en aktiv indsats for at udnytte potentialet for at højne de fagprofessionelles kendskab til Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen. Det anbefales, at særligt gruppen, der udtrykker et neutralt kendskab, udpeges som fokus-gruppe.

Det kunne være relevant fremadrettet at få afdækket denne gruppe i detaljer og specificere, hvad respondenterne selv lægger i og forstår ved et neutralt kendskab samt undersøge nærmere, om der er behov for en mere aktiv kommunikationsindsats rettet mod relevante fagpersoner.

I nærværende rapport tages første skridt i denne retning ved at udforske det eksisterende datamateriale for tendenser blandt de kategoriseringer, spørgeskemaundersøgelsen indeholder.

8.3.4 Første kendskab til og deltagelse i de enkelte aktiviteter

I forhold til formen, hvorigennem respondenterne først fik kendskab til Brug for alle indsatsen eller Fastholdelseskaravanen, fremgår det af besvarelsene, at den første kontakt er sket jævnt fordelt på de forskellige kategorier. Den samlede oversigt fremgår af bilag 2, figur 7; her kan det fremhæves, at de mest hyppigt forekommende er gennem Undervisningsministeriets hjemmeside (19 procent) og gennem deltagelse i en aktivitet arrangeret af Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen (17 procent). Endvidere var der 13 procent, der kom i kontakt med Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen gennem et indgået samarbejde mellem skole og førnævnte indsats, mens godt hver tiende nævner, at de opnåede kendskab til de to indsats gennem personlig kontakt fra en konsulent fra en af indsatsene (11 procent).

Blandt de 11 procent, der angiver kategorien "andet" bliver det især fremhævet, at de opnåede kendskab gennem e-mail, mens en del andre gør opmærksom på, at de ikke kunne huske det.

Med hensyn til deltagelse i de to indsatsers aktiviteter var det muligt for respondenterne at afkrydse flere af kategorierne, hvorfor der er mulighed for, at de procentvise tal summer til mere end 100 procent. Over halvdelen af de personer, der har besvaret spørgeskemaundersøgelsen, har deltaget i en konference/basar afholdt af Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen (52 procent). Dernæst har knap hver tredje deltaget i netværksmøder (32 procent), 27 procent har været involveret i rollemodelbesøg, mens 22 procent har været involveret i skoleudvikling generelt.

Tabel 6. Respondenternes deltagelse aktiviteter fra indsatsene

Deltagelse i aktiviteter fra Brug for alle unge eller fastholdelseskaravanen, fordelt på område	Andel i procent af 260 besvarelser
Konference/basar	52%
Netværksmøder	32%
Rollemodelbesøg	27%
Skoleudvikling generelt	22%
Pædagogisk efteruddannelse	18%
Oprettelse af lokale rollemodelkorps	17%
Lektiehjælpsordninger	15%
Debatteater	11%
Uddannelsesnav	9%
Udvikling af intensive læringsforløb	7%
Andre	5%
Skole/hjem efteruddannelse	4%
Drenge- eller Pige-klubber	3%
Ingen	16%
Ubesvaret	4%

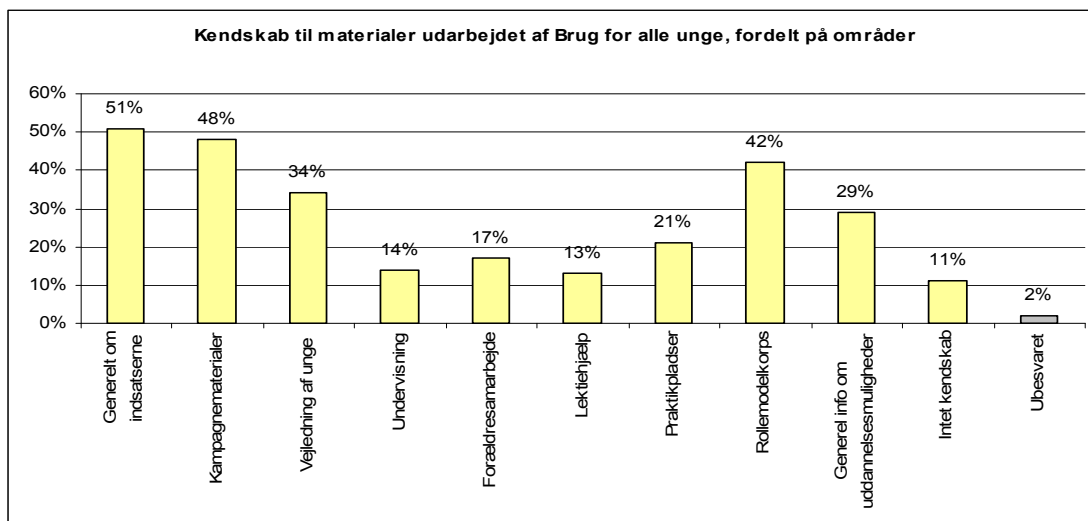
Adspurgte til, hvornår respondenterne sidst har deltaget i aktiviteter, svarer over halvdelen, at de har deltaget i aktiviteter fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen inden for det sidste halve år (51 procent), mens yderligere 29 procent har deltaget inden for et halvt og et helt år siden. Med andre ord, så har otte ud af ti deltaget i en aktivitet fra enten Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen inden for det sidste år. Kun seks procent har ikke deltaget i aktiviteter inden for de sidste to år. Alt i alt må det anses for værende en høj deltagelsesfrekvens, som positiv for indsatsernes kontakt til ungdomsorganisationerne. Dog skal det pointeres, at respondenterne i vid udstrækning er blevet identificeret på baggrund af kontakt til

indsatserne specifikt eller Integrationsministeriet generelt vedrørende relevante aktiviteter, hvorfor det må forventes, at de fleste nyligt har deltaget i aktiviteter relateret til undersøgelsens emneområde.

8.3.5 Kendskab til og relevans af materiale fra Brug for alle unge

I forhold til respondenternes kendskab til materialer udarbejdet af Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen, er der især fire områder, der skiller sig ud. Størst kendskab er der til kategorien "generelt om Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen", hvor over halvdelen af de adspurgte respondenter har kendskab til materialer (51 procent). Dernæst "kampagnematerialer" hvor kendskabet er på lige knap halvdelen. For begge kategorier kan det dog fremhæves, at begge kategorier er meget generelle, hvorfor det ikke kan kontrolleres, hvor vidt respondenter kunne have været mere præcise i deres besvarelse af kendskab.

Figur 9. Respondenternes kendskab til materialer fordelt på emneområder

Blandt de mere specifikt afgrænsede udtryk har 42 procent kendskab til materialer udarbejdet til Rollemodellerne, 34 procent til vejledning af unge og knap hver tredje har kendskab til materialer udarbejdet med generelt kendskab til information om uddannelsesmuligheder (29 procent).

En smule overraskende er det, at kun godt hver tiende respondent har kendskab til de materialer, der er udarbejdet til lektiecaféerne (13 procent). Det er bemærkelsesværdigt, da lektiecaféerne er én af de aktiviteter, som har kørt i Brug for alle unge-regi gennem længere tid. Således blev der allerede i 2004 oprettet lektiecaféer rundt om i landet.

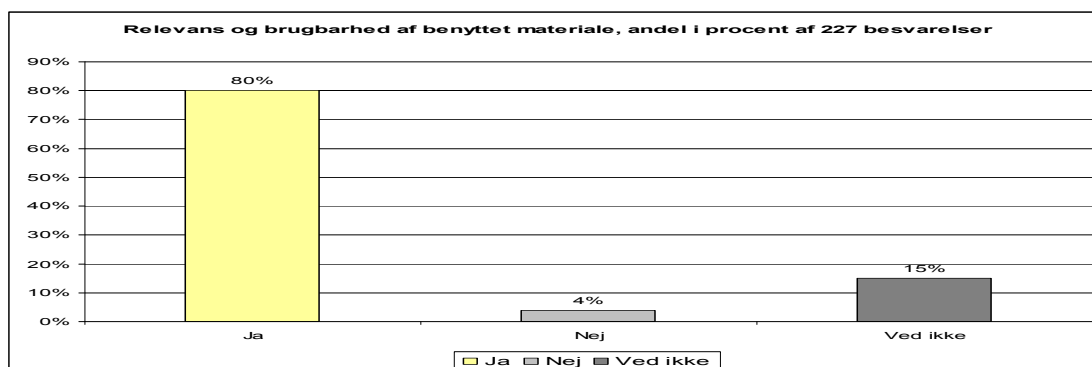
Tabel 7. Kryds: tilknytning til institution og kendskab til materialer

Institution/organisation krydset med kendskab til materialer (i procent)								
	Generelt om indsætterne	Kampagne-materialer	Vejledning af unge	Undervisning	Forældre-amarbejde	Lektie-hjælp	Praktik-pladser	Rollemodel-korps
Grundskole	19%	27%	27%	23%	19%	19%	8%	46%
Ungdomsskole/efterskole	38%	50%	38%	25%	25%	13%	25%	63%
Erhvervsskole	57%	51%	33%	19%	13%	11%	31%	32%
Produktionsskole	90%	80%	30%	0%	30%	0%	0%	60%
Gymnasiale ungdomsuddannelser	100%	33%	33%	0%	0%	0%	33%	0%
Andre ungdomsuddannelser	100%	100%	100%	0%	0%	0%	100%	0%
Ungdommens uddannelsesvejledning	80%	63%	73%	3%	40%	10%	13%	83%
Rollemodelkorps	29%	43%	29%	0%	14%	14%	0%	71%
Frivillig forening	15%	38%	8%	0%	8%	38%	8%	31%
Anden kommunal tilgang	33%	0%	33%	0%	0%	0%	0%	33%
Andet	21%	36%	7%	14%	7%	14%	7%	43%

Krydser man respondenternes institution med kendskab til diverse materialer, kan det konstateres, at en del af forklaringen kan tilskrives den store andel af respondenter, der er tilknyttet erhvervsskoler, hvor lektiecafeer ikke er relevante. Tabellen viser, at kendskabet er højere for respondenter med tilknytning til grundskoler og blandt frivillige, mens det er lavere for erhvervsskoler.

Ud over kendskab blev respondenterne også spurgt til relevansen for at afdække den oplevede nytte materialet, som de havde kendskab til. Her svarer otte ud af ti, at materialet er relevant og brugbart i respondentens arbejde. Det må siges at være en flot respons fra personer, der er udvalgt som fagfolk, især sammenholdt med, at kun fire procent svarer, at de ikke har fundet materialet nyttigt.

Figur 10. Respondenternes vurdering af materialets anvendelighed

Ovenstående viser, at de materialer, som Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen har udviklet, vurderes som værende brugbare for de personer, der skal anvende dem i forbindelse med det daglige arbejde. Dette er yderligere et incitament til at arbejde med at udbrede kendskabet, idet man nu har fået klare indikationer på, at kvaliteten i materialet er høj og anvendelsesorienteret.

Et yderligere afdækkende spørgsmål i forhold til materialer var, hvilken form materialet, der blev anvendt, var i, tabellen er angivet i sin helhed bilag 2¹⁹. 70 procent svarer, at de har benyttet "Trykt publikation", mens ca. halvdelen har benyttet "Download fra Internettet" (47 procent), og 22 procent har anvendt en anden form.

¹⁹ Det bør bemærkes, at respondenterne kunne vælge flere kategorier, hvorfor kategorierne summer til mere end 100 %.

Sammenkoblet med besvarelserne om, hvordan man gerne vil modtage information fra Brug for alle unge, indikerer respondenternes valg, at der klart er et potentiale for online vidensdeling, mens der dog stadig er stor efterspørgsel efter trykt materiale. Dette understøttes af, at hhv. 29 procent og 41 procent af de der ovenfor angav, at de har anvendt trykt materiale fra indsatserne, har anvendt dette jævnligt eller flere gange inden for det sidste år, mens kun ca. hver fjerde har anvendt trykt materiale på et tidspunkt, men ikke det sidste år.

8.3.6 Områder og form af materiale respondenterne efterspørger

I forhold til de områder hvor respondenterne mener, at de har behov for materialer, er der en række områder, hvor der er særlig stor interesse. Det største behov er tilsyneladende inden for "Efteruddannelse - kompetenceudvikling af pædagogisk tilgang", da fire ud af ti respondenter ønsker dette, mens 37 procent efterspørger materialer omkring rollemodelbesøg, 32 procent ønsker materialer omkring konferencer og basarer. Yderligere ønsker hhv. 27 procent og 23 procent materiale om netværksmøder og lektiehjælpsordninger.

Syv procent udtrykker behov for materialer om andre emner, end de der er angivet. De respondenter, der vælger denne mulighed, har dog ikke angivet et ensartet billede af de områder, hvor de har behov for materialer. Af forslag, der er fremkommet, kan her viderebringes efterspørgsel efter materialer, der viser, at danskere også kan have problemer, unge mentorordning, personlig efteruddannelse, materiale om erhvervsuddannelserne, mangfoldighedsledelse og fastholdelse af lærepladser.

I forbindelse med at tilkendegive hvilken form for materiale respondenterne ønsker at anvende, er det tydeligt, at det især er elektronisk download fra internettet, de anser for værende den foretrukne form. Således har hele 68 procent af de adspurgte tilkendegivet, at de gerne vil modtage materialer i denne form. Dernæst kommer trykte publikationer med understøttet elektronisk materiale, som 43 procent ønsker, mens fire ud af ti ønsker mere elektronisk materiale. Endvidere svarer hver fjerde videobaseret understøttet af andet materiale og 20 procent foretrækker materiale i form af cd-rom'er.

Tabel 8. Respondenternes foretrukne materialeform

Form på materiale, der kunne hjælpe i dagligt arbejde med unge af anden etnisk herkomst end dansk	Andel i procent af 217 besvarelser
Elektronisk materiale til download nettet	68%
Elektronisk materiale - CD-rom	20%
Trykt publikation	40%
Trykt publikation understøttet af elektronisk materiale	43%
Videobaseret understøttet af andet materiale	25%
Andet	4%
Ved ikke	5%
Ubesvaret	1%

Bemærk: det var muligt at markere flere kategorier, hvorfor andelene sammenlagt summer til mere end 100 procent.

Hermed understøttes anbefalingen om fokus på elektronisk vidensdeling og kontakt til de relevante fagpersoner på ungdomsinstitutionerne. Med ovenstående in mente anbefales det, at Integrationsministeriet yderligere fokuserer på at udarbejde materialer, der kan downloades fra Internettet. Således fremgår det, at respondenterne foretrækker muligheden for selv at kunne gå ind og hente materialet frem for at få det tilsendt i fysisk form.

Boks 20. Iagttagelse til Integrationsministeriets inspiration

Ernst & Young anbefaler, at Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen overvejer, hvilken form man udbyder materiale i, bl.a. når kun hver femte foretrækker cd-rom.

Der er tilsyneladende ikke mange, der ønsker cd-rom, mens de er omkostningsfulde at producere og efterfølgende administrere og distribuere til relevante personer. Ydermere kan cd-rom-baseret materiale ikke i samme omfang opdateres løbende i takt med opdyrkningen af ny viden, hvilket betyder, at der dernæst skal produceres nye, samtidig med at der er en risiko for, at der florerer gamle cd-rom'er med ikke tidssvarende information. Således vurderes det, at det er at foretrække - tilsyneladende for både Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen og respondenterne - selv at downloade de pågældende materialer. På den måde sparer respondenterne den unødvendige tid, der bruges på at bestille materialer og dernæst vente på at de modtages, mens ministeriet sparer administration. Endvidere sikrer Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen, at det anvendte materiale i videst muligt omfang er opdateret.

8.3.7 Om hjemmesiden www.brugforalleunge.dk

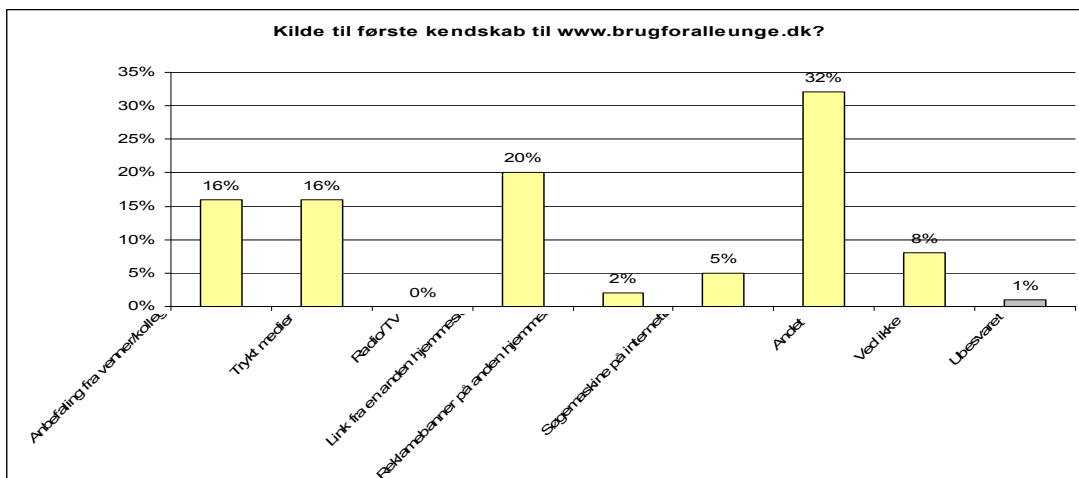
I forhold til fastlæggelsen af kendskabet til hjemmesiden www.brugforalleunge.dk viser undersøgelsen, at 77 procent af respondenterne har kendskab til hjemmesiden.

Tabel 9. Respondenternes kendskab til www.brugforalleunge.dk

16 Har du kendskab til hjemmesiden www.brugforalleunge.dk ?	Pct.
Ja	77%
Nej	22%
Ubesvaret	0%
Basis	247

De personer, der svarer bekræftende på, at de har kendskab, blev dernæst spurgt ind til, hvordan vedkommende opnåede kendskab til hjemmesiden første gang. Ca. hver tredje har angivet, at de opnåede kendskab til hjemmesiden på en anden måde, end dem der er opgivet. Dette er bemærkelsesværdigt, og det anbefales, at man i den næste formidlingsmæssige spørgeskemaundersøgelse prøver at analysere denne gruppe nærmere. Hver femte angiver, at de opnåede kendskab til hjemmesiden via et link på en anden hjemmeside, mens 16 procent angiver, at hjemmesiden blev anbefalet af kollegaer/venner og tilsvarende 16 procent er blevet opmærksomme på det gennem et trykt medie. Ingen personer er blevet opmærksomt på hjemmesiden via radio/tv.

Figur 11. Hvordan respondenterne første gang fik kendskab til www.brugforalleunge.dk

I forhold til brugen af www.brugforalleunge.dk er det tydeligt, at det er en hjemmeside, der besøges, men dog ikke tit. Således er der kun 3 procent, der besøger siden minimum en gang om ugen, 23 procent besøger minimum en gang om måneden, mens den største gruppe respondenter (49 procent) besøger hjemmesiden en eller flere gange årligt.

Det kunne være interessant at få klarlagt, hvilken type informationer der kunne lægges på hjemmesiden for at få den gjort mere attraktiv, samt undersøge om der er behov, der ikke mødes af den nuværende opbygning. Besvarelserne nedenfor om efterspurgt materiale på hjemmesiden kan give indikationer herpå.

I forhold til formålet med respondenternes besøg på www.brugforalleunge.dk, angives to overordnede formål - i øvrigt er det vigtigt at nævne, at der også her var mulighed for at vælge flere formål. For det første angiver 52 procent af respondenterne, at de søgte efter nyheder inden for integrations- og uddannelsesområdet. Når over halvdelen af besøgene har til formål at finde nyheder inden for integrations- og uddannelsesområdet, kan det virke paradoksalt, at den største andel af respondenter kun besøger hjemmesiden en eller flere gange årligt. For det andet angiver 51 procent, at de søgte fakta omkring Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen, herunder også de enkelte indsatser.

Ydermere er 39 procent inde på hjemmesiden for at downloade materialer, 32 procent for at finde kontaktoplysninger om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen, mens 31 procent forsøger at finde information om indsatsernes ydelser/aktiviteter. Det laveste antal besøg har været i forbindelse med at benytte/bestille en af Brug for alle unges eller Fastholdelseskaravanens ydelser eller aktiviteter, hvilket åbner for at undersøge, om dette skyldes, at der ikke er behov for en sådan mulighed blandt respondenterne, eller om bestilling via hjemmeside kan forbedres.

I forhold til selve brugervenligheden af www.brugforalleunge.dk, kan det konstateres, at der hersker en generel enighed om, at det er en brugervenlig og opdateret hjemmeside. Således har hele 75 procent af respondenterne udtrykt, at de mener, at hjemmesiden er nem at finde rundt på, mens kun 9 procent svarer nej til dette udsagn.

Ydermere har 74 procent tilkendegivet, at hjemmesiden er overskuelig opbygget, mens 8 procent svarer det modsatte. 75 procent har ligeledes tilkendegivet, at hjemmesiden indeholder de oplysninger, som respondenterne har brug for, mens kun 8 procent har tilkendegivet det modsatte. 64 procent har angivet, at de mener, at hjemmesiden opdateres jævnligt, mens 6 procent tilkendegiver det modsatte.

Tabel 10. Vurdering af hjemmesidens anvendelighed mv. baseret på 191 besvarelser

Erihed om udsagn vedrørende brugforalleunge.dk	Ja	Nej	Ubs.
	Pct.	Pct.	Pct.
Det er let at finde rundt på hjemmesiden?	75%	9%	16%
Hjemmesiden er overskuelig opbygget?	74%	8%	18%
Hjemmesiden indeholder de oplysninger, jeg har brug for?	75%	6%	19%
Hjemmesiden bliver opdateret tilstrækkelig hyppigt?	64%	6%	30%

I forbindelse med fastlæggelsen af, hvilke undersider de pågældende respondenter har besøgt, er det klart nyhederne, der er den mest efterspurgte underside på www.brugforalleunge.dk, da hele 61 procent af respondenterne har fremhævet denne. Endvidere har undersiderne vedrørende Rollemodeller, Materialer, Uddannelser, Indsatser samt Task Force/Fastholdelseskaravanen været relativt velbesøgte, da ca. fire ud af ti af respondenterne har angivet, at de har besøgt disse undersider. Den mindst besøgte underside er undersiden "Bliv frivillig", som kun fire procent af respondenterne har tilkendegivet, de har benyttet. Dette kan hænge sammen med, at de frivillige generelt kun udgør fire procent af de samlede respondenter, der har besvaret nærværende undersøgelse

I forhold til de personer der besvarede dette spørgsmål, var den overordnede holdning, at der ikke var behov for yderligere information på www.brugforalleunge.dk. Der er dog fremkommet nogle konkrete bud fra enkelte respondenter til fremtidig overvejelse, der er gengivet i bilag 2.

8.3.8 Respondenternes afsluttende kommentarer

Afslutningsvist fik respondenterne mulighed for at komme med yderligere kommentarer i forhold til Brug for alle unge og/eller Fastholdelseskaravanen. Denne mulighed er kun benyttet af en mindre del af respondenterne, men besvarelserne fra de, der har udfyldt feltet med konkrete kommentarer er listet i bilag 2.

9. Brug for alle unge - Vidensbasaren

9.1 Indledning og sammenfatning

Brug for alle unge - Vidensbasaren blev afholdt den 25. marts 2009 i Torvehallerne i Vejle, hvor mere end 300 fagfolk fra over 100 forskellige uddannelsesinstitutioner var repræsenteret med henblik på at udveksle viden og erfaringer med ligesindede samt tilegne sig nye metoder i forhold til at støtte unge med anden herkomst end dansk til at gennemføre en ungdomsuddannelse. I løbet af dagen var der ca. 20 forskellige udstillingsstande og flere oplæg omkring coachmetoder, læring og pædagogik. På trods af at Brug for alle unge - Vidensbasaren blev afholdt den 25. marts 2009, blev spørgeskemaundersøgelsen først udsendt til mødedeltagerne den 15. juni 2009 og var åben for besvarelse til den 28. juni 2009. Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til 329 mulige respondenter, og der var en besvarelsesprocent på i alt 37,4 procent.

Overordnet set har størstedelen af respondenterne givet udtryk for tilfredshed, og at det var en meget relevant og informativ dag. Der var dog også nogle få kritiske kommentarer omhandlende manglende tid til at nå at se alle de opstillede stande og de fysiske forhold.

Alt i alt bakker de generelle kommentarer op om de overordnede positive tilbagemeldinger tilkendegivet inden for de i forskellige delområder. Dog er der på enkelte områder og delelementer i Vidensbasaren en mere afdæmpet tilbagemelding.

9.2 Udformning af spørgsmål og kvalitetssikring

Ud over kvalitetssikring af det tekniske set-up efter Integrationsministeriets godkendelse af spørgeskemaet, kvalitetssikrede Ernst & Young også selv de opstillede spørgsmål. Dette blev gjort, da det ikke er Ernst & Young, der har udformet de første fem spørgsmål og dertilhørende svarkategorier, men LG Insight, som var engageret til den praktiske organisering af Vidensbasaren af Brug for alle unge og i forlængelse heraf havde udviklet spørgsmålene inden E&Y påbegyndte evalueringen. Ernst & Young udarbejdede efterfølgende - på foranledning af Integrationsministeriet - et sjette spørgsmål.

Der blev også foretaget et kvalitetstjek af de af Integrationsministeriets udvalgte respondenter. Integrationsministeriet har således indsamlet en bruttoliste med 329 personer og dertil knyttede e-mail-adresser. På listen var der i alt 69 e-mail-adresser, som ikke er unikke, da deltagerne typisk har opgivet en fælles e-mail-adresse for den institution, de repræsenterer. I det benyttede program til foretagelse af den elektroniske spørgeskemaundersøgelse - www.defgo.net - er det dog muligt at sende flere unikke links ud til samme e-mail-adresse, og dette blev valgt, da vi på den måde gav alle deltagere mulighed for at komme med deres bedømmelse af arrangementet²⁰.

²⁰ Ud af de 69 kontaktede ikke-unikke e-mail-adresser, var det kun 11 respondenter, der har udfyldt spørgeskemaet fordelt ud på 17 forskellige e-mail-adresser. Ud af de 11 besvarelser, kom de syv fra tre forskellige e-mail-adresser. Derfor kan der argumenteres for, at der kun var 277 unikke respondenter, og at der kun var 119 respondenter, der har udfyldt spørgeskemaundersøgelsen. Med denne betynder det en svarprocent på ca. 43 procent. Upåagtet om svarprocenten er 37,4 eller 43,0 procent, er svarprocenten acceptabel, når man tager højde for, at skemaet blev udsendt flere måneder efter Vidensbasarens afholdelse.

9.3 Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen

I nedenstående er de enkelte resultater af de pågældende spørgsmål gengivet. Alle tabeller er gengivet i rapportens bilag 5.

Tabel 11. Vurdering af standene/udstillerne på Brug for alle unge - Vidensbasaren?

1 Hvad er din vurdering af standene/udstillerne på "Brug for alle unge-vidensbasaren"?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	Basis
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	
Der var et passende antal udstillere	20%	59%	12%	0%	2%	7%	121
Udstillerne præsenterede relevante faglige redskaber/metoder	18%	67%	4%	1%	2%	7%	121
Jeg fik ny viden om vejledningsmetoder med relevans for mit arbejde	16%	48%	19%	2%	7%	8%	121
Jeg fik ny viden om undervisningsmetoder med relevans for mit arbejde	13%	55%	15%	2%	6%	9%	121
Udstillerne var inspirerende og gode til at formidle	21%	63%	2%	1%	5%	8%	121
Udstillerne havde relevant materiale, som jeg kunne tage	16%	60%	11%	1%	4%	9%	121
Der var passende tid til at besøge basarens stande	18%	60%	12%	2%	1%	7%	121

Af ovenstående fremgår det, at der overordnet set er en stor tilfredsstillelse i forbindelse med den enkelte deltagers overordnede vurdering af standene og udstillerne på Brug for alle unge - Vidensbasaren. Der er som minimum 64 procent, der svarer positivt, dvs. enig eller helt enig (spørgsmål 3), mens maksimum er på 85 procent (spørgsmål 2).

I forhold til vurderingen af de enkelte oplægsholdere er der overordnet set en overordentlig stor tilfredshed. Således er der som minimum 91 procent, der erklærede sig for "helt enig" eller "enig", mens maksimum er på 96 procent (se tabel 12). Endvidere er der kun mellem 2-6 procent, der tilkendegiver en negativ tilkendegivelse ("Uenig" eller "Helt uenig"), hvilket må siges at være særdeles flot.

Tabel 12. Vurdering af oplægsholderne på Brug for alle unge - Vidensbasaren?

2 Hvad er din vurdering af oplægsholderne på "Brug for alle unge-vidensbasaren" (Svend Erik Schmidt, Chris MacDonald, Mads Hammer og Hans Henrik Knoop)?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	Basis
	Oplæggene havde et brugbart fagligt indhold med relevans for mit arbejde	43%	50%	4%	0%	2%	
Oplægsholderne var gode til at formidle	53%	43%	2%	0%	2%	1%	114
Oplæggene havde en passende længde	45%	46%	5%	1%	2%	2%	114

Med hensyn til vurderingen af MHTConsults præsentation af coachmetoder (se bilag 5 for tabel) er de deltagende noget forbeholdne i forhold til de positive svarmuligheder ("helt enig" eller "enig"). Således er minimum for de positive svarmuligheder helt nede på 32 procent ved spørgsmålskategori 3, og derudover er der 30 procent, der tilkendegiver direkte negative svarmuligheder ("uenig" eller "helt uenig"). Endvidere er det værd at bemærke, at der ved alle spørgsmålene er en stor andel, der har angivet "ved ikke", mellem 27 og 35 procent. Dette kan hænge sammen med, at ikke alle deltagerne på Vidensbasaren oplevede denne aktivitet, hvorimod de alle oplevede stande og et eller flere faglige oplæg.

I forhold til vurderingen af forumteatret er der her positive tilkendegivelser (se tabel i bilag 5). Således ligger de positive tilbagemeldinger fra respondenterne på mellem 71 og 77 procent. Endvidere skal det bemærkes, at ud af disse var der mellem 42 til 48 procent, der erklærede sig "helt enig". Ydermere er det centralt også at lægge mærke til, at der ligeledes ikke er ret mange, der har brugt en af de negative svar-

muligheder ""uenig" eller "helt uenig", da der kun er mellem 4 til 8 procent her. Der er dog en relativ stor del af respondenterne, 17-19 procent, som angiver "ved ikke", hvilket kan have samme årsag som nævnt ovenfor omkring coachmetoder, nemlig at ikke alle deltagerne oplevede forumteater.

Tabel 13. Vurdering af anvendeligheden af metoderne og den præsenterede viden fra Brug for alle unge - vidensbasaren i dit daglige arbejde?

5 Hvad er din vurdering af anvendeligheden af metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" i dit daglige arbejde?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Jeg bruger metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" i mit arbejde?	13%	53%	16%	1%	15%	2%	112
Jeg forventer at bruge metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" ugentligt i mit arbejde?	10%	34%	24%	5%	24%	3%	112

I forhold til spørgsmålet vedrørende anvendeligheden af metoderne og den præsenterede viden er det værd at bemærke, at der for det første spørgsmål er helt op til 66 procent positive tilbagemeldinger (13 procent "helt enig" og 53 procent "enig") i, at respondenterne benytter de præsenterede metoder og den præsenterede viden i deres arbejde. Ved det andet spørgsmål, hvor man dernæst spurgte ind til, om man som minimum benytter den præsenterede viden og metoder ugentligt i sit arbejde, er der 44 procent enten "helt enig" eller "enig" i dette.

Den kendsgerning, at der er 66 procent af respondenterne, der aktivt har brugt de pågældende metoder og viden i deres arbejde, er umiddelbart bemærkelsesværdigt og vidner om, at Brug for alle unge-vidensbasaren har været succesfuld i at præsentere metoder og viden, der er brugbare for respondenterne. Endvidere skal det bemærkes, at op til 44 procent benytter dem ugentligt, hvilket yderligere understreger deres relevans i forhold til den pågældende målgruppe.

10. Holdningsbearbejdende kampagne: "Spil dine kort rigtigt!"

I perioden fra den 7. januar til den 2. marts 2008 afholdt Brug for alle unge og Industriens Uddannelser i samarbejde med Tejlmann & Co. (marketingsvirksomhed) og Barfod Kommunikation en holdningsbearbejdende kampagne med titlen, "Spil dine kort rigtigt - tag en uddannelse i industrien".

Denne kampagne skulle ændre på de unges syn på industrien og fremme antallet af unge, herunder unge med anden etnisk baggrund end dansk, der valgte en erhvervsfaglig ungdomsuddannelse inden for netop industriens område.

Som en del af kampagnen blev der oprettet en specifik hjemmeside, hvor man på hjemmesiden www.spil-dine-kort-rigtigt.dk forsøgte at ændre den imagemæssige opfattelse i forhold til 20 konkrete uddannelser i industrien. I forbindelse med den kommunikationsmæssige indsats har Tejlmann & Co. overordnet konkluderet, at der i 10 ud af de 20 testede uddannelser er opnået et bedre kendskab, mens kendskabet for 9 af uddannelserne er uforandret og for én uddannelse er den forringet. Endvidere konkluderede Tejlmann & Co., at der er sket en markant stigning i kendskab til alle 20 uddannelser for de tosprogede, der tidligere angav ikke at have kendskab til uddannelserne.

I forhold til selve den kommunikationsmæssige værdi har Tejlmann & Co. registreret følgende gevinst ved eventen:

- En samlet omtale tilsvarende ca. 750.000 kr.
- Omtale i 43 printmedier
- Omtale i 4 Regionale TV-stationer
- Omtale i 4 radioindslag samt diverse websites
- Indsamling af 1.005 e-mailadresser.

Ovenstående indsats har haft til formål at forbedre kendskabet i forhold til industriens uddannelser i forhold til unge personer, herunder også tosprogede unge. Ovenstående viser, at det på baggrund af de tilvejebragte tal er lykkedes i forhold til halvdelen af de testede uddannelser i industrien²¹.

²¹ Ernst & Young gør opmærksom på, at denne ikke har været involveret i den nævnte undersøgelse. Forberedelsen, gennemførelsen og den efterfølgende evaluering er udelukkende udført af Integrationsministeriets og dennes samarbejdspartner.

11. Andre relevante aktiviteter

Der er generelt blevet lagt vægt på, at der er sket en øget professionalisering og kvalitetssikring i forhold til Brug for alle unges og fastholdelseskaravanens interne brug af evaluering og relaterede værktøjer. Disse tiltag ligger i naturlig forlængelse af effektevalueringens tidligere skitserede todelte formål, hvoraf det ene ligger vægt på at sikre den løbende læring og udvikling i Brug for alle unge. I nedenstående præsenteres en kort beskrivelse af de relevante aktiviteter, der indtil videre er blevet gennemført.

Ernst & Young afholdt den 24. juni 2009 en workshop for Brug for alle unges konsulenter om udformning af spørgeskemaundersøgelser og udsendelse af disse, som senere blev efterfulgt af en liste med overvejelser, man bør gøre sig i forbindelse med udarbejdelse af spørgeskemaundersøgelser. Endvidere har Integrationsministeriet udpeget to medarbejdere i Brug for alle unge-enheden, der vil fungere som interne superbrugere i forhold til spørgeskemaundersøgelser.

Et af formålene med ovenstående har været at sikre, at Integrationsministeriet altid havde de interne kompetencer til at kunne foretage spørgeskemaundersøgelser i forhold til konkrete indsatser på et tilstrækkeligt metodisk grundlag. På den måde sikrer man, at Integrationsministeriet altid nemt og hurtigt ville kunne indsamle den nødvendige viden om konkrete indsatser og dermed løbende være i stand til at forbedre og målrette indsatserne i forhold til deres målgrupper.

Et andet formål med ovenstående har endvidere været at sikre, at Integrationsministeriets allerede eksisterende interne dataindsamlingsmetoder blev forbedret, så de levede op til basale metodiske krav (fx samme antal svarkategorier i forhold til positive og negative besvarelser i et spørgeskema).

Bilag 1: Begrebsafklaring

For at sikre den bedste forståelse ved læsning af nærværende perioderapport vil vi i nærværende kapitel kort definere en række centrale begreber, som vil blive benyttet i forbindelse med udarbejdelsen af perioderapporten.

Respondenter

Respondenter er en betegnelse for de personer, som er blevet udvalgt til interviews og/eller har besvaret de spørgeskemaer, vi har udsendt.

Eksogene faktorer

Hermed menes udefrakommende påvirkninger af evalueringens emne, såsom bopælskvarter, forældres uddannelse, økonomiske vilkår, pludselige hændelser eller forandringer osv. Der er tale om faktorer, som det ofte er vanskeligt direkte at påvirke og i nogle tilfælde vanskelige at forudsige.

Semistruktureret interviewguide

Vores interviews vil være semistruktureret ud fra en interviewguide, der dækker over alle de emner eller temaer, som er vigtige i relation til evalueringen af Brug for alle unge. Interviewguiden er således operationaliseret ud fra den dokumentation og det materiale, som vi har anvendt i forbindelse med vores foranalyse. At interviewene vil være semistruktureret betyder, at vi i forbindelse med interviewene skal have svar på de forberedte spørgsmål, men at der samtidig er mulighed for at indfange nye perspektiver eller emner under interviewene. Vi vil derfor være åbne over for nye perspektiver og emner, som vi ikke har identificeret i forbindelse med vores foranalyse. Med semistruktureret interviews vil der være en del spørgsmål, som vil være gennemgående i alle interviews, men der vil samtidig være spørgsmål, som vil være tilpasset den enkelte respondents situation og rolle i evalueringen. Hermed får vi mulighed for at afdække og evaluere, både ud fra en generel betragtning og ud fra en individuel tilpasset tilgang.

Spørgeskemaundersøgelser

Spørgeskemaundersøgelse er en kvantitativ metode, der har den fordel, at den kan nå ud til mange af populationens respondenter på en gang. Formålet med vores spørgeskemaundersøgelse er som udgangspunkt at få afklaret faktuelle forhold vedrørende vores emne for evalueringen. Spørgeskemaundersøgelsen er dog i mindre omfang også anvendt til at få klarlagt respondenternes vurdering af konkrete problemstillinger. De svar, som er fremkommet på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen, er således baseret på respondenternes viden og erfaring med evalueringens problemstillinger/undersøgelsesspørgsmål.

Longitudinal research

En betegnelse for en identisk undersøgelse som udføres flere gange over en bestemt tidsperiode. Ved fx at sende identiske spørgeskemaer ud flere gange inden for en given tidsperiode kan man følge udviklingen i svarene og på den måde fastlægge, hvilken effekt et givent tiltag har haft.

Forandringsteori

Forandringsteori er en teori om, hvordan den tilstræbte forandring for målgruppen skal nås. Forandringsteori betyder, at man opstiller en teori for eller en metode til, hvordan man opnår den ønskede forandring. Det vil sige, at hvis en bestemt forandring eller effekt af en indsats ønskes, opstilles der en teori for, hvordan puljen eller projektet kan nå denne forandring. Forandringsteorien er altså en måde at opstille en årsagsvirkningskæde for, hvordan et mål nås, hvilke resultater der kræves, hvilke aktiviteter skal der til for at opnå resultaterne, og hvilke ressourcer disse aktiviteter kræver²².

Input

Input er de ressourcer, som du anvender i forbindelse med udarbejdelsen af en given indsats. I relation til ressourcer kan det eksempelvis både være i form af bevilninger/penge, arbejdstimer, organisering og processer.

Output (resultater)

Output skal forstås som de umiddelbare målbare resultater, som en given indsats giver. Output er således det udfald eller resultat, som kommer ud af en indsats eller en proces. Karakterer kan fx karakteriseres som værende et resultat af et givent input (resultater bruges som indikatorer, der kan indikere en retningsbestemt virkning, men ikke er virkningen i sig selv).

Outcome (kortsigtet, mellemlangt sigt og langsigtet effekt)

Outcome skal forstås som de effekter (virkninger), som opstår på baggrund af de resultater en given indsats medfører. Der kan således både opstå effekter på kortsigt, mellemlangt sigt og på langsigt.

Iagttagelser

Iagttagelser er baseret på udtalelser eller logiske deduktioner på baggrund af det tilgængelige datamateriale. Integrationsministeriet kan allerede have igangsatte specifikke tiltag i forhold til de beskrevne iagttagelser.

²² Rambøll Management (2006): "Effektmåling i Integrationsministeriets puljestyring - vejledning", s. 8.

Bilag 2: Spørgeskemaundersøgelse: Brug for alle unges formidlingsmæssige indsats overfor de fagprofessionelle

Hvilken stillingskategori tilhører du?

1 Hvilken stillingskategori tilhører du?	Pct.
Leder	36%
Underviser/lærer	13%
Vejleder	23%
Koordinator	11%
Frivillig	4%
Andet	9%
Ubesvaret	4%
Basis	352

Fra hvilken slags institution/organisation har du kontakt til de unge?

2 Fra hvilken slags institution/organisation har du kontakt til de unge?	Pct.
Grundskole	10%
Ungdomsskole/efterskole	3%
Erhvervsskole	53%
Produktionsskole	4%
Gymnasiale ungdomsuddannelser	1%
Andre ungdomsuddannelser	1%
Ungdommens uddannelsesvejledning	10%
Rollemodelkorps	2%
Frivillig forening	5%
Anden kommunal tilgang	1%
Andet	6%
Ubesvaret	4%
Basis	346

Hvor henter/modtager du faglig information om integration eller uddannelse?

På hjemmesider:
uvm.dk ~ Undervisningsministeriet
bfau.dk ~ Brug for alle unge
inm.dk/nyidanmark.dk ~ Integrationsministeriet
im.dk/vfm.dk ~ Indenrigsministeriet
ug.dk ~ Uddannelsesguiden
emu.dk ~ Danmarks undervisningsportal
www.danskflygtningehjaelp.dk
kl.dk ~ Kommunernes Landsforening

Modtager relevante nyhedsbreve:

Modtager relevante nyhedsbreve:
Brug for alle unge-nyhedsbrev
Fastholdelseskaravanen
Undervisningsministeriet
Ny i Danmark
Videnscenter for Integration
Vejlederforum
Dansk Flygtningehjælp
Det flyvende tæppe

Læser fagblade:

Læser fagblade:
Vejlederen
Vejlederforum
Folkeskolen/Erhvervsskolen etc.
Underviseren
Frivillignyt (DFH)
Sprog og Integration (UC2)
Uddannelsesbladet
HL Bladet

Deltagelse i konferencer:

Deltagelse i konferencer
Brug for alle unge
Fastholdelseskaravanen
Undervisningsministeriet
Integrationsministeriet
FOU konferencer
Vejlederkonferencer (UU)
Kommunale netværk (KL)
Konferencer i regional regi

Deltagelse i faglige netværk:

Deltagelse i faglige netværk:
Vejledernetværk, UU-kollegaer
Kommunale netværk og
Fastholdelseskaravanen
Institutionsledernetværk
Brug for alle unge/rollemodeller
FOKUTO
Uformelt - underviserkollegaer
SSP

Andet:

Andet:
Medier
Uformelt netværk
Andre faglige
Nr. 4
Erhvervs- og integrationsråd
Uddannelse/faglitteratur

På hvilken måde ville du foretrække at lære mere om Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen samt omkring de aktiviteter/ydelser, som indsatserne tilbyder?

4 På hvilken måde ville du foretrække at lære mere om Brug for alle unge og Fastholdelseskaravanen samt omkring de aktiviteter/ydelser, som indsatserne tilbyder?	Pct.
Via trykt materiale, som jeg kan finde på mit arbejde	9%
Ved at søge på internettet	14%
Ved at modtage nyhedsbreve	60%
Andet (angiv hvordan):	9%
Ubesvaret	8%
Basis	281

Hvordan vil du vurdere dit kendskab til Brug for alle unge på en skala fra 1 til 5?

5 Hvordan vil du vurdere dit kendskab til Brug for alle unge på en skala fra 1 til 5?	Pct.
1 = Meget godt	9%
2 = Godt	41%
3 = Neutral	31%
4 = Ikke godt	9%
5 = Dårligt	5%
Ubesvaret	4%
Basis	274

Hvordan vil du vurdere dit kendskab til Fastholdelseskaravanen på en skala fra 1 til 5?

6 Hvordan vil du vurdere dit kendskab til Fastholdelseskaravanen på en skala fra 1 til 5?	Pct.
1 = Meget godt	8%
2 = Godt	31%
3 = Neutral	31%
4 = Ikke godt	17%
5 = Dårligt	9%
Ubesvaret	3%
Basis	270

Hvordan hørte du første gang om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?

7 Hvordan hørte du første gang om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?	Pct.
Blev personligt kontaktet af en konsulent fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen	11%
Gennem www.brugforalleunge.dk	6%
Gennem www.uvm.dk (Undervisningsministeriets hjemmeside)	19%
Gennem www.emu.dk (Danmarks Undervisningsportal)	1%
Gennem www.nyidanmark.dk (Integrationsministeriet hjemmeside)	4%
Læste skriftligt materiale fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen	5%
Deltog i en aktivitet arrangeret af Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen	17%
Gennem indgået samarbejde mellem min skole og Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen	13%
Gennem omtale af Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen i medierne	1%
Hørte om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen fra bekendt/kollega	6%
Andet (angiv hvordan):	11%
Ubesvaret	5%
Basis	270

Hvilke aktiviteter har du deltaget i eller benyttet fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?

8 Hvilke aktiviteter har du deltaget i eller benyttet fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?	Pct.
Rollemodelbesøg	27%
Oprettelse af lokale rollemodelkorps	17%
Lektiehjælpsordninger	15%
Dreng- eller Pige-klubber	3%
Netværksmøder	32%
Efteruddannelse – kompetence udvikling af pædagogisk tilgang	18%
Udvikling af intensive læringsforløb	7%
Efteruddannelse inden for skole-hjem samarbejde	4%
Skoleudvikling generelt	22%
Uddannelsesnav (Lokale uddannelsesnetværk)	9%
Konference/basar	52%
Debatteater	11%
Ingen	16%
Andre (angiv hvilke):	5%
Ubesvaret	4%
Basis	260

Hvornår har du sidst benyttet eller deltaget i en aktivitet fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?

9 Hvornår har du sidst benyttet eller deltaget i en aktivitet fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen?	Pct.
Inden for det sidste halve år	51%
For mellem et halvt og et helt år siden	29%
For mellem et og to år siden	12%
For over to år siden	6%
Ubesvaret	3%
Basis	215

Inden for hvilke områder har du kendskab til materiale udarbejdet af Brug for alle unge?

10 Inden for hvilke områder har du kendskab til materialer udarbejdet af Brug for alle unge?	Pct.
Generelt om Brug for alle unge/Fastholdelseskaravanen	51%
Kampagnematerialer	48%
Vejledning af unge	34%
Undervisning	14%
Forældresamarbejde	17%
Lektiehjælp	13%
Praktikpladser	21%
Rollemodelkorps	42%
Generel information om uddannelsesmuligheder	29%
Ingen kendskab	11%
Ubesvaret	2%
Basis	256

Var materialet relevant og brugbart for dit arbejde?

11 Var materialet relevant og brugbart for dit arbejde?	Pct.
Ja	80%
Nej	4%
Ved ikke	15%
Ubesvaret	2%
Basis	227

Hvad var formen på det materiale du anvendte?

12 Hvad var formen på det materiale du anvendte?	Pct.
Trykt publikation	70%
Download fra internettet	47%
Anden form	22%
Ved ikke	4%
Ubesvaret	2%
Basis	226

Hvor ofte anvender du trykt materiale fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen i forbindelse med dit arbejde?

13 Hvor ofte anvender du trykt materiale fra Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen i forbindelse med dit arbejde (direkte i undervisning eller i forbindelse med forberedelse eller tilrettelæggelse af aktivitet)?	Pct.
Har anvendt materialer jævnligt i løbet af det sidste år	29%
Har anvendt materialer få gange i løbet af det sidste år	41%
Har anvendt materialer, men ikke inden for det sidste år	24%
Ubesvaret	6%
Basis	162

Inden for hvilke områder har du behov for materialer i dit daglige arbejde med unge af anden etnisk herkomst end dansk?

14 Inden for hvilke områder har du behov for materialer i dit daglige arbejde med unge af anden etnisk herkomst end dansk?	Pct.
Rollemodelbesøg	37%
Oprettelse af lokale rollemodelkorps	18%
Lektiehjælpsordninger	23%
Drenge- eller Pige-klubber	11%
Netværksmøder	27%
Efteruddannelse – kompetenceudvikling af pædagogisk tilgang	39%
Udvikling af intensive læringsforløb	17%
Efteruddannelse inden for skole-hjem samarbejde	15%
Skoleudvikling generelt	25%
Uddannelsesnav (Lokale uddannelsesnetværk)	14%
Konference/basar	32%
Debatteater	14%
Ingen	12%
Andre (angiv hvilke):	7%
Ubesvaret	4%
Basis	252

Hvilken form for materiale ville kunne hjælpe dig i dit daglige arbejde med unge af anden etnisk herkomst end dansk?

15 Hvilke form for materiale ville kunne hjælpe dig i dit daglige arbejde med unge af anden etnisk herkomst end dansk?	Pct.
Elektronisk materiale til at downloade fra internettet	68%
Elektronisk materiale i form af CD-rom	20%
Trykt publikation	40%
Trykt publikation understøttet af elektronisk materiale	43%
Videobaseret understøttet af andet materiale	25%
Ved ikke	5%
Andet (angiv hvilke):	4%
Ubesvaret	1%
Basis	217

Kendskab til hjemmesiden, www.brugforalleunge.dk?

16 Har du kendskab til hjemmesiden www.brugforalleunge.dk ?	Pct.
Ja	77%
Nej	22%
Ubesvaret	0%
Basis	247

17 Hvordan fik du første gang kendskab til www.brugforalleunge.dk ?	Pct.
Blev anbefalet af venner/kolleger	16%
Gennem et trykt medie (aviser, blade, brochurer mv.)	16%
Via radio/TV	0%
Via et link fra en anden hjemmeside	20%
Via reklamebanner på anden hjemmeside	2%
Via en søgemaskine på internettet	5%
Andet	32%
Ved ikke	8%
Ubesvaret	1%
Basis	191

18 Hvor ofte besøger du www.brugforalleunge.dk ?	Pct.
En til flere gange om ugen	3%
En til flere gange om måneden	23%
En til flere gange om året	49%
Sjældnere	19%
Ved ikke	5%
Ubesvaret	1%
Basis	191

19 Hvad har formålet været med dine besøg på www.brugforalleunge.dk ?	Abs.	Pct.
Kontaktoplysninger om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen (fx adresse eller telefonnummer på konsulenter)	61	32%
Fakta om Brug for alle unge eller Fastholdelseskaravanen (fx generel information om indsatserne)	97	51%
Fakta om Brug for alle unges eller Fastholdelseskaravanens ydelser/aktiviteter	59	31%
Bestille/benytte en af Brug for alle unges eller Fastholdelseskaravanens ydelser/aktiviteter	33	17%
Downloadede materialer	74	39%
Nyheder inden for integrations- og uddannelsesområdet	99	52%
Andet (angiv hvilket):	6	3%
Ubesvaret	4	2%
Basis		191

20 Er du enig eller uenig i nedenstående udsagn?:	Ja	Nej	Ubs.	Basis
	Pct.	Pct.	Pct.	
Det er let at finde rundt på hjemmesiden?	75%	9%	16%	191
Hjemmesiden er overskuelig opbygget?	74%	8%	18%	191
Hjemmesiden indeholder de oplysninger, jeg har brug for?	75%	6%	19%	191
Hjemmesiden bliver opdateret tilstrækkelig hyppigt?	64%	6%	30%	191

21 Hvilke undersider (menupunkter) på www.brugforalleunge.dk har du besøgt?	Abs.	Pct.
Nyheder	116	61%
Bazaar	59	31%
Kalender	34	18%
Rollemodeller	83	43%
Lektiecafé	30	16%
Task Force/Fastholdelseskaravanen	72	38%
Din By	28	15%
Uddannelser	76	40%
Kampagner	75	39%
Materialer	81	42%
Bliv frivillig	8	4%
Links	24	13%
Kontakter	35	18%
Vurder de valgte undersiders anvendelighed (angiv begrundelse)	7	4%
Ubesvaret	16	8%
Basis		191

Ønsker du anden information på www.brugforalleunge.dk?

Konkrete kommentarer i forbindelse med brug for yderligere information på hjemmesiden:

- Udbud af kurser/møder /konferencer (at man kunne melde ind med kurser, arrangeret i et lokalområde).
- Mere aktivitet i forhold til kalenderen.
- Oprettelse af et nyhedsbrev.
- Kontaktoplysninger til mulige samarbejdspartnere inden for eget felt.
- Brochurer og DVD, materiale til lærere, som skal på forældrebesøg.
- Gerne flere relevante materialer om uddannelse.
- At der på oversigten over materialer står, hvornår publikationerne er lavet.

Har du yderligere kommentarer i forhold til Brug for alle unge og/eller Fastholdelseskaravanen, som ikke er blevet berørt i ovenstående?

- "Det er nogle gode initiativer, men til tider svært at se konkrete samarbejdsflader."
- "Vi har brug for hjælp til at opretholde og drive lokale rollemodelkorps."
- "Det, som jeg kender af Brug for alle Unge, virker som rigtig gode initiativer. Dog synes jeg I bør lave mere opsøgende arbejde, samt gøre mere reklame for jer selv. Vi har kun hørt om jer ved selv at være opsøgende og ville lave noget inspirerende for vores brugere og hjælpere."
- "Et godt sted, at udveksle erfaringer og mødes. På min skole er vi få, der arbejder med de tosprogede, så det er dejligt at mødes med ligesindede. Jeg udveksler altid erfaringer med kollegaer fra andre skoler, når jeg er på conference."

- "Kunne godt tænke mig besøg på skolen fra fastholdelseskaravanen hvor vi møder målgruppen."
- "Jeg har haft god gavn af konferencen afholdt i Vejle som inspiration til udarbejdelse af fremtidige projekter i regionalt regi. Det var godt til at få indtryk af de konkrete problemstillinger, der er i praksis inden for forskellige områder af uddannelse og integration. Jeg har tidligere arbejdet i praksis-feltet, men nye metoder og andres erfaringer og succeser er gode som inspiration for at sætte nye projekter i gang, som bidrager til udvikling."
- "Jeg synes, det er rigtig godt, at der er blevet lavet et tilbud til hjælp med forståelsen af og integrationen af denne gruppe af unge. Mit ønske er at opnå mere viden om deres kultur og baggrund for bedre at kunne tilbyde dem undervisning, som tager udgangspunkt i netop deres forudsætninger og behov."
- "Dejligt at der er et sted med gode fyldestgørende oplysninger om Unge med anden etnisk baggrund. Mange af oplysningerne er desuden brugbare generelt i arbejdet med unge under uddannelse."
- "Fantastisk godt arbejde I laver! Det er let at gå til og anvende, let at få kontakt og overskueligt."
- "Kanon projekt! Bliv ved!"
- "Ikke umiddelbart - men netop i denne tid, med stigende ledighed og øget mangel på praktikpladser tænker jeg, at det kunne være fint med øget/fornyet fokus på de unge (uanset etnicitet) og fastholdelse."
- "Bedre dialog med højskolerne om integration og vejledning."
- "Generelt har vi ikke tid til at holde os a jour med alt det, der vælter ind af oplysninger. Det der virker er netværk, trykt materiale, og at vi kommer til konferencer eller bliver inspireret af andre kolleger."

Bilag 3: Interview oversigt

Unge rollemodeller

Klostervænget Skole

- En UU-vejleder

Blågårdsskole

- En afdelingsleder
- Fire elever fra 8. klasse

Enghøj skolen

- En UU-vejleder

Valhøj Skole

- En klasselærer og en lærer i dansk som andetsprog (interviewet sammen)
- Seks elever fra 8. klasse

Skovvangskolen

- En lærer
- Seks elever fra 9. klasse

Forælderrollemodeller

Kildemarkskolen

- En uddannelseskonsulent/lærer
- Tre forældreambassadører

Sønderkærskolen

- En lærer
- To forældre

Lektiecaféer

Kerteminde Skole

- En frivillig lektiehjælper

Sct. Albani Skole

- En skoleleder

Højstrupskolen

- En souschef

Nordagerskolen

- En frivillig lektiehjælper og en lærer (interviewet sammen)

Faaborg Sundskole

- En lærer

Lektiecaféen på Blågårds Plads (ej tilkøbet specifik grundskole)²³

- En frivillig lektiehjælper
- Ni elever

²³ I forhold til lektiecaféen på Blågårds Plads, har vi kun interviewet elever. Da lektiecaféen på Blågårds Plads er en lektiecafé, der ikke er tilkøbet en specifik skole, men i stedet er åben for alle brugere, kan vi ikke koble brugerne til en bestemt skole hvilket, besværliggør kvantitative målinger.

Bilag 4: Inverviewguides

Indrapporteringsskema vedrørende interview - Rollemodeller (centrale forældre)

Navn på informant:
 Informantens stilling:
 Organisation:
 Sted for interview:
 Dato for interview:
 Område: Rollemodeller (centrale forældre)

<p>Vi er glade for, at du har lyst til at tale lidt med os om skolen og uddannelse, og hvad du synes om de besøg, I har haft af rollemodeller.</p> <p>Vi vil gerne huske dig på, at vi særligt er interesserede i at høre, hvad du og de andre vi taler med synes og mener. Du må endelig sige til, hvis der er noget, du synes er vigtigt og som vi ikke spørger til - det er jer, der ved mest om jeres skole.</p> <p>Vi vil også for en god ordens skyld informere dig om, at du ikke bliver nævnt med navn nogen steder, idet vi bruger det til efterfølgende.</p>	
<p>Generelt indledende:</p> <p>Kan du fortælle lidt om dig selv, og det kvarter du bor i?</p> <p>Har du taget nogen uddannelse ud over (grund)skolen? - hvad med arbejde?</p> <p>Du har børn på skolen, har du også ældre børn, der er gået ud af folkeskolen? - hvad laver de i dag? - har de taget nogen uddannelse efter 9. klasse?</p>	
<p>Kan du fortælle lidt ud fra dit kendskab til miljøet blandt familier med anden etnisk baggrund end dansk i dit kvarter?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke grupper/kulturer bor primært i dit kvarter? - har børn på skolen? • Hvilke udfordringer har du selv mødt eller hørt om fra andre forældre og bekendte i forhold til området, skolen ligger i? • Ved du eller tror du, at der er for- 	

<p>skel i mellem de udfordringer som forældrene oplever på tværs af kulturerne (hvor er der forskelle og hvor er det de samme udfordringer)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskrivelse af udfordringerne (fagligt og ikke-fagligt) 	
<p>Udfordringer:</p> <p>I forhold til skolen og uddannelse, kan du fortælle lidt om de udfordringer eller problemer, din familie selv har haft?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synes du, at det er svært at finde ud af det danske skolesystem og hvad der er af uddannelsesmuligheder? • Taler I, i familien om hvad børnene skal og vil efter 9. klasse? - hvordan om hvad? • Ved du om andre har haft de samme udfordringer? • Ud fra dit kendskab, har du så hørt om andre udfordringer, dine bekendte har stødt på? 	
<p>Konkret omkring besøgene af rollemodeller:</p> <p>I forhold til jeres besøg af forælderrollemodeller, hvad husker du så bedst ved besøgene?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad synes du, var særligt godt? • Var der noget, du synes var relevant for dig og din familie? • Følte du, at du fik mere viden om uddannelse? - hvis ja, hvad? • Tror du også, at det var relevant for de andre forældre i lokalområdet? <p>Hvordan husker du den umiddelbare respons fra: Forældrene?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Var det noget, der blev talt om bagefter? • Tror du, at forældrene var glade for møderne? - hvis ja, hvad tror du særligt, de synes var godt? 	

<ul style="list-style-type: none"> • Tror du, at besøgene har påvirket, hvordan nogen forældre tænker på uddannelse? - hvis ja, hvordan? • Kunne du mærke en forskel blandt dine bekendte ifht. familiers viden og holdning til børnenes uddannelse? • synes du ellers, at besøgene har haft nogen (oplevet) effekt? <p>Synes du, at forældre-rollemodellerne berørte de udfordringer de forskellige forældre har (var der evt. noget de burde have forklaret som de ikke havde gjort)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tror du, at der er emner eller områder, hvor der er et behov hos forældrene for at tale og kunne spørge rollemodellerne og som I ikke har talt om før? <p>Lærerne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har du talt med lærerne på skolen om rollemodellerne? • hvis ja, hvad synes de om besøgene og har de sagt noget om, at de kan mærke en forskel? <p>Rollemodellerne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har du talt med rollemodellerne om møderne? • hvis ja, hvad synes de om møderne? - hvad har de sagt? <p>Hvad mener du er styrkerne/svaghederne i forhold til forældre rollemodel-initiativet?</p>	
<p>Andet</p> <p>Noget du syntes vi ikke har berørt forældre-rollemodellerne?</p> <p>Noget du gerne vil spørge os om?</p>	

Så vil vi bare sige tak for, at du tog dig tid til at tale med os

Andre iagttagelser:

Indrapporteringsskema vedrørende interview - lærerskema

Navn på informant:

Informantens stilling:

Organisation:

Sted for interview:

Dato for interview:

Område: Rollemodeller (centrale forældre)

<p>Vi er glade for, at du har lyst til at tale lidt med os om skolen og uddannelse, og hvad du synes om de besøg, I har haft af rollemodeller på skolen.</p> <p>Vi vil gerne huske dig på, at vi er interesserede i at høre, hvad du og de andre, vi taler med, synes og mener. Du må endelig sige til, hvis der er noget, du synes er vigtigt, som vi ikke spørger til - det er jer, der ved mest om jeres skole.</p> <p>Vi vil også for en god ordens skyld informere dig om, at du ikke bliver nævnt med navn nogen steder, idet vi bruger det til efterfølgende.</p>	
<p>Generelt indledende:</p> <p>Kan du fortælle lidt om dig selv og den funktion du har i relation til unge med anden etnisk herkomst end dansk?</p>	
<p>Hvad er din rolle i forhold til rollemodellerne og skolen?</p>	
<p>Kan du fortælle lidt om skolen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor stor er skolen - elever osv.? • Hvor stor en del af eleverne er af anden herkomst end dansk? • Hvilke udfordringer er der ellers i forhold til det område skolen ligger i? • Er der andre særlige udfordringer for netop jeres skole? 	
<p>Udfordringer:</p>	

<p>Kan du fortælle lidt om de udfordringer I har i forhold til unge på jeres skole (både i relation til tosprogede og ikke tosprogede)? - faglige, sociale?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke grupper/kulturer? • Er der forskel mellem de udfordringer som forældrene oplever på tværs af kulturerne (hvor er der forskelle og hvor er det de samme udfordringer)? • Er der nogle af grupperne I har særlig fokus på (hvorfor)? <p>Interessante emner: Manglende tro på, at uddannelse fører til job og viden om muligheder blandt elever og forældre (afdæk både apati og diskriminering)?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manglende opbakning og støtte fra familie? • Manglende viden og kendskab til uddannelsessystem blandt forældre? 	
<p>Konkret omkring rollemodeller: Hvornår og hvor mange gange har I haft besøg af forældre?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvem deltog (få tydeligt udspecificeret hvem tiltaget rettede sig imod)? <p>Hvordan husker du den umiddelbare respons fra: Forældrene?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Målte eller oplevede I nogen tilfredshed hos forældrene bagefter? • Kunne du mærke en forskel i din kontakt med enten forældre og/eller eleverne? • synes du ellers, at besøgene har haft nogen (oplevet) effekt? • Ved du om børnene har oplevet en effekt fra forældrenes side? <p>Lærerne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har du hørt nogen respons fra de andre lærere på skolen? 	

<ul style="list-style-type: none"> • Ved du om de har oplevet en effekt fra forældrenes eller elevernes side? • Ved du om besøgene har haft en effekt i forhold til lærernes kontakt til forældrene? <p>Fik du nogen respons fra rollemodellerne? - uddyb</p> <p>Har I foretaget nogle ændringer efter besøget af rollemodellerne (hvilke og hvorfor)?</p> <p>Svagheder ved den konkrete indsats (rollemodeller) og/eller ved de øvrige indsatser: Hvad synes du selv var godt ved besøgene?</p> <p>Hvad mener du er svaghederne i forhold til rollemodel-initiativet? - hvad kunne gøres bedre eller anderledes?</p> <p>Forældre-rollemodeller?</p>	
<p>Sammenspil i mellem involverede aktører og koordination af forskellige indsatser?</p> <p>Hvilke andre indsatser benytter I jer af i forbindelse med at hjælpe børn med anden etnisk herkomst end dansk til at styrke deres faglighed og deres sociale kompetencer?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Spørg ind til målgruppe ○ Har I et fokus på forskellige fag? ○ Spørg ind til måling/ oplevede effekt af disse <p>Gør I andet for at komme i kontakt med forældrene? - ud over skole/hjem etc.</p>	
<p>Koordination Er der en samlet koordination af de for-</p>	

<p>skellige tiltag og indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan fungerer det? ○ Hvordan er kommunikationen / kontaktpersoner? ○ Supplerer de forskellige indsatser hinanden? ○ Er der særligt fokus på specifikke fag? 	
<p>Generel effekt af tiltagene: Foretager I målinger af jeres tiltag (på hvilke tiltag og hvordan)?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ (Hvis ja): Hvad viser jeres målinger? ○ Har I planer om at måle på sigt? ○ Giver det overhovedet mening at måle? 	
<p>Måling af effekten af unge-rollemodeller (dækkes af ovenstående, hvis negativ):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Måler I på effekten på nuværende tidspunkt? - hvordan? ○ Vil I måle på effekten på sigt? ○ Kan man overhovedet måle dette? <p>Synes du, at man evt. kan bruge karaktererne til at måle effekten (hvorfor/hvorfor ikke?)?</p> <p>Kan man bruge antallet af elever der søger videre til ungdomsuddannelser som en indikator (hvorfor/hvorfor ikke?)</p> <p>Hvordan kunne man eller vurdere effekten af initiativerne?</p>	
<p>Kontakt til Integrationsministeriet og Brug for alle unge Kampagnen</p> <p>Hvor kigger I normalt hen, når I skal finde inspiration til andre tiltag?</p> <p>Hvordan er dit kendskab til Brug for alle unge kampagnen?</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ synes du, at du mangler information - gerne vil have mere information? <p>Kommunikerer I med Integrationsministe-</p>	

<p>riet?</p> <ul style="list-style-type: none">○ Har I kendskab til værktøjer udviklet af dem og har I brugt dem?○ Hvordan synes I kommunikationen er? hvad er godt eller skidt?	
<p>Andet</p> <p>Noget du syntes vi ikke har berørt ifht. rollemodeller eller Integrationsministeriets rolle?</p> <p>Noget du gerne vil spørge os om?</p>	

Så vil vi bare sige tak for, at du tog dig tid til at tale med os

Andre iagttagelser:

Semistruktureret interviewguide - Lektiecafe/elevinterviews

Navn på informant:

Informanternes klassetrin:

Organisation:

Sted for interview:

Dato for interview:

Område: Lektiecafe/elevinterviews

Vi er glade for, at du har lyst til at tale lidt med os om lektiecafeen og uddannelse, og hvad du synes om at bruge lektiecafeen.

Vi vil gerne huske dig på, at der ikke er rigtige eller forkerte svar på vores spørgsmål, men at vi er interesserede i at høre, hvad du og de andre, vi taler med, synes og mener. Du må endelig sige til, hvis der er noget, du synes er vigtigt, som vi ikke spørger til - det er jer, der ved mest om lektiecafeen.

Vi taler ikke med jeres lærere eller forældre om, hvad I har sagt, og I bliver ikke nævnt med navn nogen steder, idet vi bruger det til efterfølgende.

Vi vil gerne starte med at stille et par spørgsmål om dig - bare for at få et overblik over dit udgangspunkt (simple spg. - få samtalen i gang)

Hvilken klasse går du i?

(hvis udskoling) Har du gjort dig nogen overvejelser om hvad du gerne vil efter grundskolen?

Brug af lektiecafe:

Hvor ofte bruger du lektiecafeen?

Hvad får du ofte hjælp til i lektiecaféen?

Hvornår brugte du lektiehjælpscaféen første gang?

Hvad er det for nogen lektier du laver i lektiecafeen (fastlæg fag)?

Vurdering og effekt

Har du fået nemmere ved lektierne, efter at du er begyndt på lektiecaféen?

<p>Laver du oftere dine lektier nu, end du gjorde tidligere?</p> <p>Har du fået bedre selvtillid, efter at du er begyndt på lektiecaféen?</p> <p>Synes du, at det er sjovere at gå i skole nu?</p> <p>Deltager du oftere i undervisningen nu?</p> <p>(hvis udskoling) Har lektiecafeen ændret noget ifht. hvad du vil, eller tror du kan efter grundskolen?</p> <p>Styrker/svagheder: Hvad er bedst ved at komme i lektiecaféen?</p> <p>Hvad synes du kunne være bedre eller anderledes i lektiecafeen?</p>	
<p>Noget vi har glemt at spørge om, eller som du gerne vil spørge os om?</p>	
<p>Så vil vi bare sige tak for, at du havde lyst til at tale med os.</p>	
<p>Andre iagttagelser:</p>	

Semistruktureret interviewguide - Lektiehjælpscaféer - lærer/frivillig

Navn på informant:
 Informantens stilling:
 Organisation:
 Sted for interview:
 Dato for interview:
 Område: Lektiehjælpscaféer - lærer/frivillig

<p>Indledende: Kan du fortælle lidt om dig selv og den funktion, du har i relation til unge med anden etnisk herkomst end dansk?</p> <p>Hvad er din rolle i forhold til lektiehjælpscaféen og skolen?</p>	
<p>Skolen/kvarteret omkring lektiecafeen: Kan du fortælle lidt om skolen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvor stor en del af eleverne er af anden herkomst end dansk? • Hvilke udfordringer er der ellers i forhold til det område skolen ligger i? • Er der andre særlige udfordringer for netop jeres skole? 	
<p>Udfordringer: Kan du fortælle lidt, om de udfordringer I har i forhold til unge på jeres skole?</p>	
<p>Lektiecafeens brugere og fokus: Hvem vil du beskrive som værende brugere i forbindelse med lektiehjælpscaféerne?</p> <p>Er der nogen specifikke fag, som I har specifik fokus på?</p>	
<p>Hvad mener du er styrkerne/svaghederne i forhold til Lektiehjælpscaféerne?</p>	
<p>Effekt: Hvad er dit oplevede indtryk i forhold til lektiehjælpscaféerne og deres effekt?</p> <p>Har I målt på effekten af lektiehjælpscafé-</p>	

<p>erne (fx ved stigning i karakterniveau eller højere antal, der ansøger om optagelse på ungdomsuddannelser)?</p> <p>Hvordan kunne man ellers måle effekten?</p>	
<p>Relaterede indsatser, initiativer og koordination:</p> <p>Har du viden om andre tiltag eller kampagner på jeres skole i forhold til tosprogede unge?</p> <p>Supplerer de forskellige indsatser hinanden?</p>	
<p>Kommunikation:</p> <p>I forhold til organiseringen af lektiehjælpscaféerne, hvem kommunikerer I så med? - frivillige/skole osv.</p> <p>Hvordan vil du beskrive kommunikationen?</p>	
<p>Kendskab og kontakt ifht. Integrationsministeriet og Brug for alle unge:</p> <p>Hvad er dit kendskab til Brug for alle unge kampagnen? - uddyb</p> <p>Har I kendskab til værktøjer udviklet af ministeriet, og har I brugt dem?</p> <p>Kommunikerer I med Integrationsministeriet?</p> <p>Er der noget ifht. indsatsen og ministeriet, som du synes kunne være bedre - noget information du mangler?</p>	
<p>Noget du syntes vi ikke har berørt ifht. Integrationsministeriets rolle?</p>	

Tak for din deltagelse

lagttagelser:

Semistruktureret interviewguide - Rollemodeller/elevinterviews

Navn på informant:

Informanternes klassetrin:

Organisation:

Sted for interview:

Dato for interview:

Område: Rollemodeller/elevinterviews

Vi er glade for, at du har lyst til at tale lidt med os om skolen og uddannelse, og hvad du synes om de besøg, I har haft af rollemodeller på skolen.

Vi vil gerne huske dig på, at der ikke er rigtige eller forkerte svar på vores spørgsmål, men at vi er interesserede i at høre, hvad du og de andre, vi taler med, synes og mener. Du må endelig sige til, hvis der er noget, du synes er vigtigt, som vi ikke spørger til - det er jer, der ved mest om jeres skole.

Vi taler ikke med jeres lærere om, hvad I har sagt og I bliver ikke nævnt med navn nogen steder i det vi bruger det til efterfølgende.

Vi vil gerne starte med at stille et par spørgsmål om dig - bare for at få et overblik over dit udgangspunkt (simple spg. - få samtalen i gang)

- Hvilken klasse går du i?
- Har du søskende?
- Er der nogen af de ældre søskende, der har taget andre uddannelser efter skolen?

Har du tænkt over, hvad du gerne vil bagefter når du går ud af skolen?

- Har du overvejet andre muligheder? - hvorfor/hvorfor ikke det alligevel?

Taler du med andre om, hvad du skal/gerne vil efter skolen? - hvem?

Rollemodeller

I har haft besøg af en rollemodel på skolen

- Hvad husker du bedst ved besøget?

<ul style="list-style-type: none"> • Hvad gjorde størst indtryk på dig da rollemodellerne var på besøg? <p>Synes du at det, rollemodellen talte om, var relevant for dig? - hvorfor/hvorfor ikke?</p> <p>Hvad synes du, at du kunne bruge fra oplægget og besøget - gjorde det nogen forskel?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har du ændret holdning til hvad du gerne vil være efter besøget af rollemodellerne (hvorfor?) • Er der noget du troede du ikke kunne blive, men som du har ændret mening om efter at have set rollemodellerne? <p>Talte I om besøget og oplæggene i klassen bagefter?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synes du, at det har betydet noget for hele klassen? - hvis ja, hvad? • kort sigt/langt sigt <p>Vil du/I gerne have flere besøg af rollemodeller?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad ville du gerne høre mere om? 	
<p>Er der andet du gerne vil tale om eller fortælle om rollemodellerne eller om skolen?</p> <p>Noget du gerne vil spørge os om?</p>	
<p>Så vil vi bare sige tak for, at du havde lyst til at tale med os</p>	
<p>Andre iagttagelser:</p>	

Bilag 5: Vidensbasaren

Hvad er din vurdering af standene/udstillerne på Brug for alle unge-vidensbasaren?

1 Hvad er din vurdering af standene/udstillerne på "Brug for alle unge-vidensbasaren"?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Der var et passende antal udstillere	20%	59%	12%	0%	2%	7%	121
Udstillerne præsenterede relevante faglige redskaber/metoder	18%	67%	4%	1%	2%	7%	121
Jeg fik ny viden om vejledningsmetoder med relevans for mit arbejde	16%	48%	19%	2%	7%	8%	121
Jeg fik ny viden om undervisningsmetoder med relevans for mit arbejde	13%	55%	15%	2%	6%	9%	121
Udstillerne var inspirerende og gode til at formidle	21%	63%	2%	1%	5%	8%	121
Udstillerne havde relevant materiale, som jeg kunne tage	16%	60%	11%	1%	4%	9%	121
Der var passende tid til at besøge basarens stande	18%	60%	12%	2%	1%	7%	121

Hvad er din vurdering af oplægsholderne på Brug for alle unge-vidensbasaren?

2 Hvad er din vurdering af oplægsholderne på "Brug for alle unge-vidensbasaren" (Svend Erik Schmidt, Chris MacDonald, Mads Hammer og Hans Henrik Knoop)?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Oplæggene havde et brugbart fagligt indhold med relevans for mit arbejde	43%	50%	4%	0%	2%	1%	114
Oplægsholderne var gode til at formidle	53%	43%	2%	0%	2%	1%	114
Oplæggene havde en passende længde	45%	46%	5%	1%	2%	2%	114

Hvad er din vurdering af præstationen af coachmetoder?

3 Hvad er din vurdering af præstationen af coachmetoder (MHTConsult)?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Præstationen af coachmetoder var relevant for mit arbejde	17%	40%	13%	1%	27%	2%	114
Præstationen var formidlingsvenlig	18%	47%	2%	2%	29%	2%	114
Der var mulighed for afprøvning af coachmetoder, spørgsmål og dialog	5%	27%	25%	5%	35%	2%	114

Hvad er din vurdering af forumteatret?

4 Hvad er din vurdering af forumteatret?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Forumteatret var fagligt relevant	42%	35%	2%	2%	18%	1%	113
Forumteatret gav anledning til gode faglige overvejelser	44%	27%	7%	1%	19%	2%	113
Forestillingen var formidlingsvenlig og underholdende	48%	28%	6%	0%	17%	1%	113

Hvad er din vurdering af anvendeligheden af metoderne og den præsenterede viden fra Brug for alle unge-vidensbasaren i dit daglige arbejde?

5 Hvad er din vurdering af anvendeligheden af metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" i dit daglige arbejde?:	Helt enig	Enig	Uenig	Helt uenig	Ved ikke	Ubs.	
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Basis
Jeg bruger metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" i mit arbejde?	13%	53%	16%	1%	15%	2%	112
Jeg forventer at bruge metoderne og den præsenterede viden fra "Brug for alle unge-vidensbasaren" ugentligt i mit arbejde?	10%	34%	24%	5%	24%	3%	112